

Mångfaldsbarometern 2018

Ansvariga:

Fereshteh Ahmadi, professor, huvudansvarig

Irving Palm, docent

Augusti 2018

Innehållsförteckning

1.	Inledning.....	3
2.	Sammanfattning.....	4
3.	Metod och urvalsbeskrivning.....	6
3.1	Målgrupp och urval.....	6
3.2	Datainsamling.....	6
3.3	Felmarginaler.....	6
3.4	Analyser.....	6
3.5	Beskrivning av urvalet.....	7
4.	Bättre erfarenheter från människor med utländsk bakgrund.....	9
5.	Majoritet för mångfald men stödet minskar.....	16
6.	Allmänna negativa attityder till mångfald ökar något.....	23
7.	Mångfaldsindex fortfarande högt men nu på lägsta nivå.....	29
8.	Stabila attityder till mångfald från ett arbetslivsperspektiv.....	36
9.	Försämrade attityder till mångfald från ett religionsperspektiv.....	42
10.	Stabila attityder till mångfald från ett boendeperspektiv.....	53
11.	Varierande attityder till mångfald från ett kulturperspektiv.....	58
12.	Appendix.....	64
12.1	Urvalens beskrivning i detalj.....	64

1. Inledning

Mångfaldsbarometern skapades vid Sociologiska institutionen vid Uppsala universitet år 2005, en studie som därefter i tio års tid årligen kartlagt attityderna till etnisk mångfald bland befolkningen i Sverige.

Sedan år 2013 tog Högskolan i Gävle över studien och har sedan dess genomfört den.

Den första rapporten av Mångfaldsbarometern publicerades 2005 med redovisning av de första resultaten från ett slumpmässigt urval av den svenska populationen. Under de nästföljande rapporterna, Mångfaldsbarometern 2006—2014 samt 2016, publicerades resultaten från de nya undersökningarna och jämförelser gjordes med tidigare år. Ingen studie gjordes 2015 och 2017.

De aktuella attityderna till mångfalden hos den svenska befolkningen 2018 redovisas i denna barometer och kommenteras. De flesta frågeställningar är desamma sedan tidigare studier för att kunna följa upp tidsserier, men vissa frågeställningar har modifierats och kan därför bara jämföras med 2016. Dessutom har vissa frågor tagits bort från det ursprungliga frågeformuläret.

Med denna återkommande studie vill initiativtagarna kunna bidra till diskussionen i detta aktuella ämne genom att regelbundet presentera de färskaste resultaten från undersökningen.

Information om de aktuella attityderna kan bidra till att problematiken kring mångfald i samhället kan hanteras på ett bättre sätt, i synnerhet då dessa attityder också kan få en stor betydelse för det framtida svenska samhället och dess utveckling.

Föreliggande rapport bygger på en undersökning av ett slumpmässigt urval av den vuxna svenska befolkningen. Urvalet kommer från SPAR registret och datainsamlingen har precis som tidigare år skett med hjälp av postala enkäter. Resultatet denna gång baseras på 613 slumpmässigt utvalda individer.

Professorn i sociologi, Fereshteh Ahmadi, tillsammans med Irving Palm, docent i sociologi, är ansvariga för Mångfaldsbarometern.

Tack till:

Ansvariga för projektet vill rikta ett stort tack till Högskolan i Gävle och Akademin för hälsa och arbetsliv som finansierat årets undersökning.

2. Sammanfattning

1. Förbättrade erfarenheter från att ha kollegor med utländsk bakgrund

Erfarenheterna från att ha kollegor med utländsk bakgrund i skolan eller på jobbet är goda hos 74 procent av befolkningen, vilket är en ökning med fyra procentenheter från 2016 och den högsta uppmätta andelen i Mångfaldsbarometern sedan 2005. Det är främst män under 50 år som har förbättrade erfarenheter och når sitt högsta mätvärde (74%) i barometerns historia. (Tidigare andel för män var 69% 2014 och 68% 2016)

2. Försämrade attityder till att ge utlandsfödda sina kulturella rättigheter

Det finns en negativ trend för attityderna till att ge människor med utländsk bakgrund möjlighet att bevara sina kulturella traditioner, men det går också att notera det lägsta uppmätta mätvärdet i Mångfaldsbarometern - nu bara 46 procent (mot 49% 2016 och 57% 2014). Denna negativa trend med rekordlåga indexvärden återfinns såväl bland kvinnor som män, samt dom över 50 år.

3. Positiva attityder till mångfald - men en negativ trend mot ett rekordlågt mångfaldsindex

Fortfarande högt mångfaldsindex men det visar också på en negativ trend och noterar det lägsta mätvärdet i dess 13-åriga historia. Indexvärdet 2018 ligger på 1.7 (2016 var det 1.8 och 2014 var det 2.5). Rekordlågt indexvärde för främst kvinnor, grundutbildade såväl som högskoleutbildade, samt människor över 50 år. Unga under 30 år går mot strömmen och uppvisar istället en positiv trend med förbättrade attityder.

4. Positiva attityder till mångfald i ett arbetsperspektiv

Inga nämnvärda förändringar i attityder till mångfald och arbetsliv utan här finns mycket stabila attityder sedan 2005 med index på 1.3 2018 (att jämföra med 2016 1.4 och 2014 1.2) Fortfarande anser 8 av 10 att människor med utländsk bakgrund skall ha samma arbetsvillkor som infödda svenskar. Högutbildade är fortfarande mest positiva, och unga får 2018 rekordhöga indexvärden i denna fråga om arbetsliv och mångfald. Men fortfarande föredrar 23 procent att ha svenska kollegor, och det har ökat något från 21 procent 2016.

5. Attityderna till mångfald i ett religionsperspektiv når rekordlåga nivåer

Index för mångfald ur ett religionsperspektiv får rekordlåga nivåer 2018 med ett indextal på 2.5 (att jämföra 2.4 2016 och 2.3 2014 – ju högre värde desto mer negativ) Det är främst män med grund- eller gymnasieutbildning över 50 år som står för försämrade attityder. Allt fler anser att muslimska kvinnor är mer förtryckta (66% mot 61% 2016) och att islamska friskolor motverkar integration (71% mot 54% 2016) samt att böneutrop stör mer än kyrkklockor (56% mot 46% 2016). Trots starkare negativa attityder så har acceptansen till att bära slöja däremot kraftigt

förbättrats sedan förra mätningen 2016 (Från 2016 till 2018: I skolan; 13% till 27%, på arbetsplatsen; 12% till 30%, på allmänna platser; 33% till 42%).

6. Mycket stabila attityder till mångfald ur ett boendeperspektiv över tiden

Boendeindex för mångfald ligger mycket stabilt (2.0 2018 mot 1.9 2016 och 2.0 2014) men fortfarande anser 37 procent att man föredrar svenska grannar, vilket är en ökning med fyra procentenheter från 2016. Men det beror mycket på varifrån grannen kommer. Attityderna är betydligt sämre mot eventuella grannar från Mellanöstern. Tre av tio skulle fortfarande överväga flytta om människor från Mellanöstern skulle flytta in i deras trappuppgång (närområde) medan två av tio skulle flytta om någon från Afrika flyttade nära medan mindre än en av tio om människor från andra världsdelar skulle flytta in nära.

7. Klar majoritet för att etnisk mångfald utvecklar svensk kultur – men negativ trend synlig

Förfarande anser sex av tio (59%) att den etniska mångfalden utvecklar den svenska kulturen, men detta resultat tangerar det rekordlåga andelen 2010. De senaste tre mätningarna visar också på en negativ trend till 59procent från 60 procent 2016 och 66 procent 2014. Även de som tar avstånd till detta påstående har ökat trendmässigt och når nu rekordhöga 22 procent (från 18% 2016 och 13% 2014). Och nästan hälften anser nu att män från Mellanöstern utgör en fara för den svenska kulturen (45% 2018 och 43% 2016). Kvinnor från Mellanöstern anses dessutom utgöra en större fara än män från Afrika (26% för kvinnor från Mellanöstern mot 22% för män från Afrika).

3. Metod och urvalsbeskrivning

3.2 Målgrupp och urval

Målgruppen för denna studie är befolkningen boende i Sverige inom åldersintervallet 18 och 75 år. Ett sannolikhetsurval togs fram via SPAR registret för att få ett urval som är representativt för den vuxna befolkningen i Sverige.

Urvalsstorleken uppgår till 613 individer. Eftersom urvalen inte har viktats eller vägts mot befolkningens struktur i de tidigare mätningarna 2005 - 2016 så har inte heller detta urval heller vägts mot den faktiska svenska populationen för att vara konsekvent.

3.1 Datainsamling

Datainsamlingen har skett via en postal enkät.

Det postala utskicket skedde 28 maj 2016. En påminnelse skickades sedan ut 18 juni. Undersökningen stängdes den 6 juli 2018. Datainsamlingen pågick under totalt sju veckor.

3.3 Felmarginaler

I denna studie med urvalsstorleken på 613 personer ligger felmarginalen för ett resultat på 50 procent avrundat på +/- 4 %-enheter, vilket innebär att det sanna resultatet för den faktiska befolkningen med 95 procents säkerhet återfinns inom intervallet 46 - 54 %.

Resultat kring 10 eller 90 procent har en felmarginal avrundat på +/- 2 %-enheter, vilket innebär att det sanna resultatet för hela befolkningen med 95 procents säkerhet återfinns inom intervallet 8 % - 12 % eller 88 - 92 %.

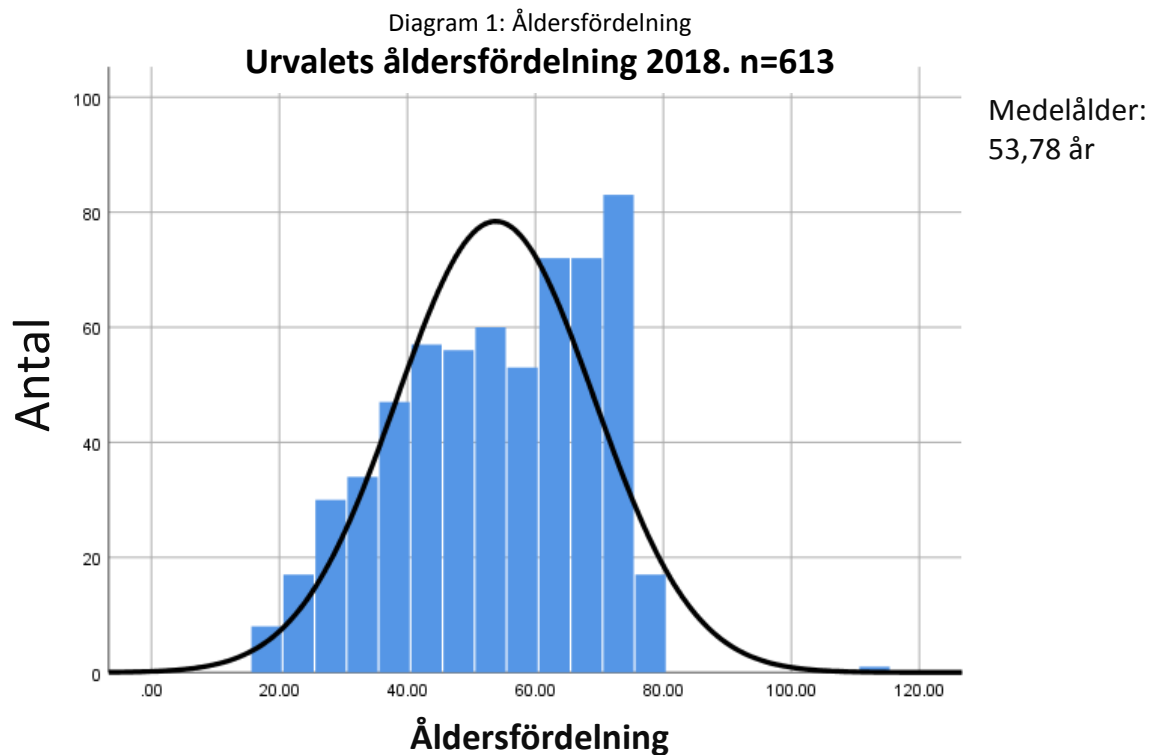
3.4 Analyser

Genomgående i denna rapport redovisas hur hela populationen svarat i de olika frågorna och dessa resultat jämförs med resultaten från de tidigare undersökningarna från 2005 och framåt. För vissa frågor redovisas svaren nedbrutet på olika samhällsgrupper som kvinnor och män, olika åldersgrupper samt olika grupper baserat på utbildningsnivå för en ökad förståelse för resultatet.

Med hjälp av statistiska beräkningar så skapas också olika index för de olika områden som arbete, religion och kultur, och också dessa resultat jämförs med tidigare år samt att resultatet bryts ned på de olika samhällsgrupperna.

3.5 Beskrivning av urvalet

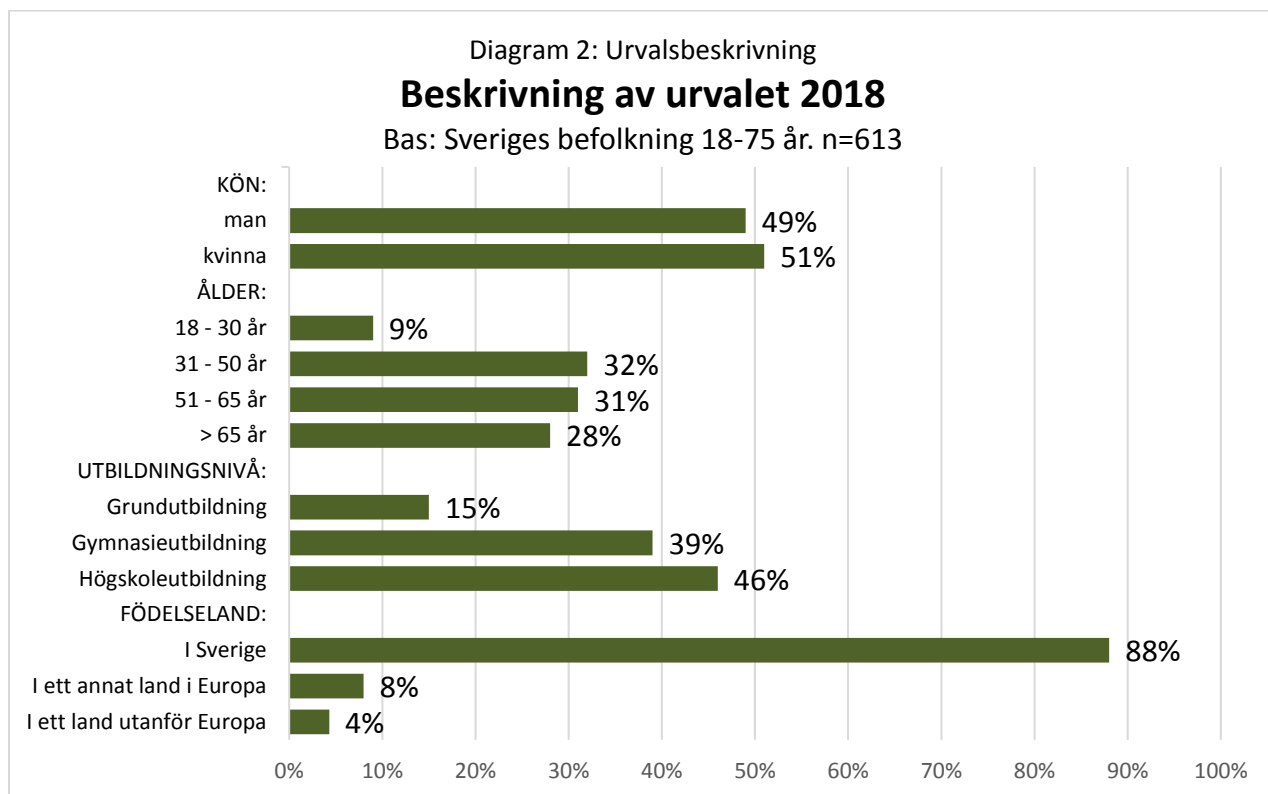
Nedan redovisas hur urvalet ser ut utifrån åldersfördelningen.

Ser man till åldersfördelningen så visar det sig att det återfinns något fler äldre än yngre i urvalet vilket visserligen också är fallet för den svenska populationen även om den fördelningen inte är lika skev som den i urvalet.

Eftersom antalet personer i den yngsta åldersgruppen (18-30 år) är underrepresenterade och endast är nio procent av urvalet, dvs endast uppgår till 55 individer, så bör resultat baserade på denna åldersgrupp analyseras med en viss försiktighet.

Medelåldern för årets urval är 53,78 år.

Urvalet 2018 har en mycket balanserad andel av kvinnor och män. Den yngsta åldersgruppen är mindre än motsvarande siffror från SCB. Gruppen 31-50 år är också något mindre i samma jämförelse. På motsvarande sätt är därmed de äldre åldersgrupperna något större än den faktiska svenska populationens andelar.

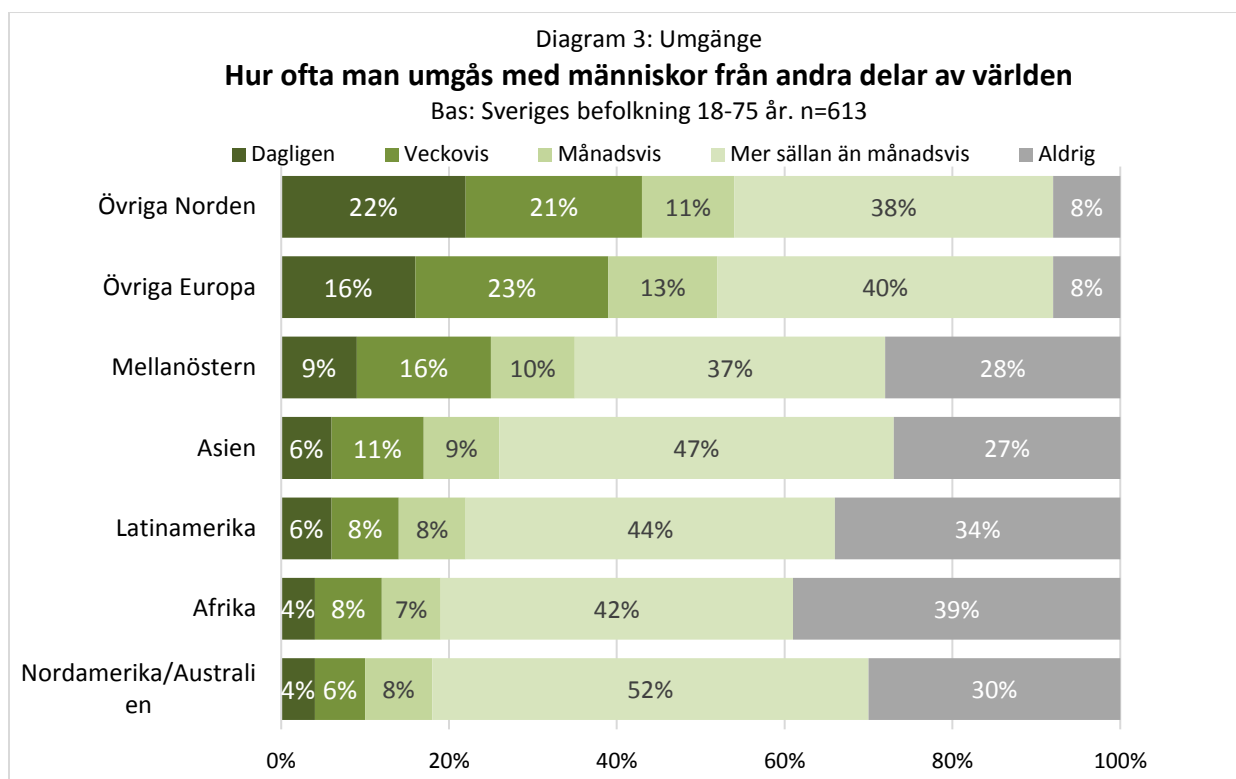
Utbildningsnivåerna visar på ett svarsmönster med en viss underrepresentation av gymnasial utbildning och kategorin högskoleutbildning är något överrepresenterad. Nio av tio är födda i Sverige vilket visar på en viss överrepresentation av infödda jämfört med utlandsfödda svenskar.

Även om det kan skönjas en viss över- respektive underrepresentation av vissa samhällsgrupper i denna studie så ligger årets urvals utseende väl i paritet med tidigare mätningar som Mångfaldsbarometern gjort för att jämförelser över tiden skall vara möjliga.

I appendix redovisas detta urvals sociodemografiska variabler och jämförs med tidigare års mätningar.

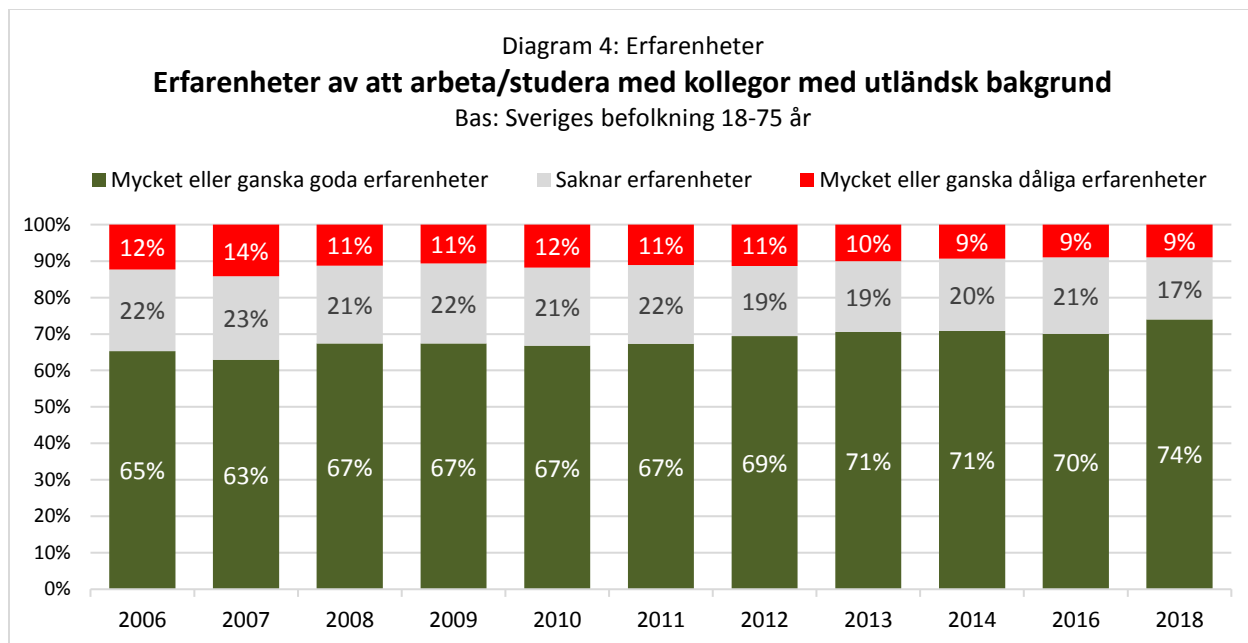
4. Bättre erfarenheter från människor med utländsk bakgrund

I detta kapitel redovisas respondenternas faktiska erfarenheter av människor från olika delar av världen genom att studera hur ofta man umgås, men också om respondenterna har positiva eller negativa erfarenheter från att jobba tillsammans eller gå i skolan med människor med utländsk bakgrund.

Ungefär hälften av respondenterna har kontakt med människor från övriga Norden åtminstone en gång i månaden. Så många som 22 procent har kontakt med människor från våra grannländer varje dag. Kontakten med människor från övriga Europa, utanför Norden, ser ungefär lika ut, bara något mer sällan. Kontakten med människor från Norden eller övriga Europa är mycket mer vanlig än kontakten med människor från andra kontinenter. Bara tre av tio har kontakt med människor från Mellanöstern åtminstone en gång i månaden. Färre än en av tio har en daglig kontakt med någon därifrån.

Ser man till övriga frekvensen av kontakter så kommer i tur och ordning kontakter med människor från Asien, Latinamerika, Afrika och sist Nordamerika/Australien. Noterbart är att fler än tre av tio av respondenterna uppger att man aldrig har kontakt med någon från Mellanöstern, Asien, Afrika, Latinamerika eller Nordamerika/ Australien.

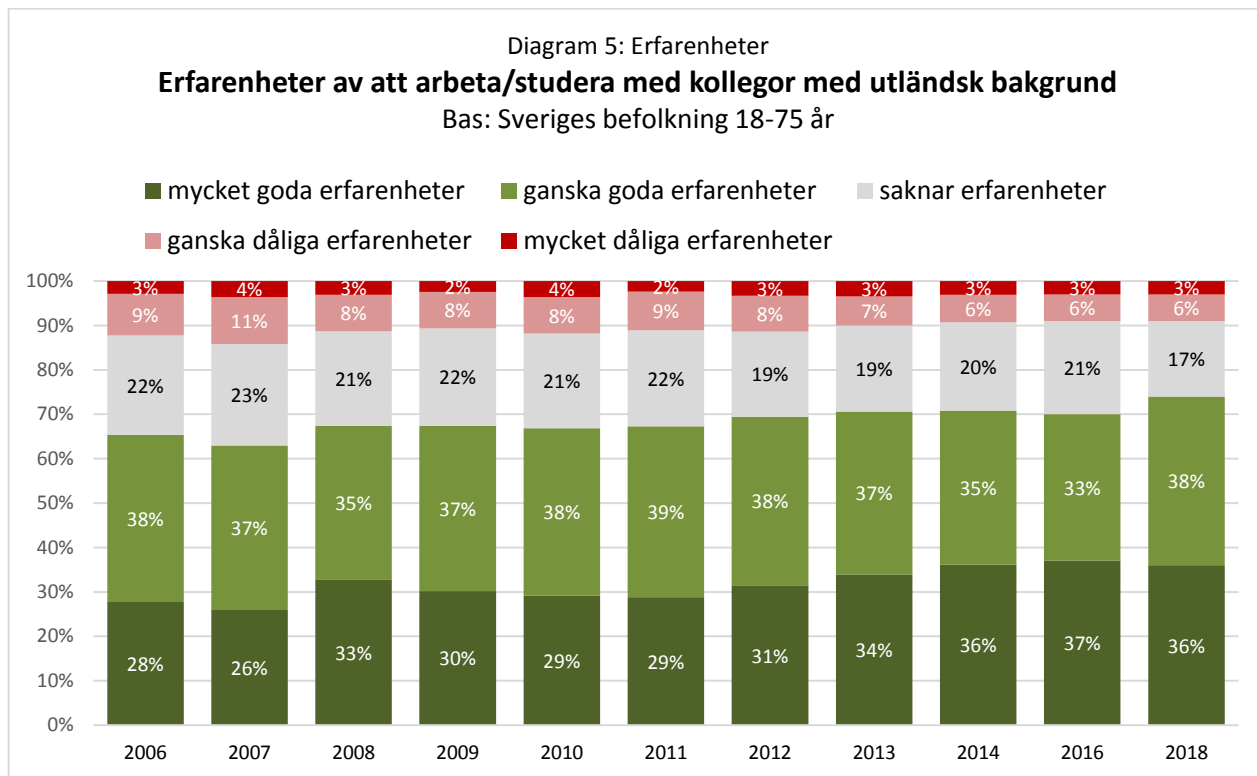

Fler med positiv erfarenhet. I diagrammet ovan kan man se att de som har ganska eller mycket goda erfarenheter från att arbeta med kollegor med utländsk bakgrund sedan ett par år tillbaka är svagt stigande sedan mätningarna började. Eftersom årets resultat på 74 procent är det hittills högsta andelen med goda erfarenheter som är uppmätt så ligger det nio procentenheter högre än första mätningen 2005.

Andelen negativa ligger stabilt. En av tio respondenter (9 %) har ganska eller mycket negativa erfarenheter av att arbeta med människor med utländsk bakgrund. Andelen med dåliga erfarenheter har legat relativt stabilt under de senaste åren, men jämför man med resultatet från 2006-2007 så har andelen minskat något.

Om det var drygt 30 procent som inte haft kontakt med människor från respektive världsdel i den tidigare frågan så vittnar resultatet från denna fråga ett liknande resultat då 17 procent uppger att man inte har några erfarenheter alls med någon med utländsk bakgrund i skolan eller på jobbet. Denna siffra är dock den lägsta uppmätta vilket visar att fler svenskar numera har kontakt med människor med utländsk bakgrund.

De människorna med goda erfarenheter umgås också mest med människor från andra länder. Det kan dock inte sägas om att ju oftare man träffar människor med utländsk bakgrund skulle betyda bättre erfarenheter. Det kan nämligen också vara så att de med bättre erfarenheter från människor med utländsk bakgrund också allt mer söker sig till dem.

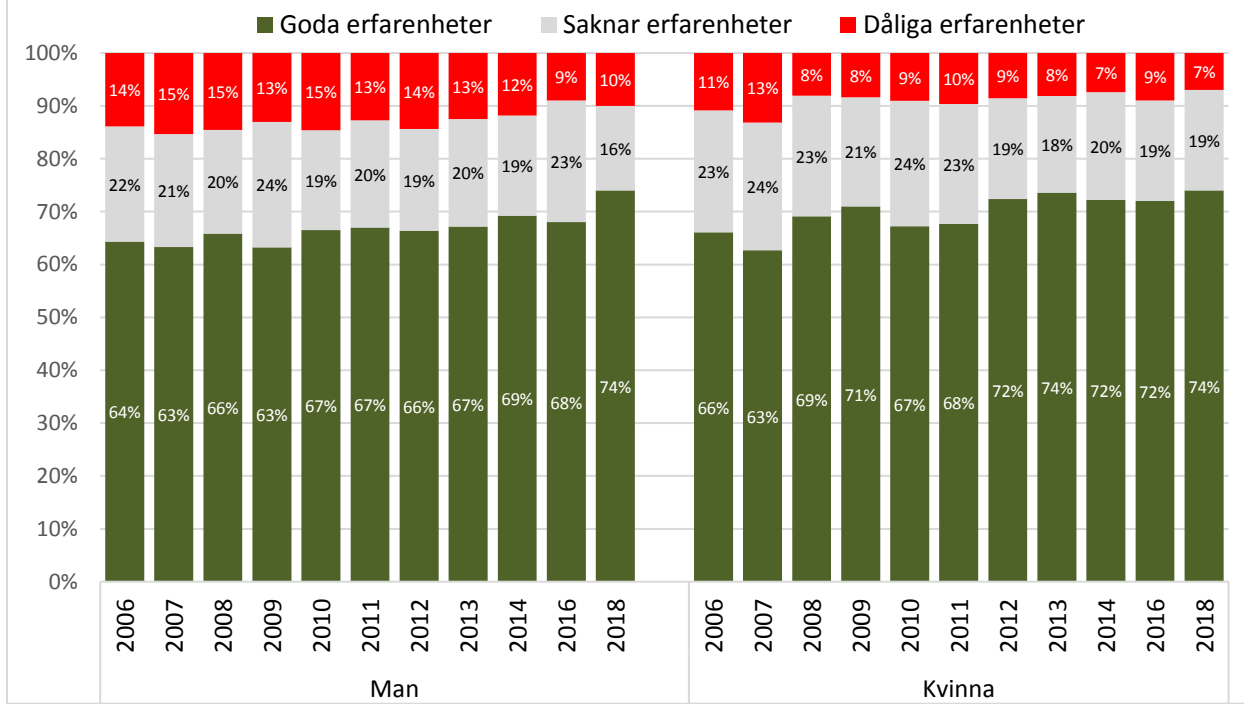
I diagrammet ovan redovisas återigen erfarenheterna från människor med utländsk bakgrund på arbetet eller i skolan, men där andelarna med mycket goda respektive mycket dåliga erfarenheter redovisas separat.

Gruppen som uppger att de har haft mycket goda erfarenheter från kollegor med utländsk bakgrund har stabiliserats runt relativt höga nivåer, jämfört med tidigare år, på 36–37 procent. Det är snarare andelen som har ganska goda erfarenheter som har ökat jämfört med föregående mätning.

De med mycket negativa erfarenheter ligger stabilt på tre procent sedan de fem senaste mätningarna. Andelen ganska negativa är också stabil sedan fler år tillbaka.

Diagram 6:
Erfarenheter från att arbeta/studera med kollegor med utländsk bakgrund
- nedbrutet på kön

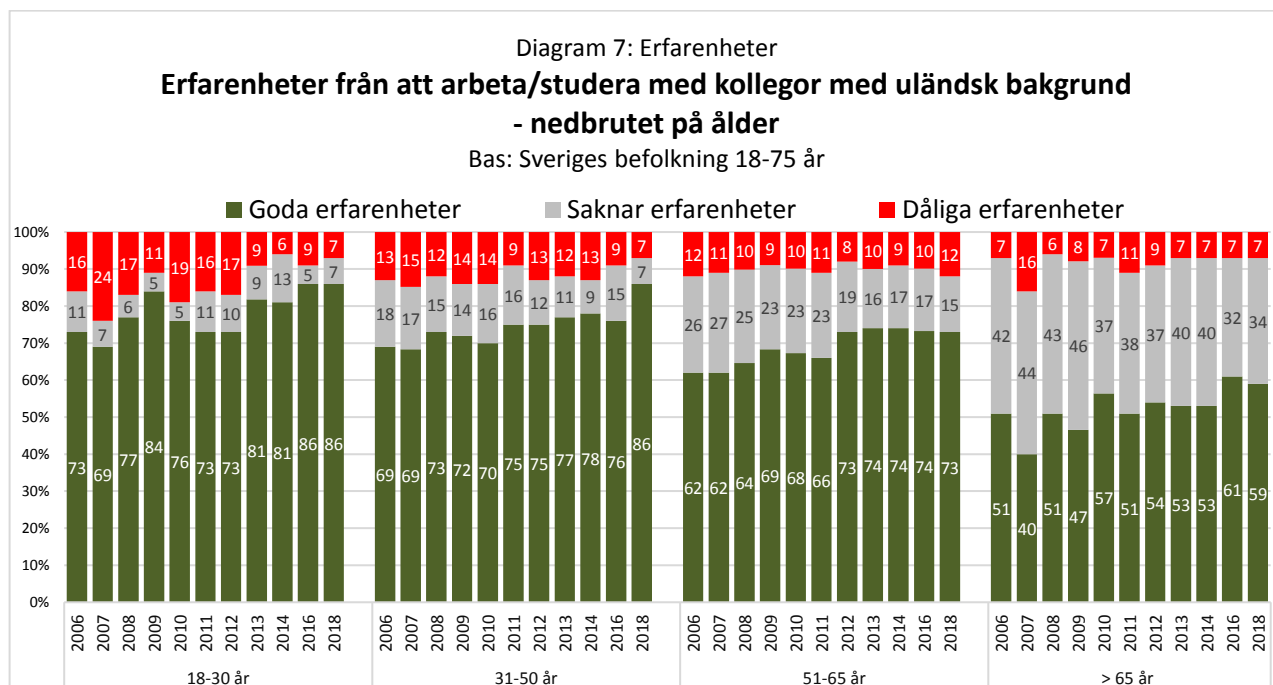
Bas: Sveriges befolkning 18-75 år

Numera har lika stor andel män som kvinnor haft ganska eller mycket goda erfarenheter från människor med utländsk bakgrund på arbetet eller i skolan efter att det högsta uppmätta resultatet för män – 74 procent – har noterats.

Gruppen män med goda erfarenheter har legat stabilt sedan flera år tillbaka men har i år ökat kraftigt med sex procentenheter. Också andelen som uppger dåliga erfarenheter är relativt stabilt på relativt låga tio procent. Det är framförallt män som allt oftare har kontakt med människor från andra länder och därmed blir mer positiva.

Andelen kvinnor med goda erfarenheter ligger stabilt på 72–74 procent sedan fem år tillbaka. Knappt var tionde kvinna anser att man har dåliga erfarenheter från människor med utländsk bakgrund och också den gruppen är stabil över tiden.

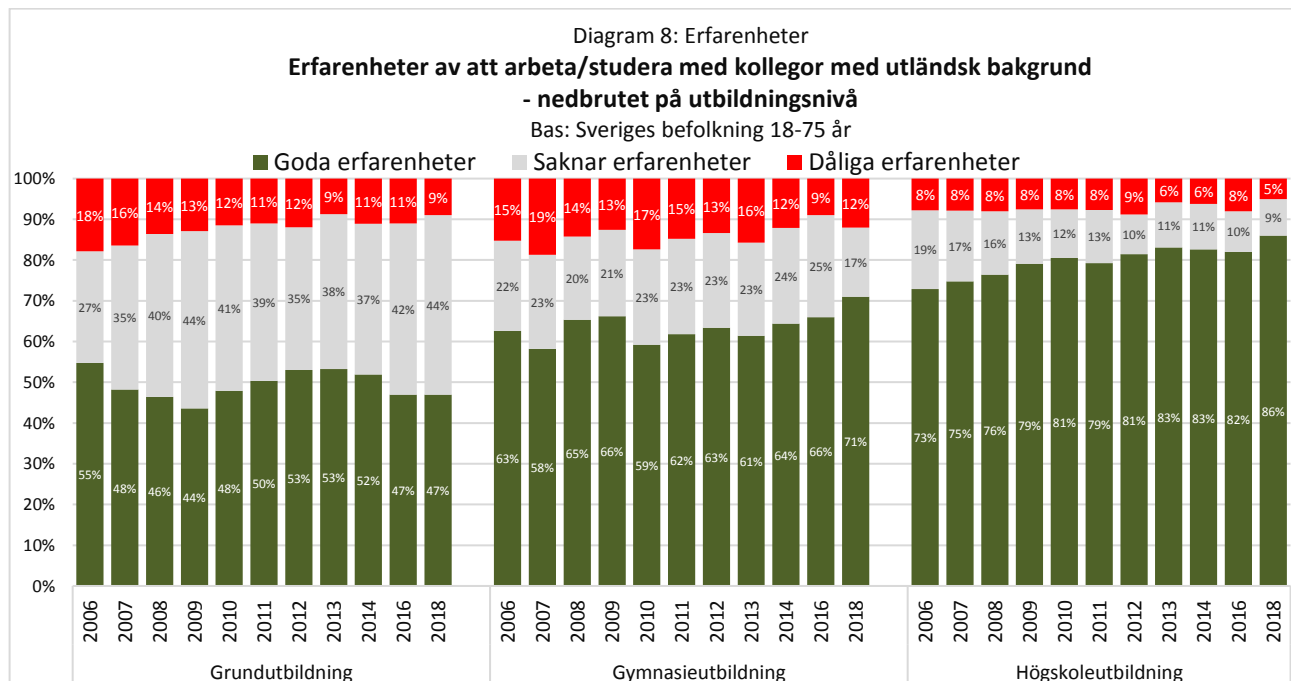

De goda erfarenheterna från människor med utländsk bakgrund i skola eller på arbetsplatsen är mest utbredd inom den yngsta gruppen, och så har det alltid varit. Över 80 procent med god erfarenhet under de senaste fyra åren. Årets resultat är det högsta värdet hittills uppmätt.

Gruppen 31–50 år har numera lika god erfarenhet som den yngsta gruppen. Denna ökning är den största förändringen sedan 2016 bland olika åldersgrupper.

Gruppen 51–65 år ligger stabilt sedan fem år tillbaka. Bland den äldsta gruppen är andelen med goda erfarenheter 59 procent, fullt jämförbart med föregående år. Anledningen till att resultatet för den äldsta gruppen är relativt lågt är att en relativt stor andel inte har några erfarenheter alls eftersom man är pensionär och inte träffar människor med utländsk bakgrund i skola eller på någon typ av arbetsplats.

Ser man till andelen med uttalat dåliga erfarenheter så är det framförallt i gruppen 51-65 år som har störst andel, nästan dubbelt så stor (12 mot 7%) jämfört med de övriga tre åldersgrupperna.

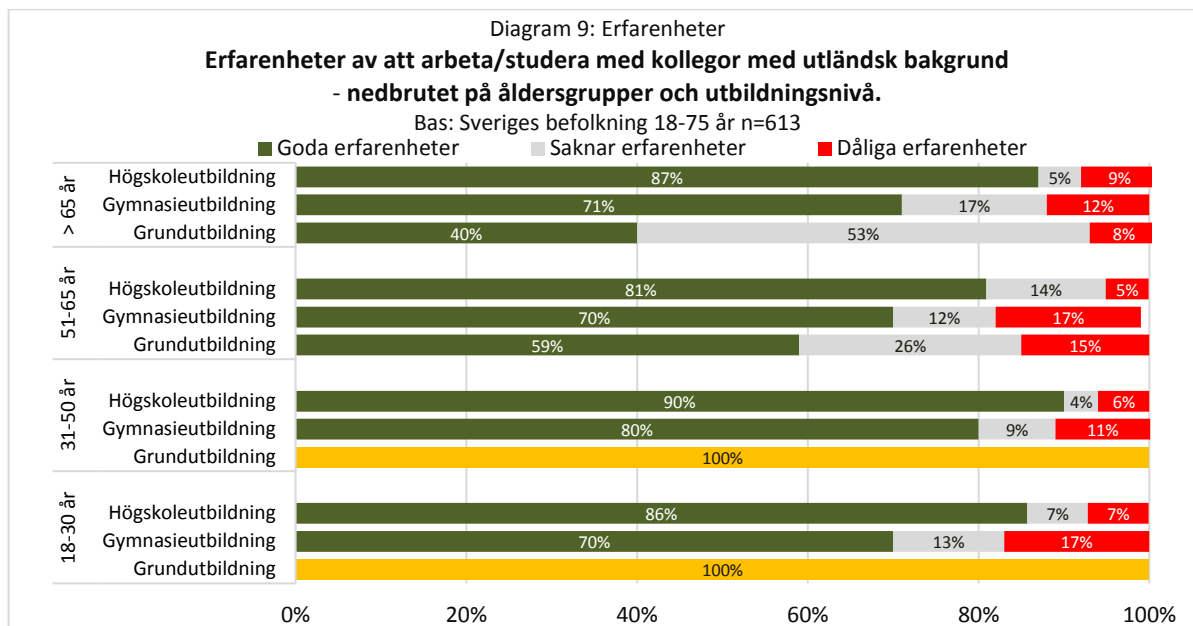

Det verkar finnas en stark korrelation mellan goda erfarenheter av människor med utländsk bakgrund på arbetet eller i skolan och vilken utbildningsnivå man har. Ju högre utbildningsnivå man har desto bättre erfarenheter har man.

En betydligt större andel bland respondenterna med högskoleutbildning har goda erfarenheter från människor med utländsk bakgrund och så har det varit sedan 2005. Andelen med goda erfarenheter har under åren ökat från att ligga på runt 75 procent till att det nu stabiliserat sig på över 80 procentstrecket sedan fem år tillbaka. Nu senast uppmättes rekordhöga 86 procent.

Bland dem med gymnasieutbildning så ligger andelen med goda erfarenheter från människor med utländsk bakgrund i skolan eller på arbetet något lägre, 71 procent, vilket också är det högsta uppmätta värdet för denna grupp. Det finns idag en tydlig positiv trend sedan 2013.

Erfarenheterna från människor med utländsk bakgrund i skolan eller på arbetsplatsen för dem med grundutbildning har svängt något upp och ned genom åren. Den senaste negativa trenden har nu stabiliserats till 47 procent. Noterbart är att hela 44 procent av de med grundutbildning uppgett att man inte har någon erfarenhet från människor med utländsk bakgrund på arbetsplatsen. Störst andel med uttalat dåliga erfarenheter är faktiskt de med gymnasieutbildning.

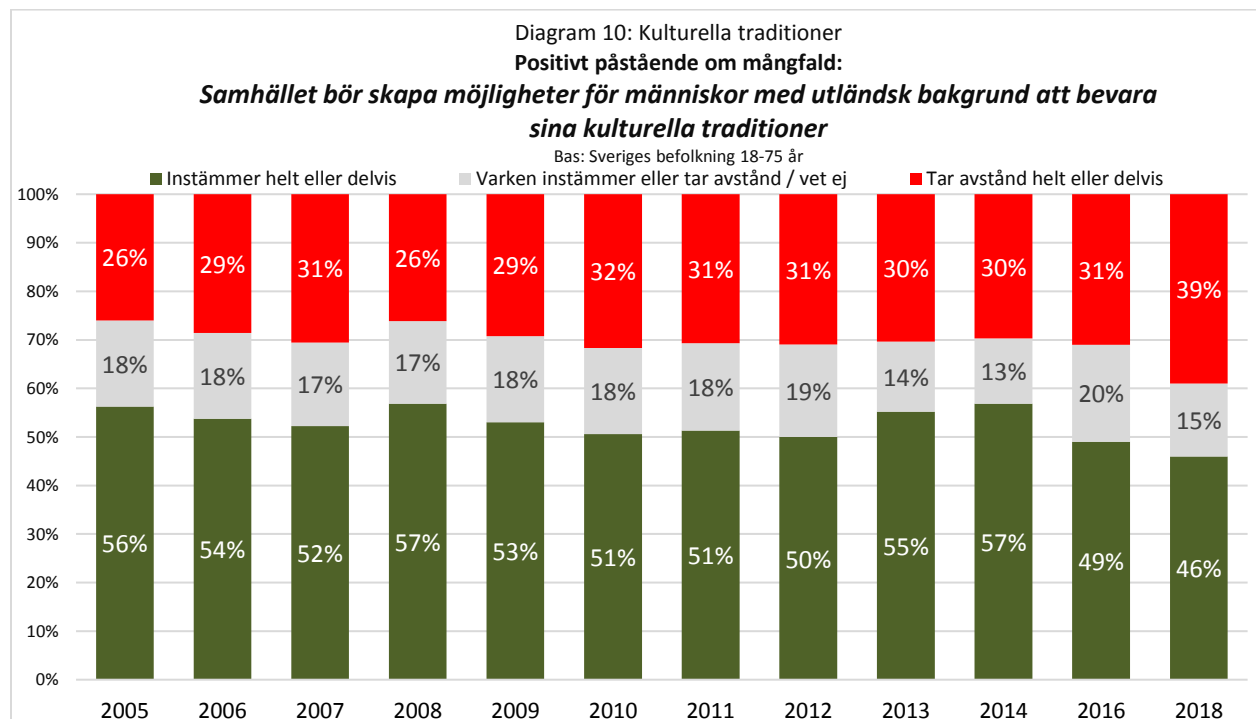

Om vi kombinerar ålder och utbildningsnivå och studerar de med goda och dåliga erfarenheter av människor med utländsk bakgrund på arbetet/i skolan så finner vi att gruppen individer med universitetsstudier i större utsträckning har goda erfarenheter av människor med utländsk bakgrund - oavsett ålder. Alla åldersgrupper följer i princip samma mönster; ju högre utbildning man har, desto oftare har man haft goda erfarenheter, respektive ju lägre utbildning desto sämre erfarenheter.

Visserligen uppger en större andel bland högskoleutbildade inom alla åldersgrupper att man har bättre erfarenheter än de med lägre utbildningsnivåer, men den stora skillnaden är att de med lägre utbildning i mycket större utsträckning helt saknar erfarenhet snarare än att man oftare har dåliga erfarenheter.

5. Majoritet för mångfald men stödet minskar

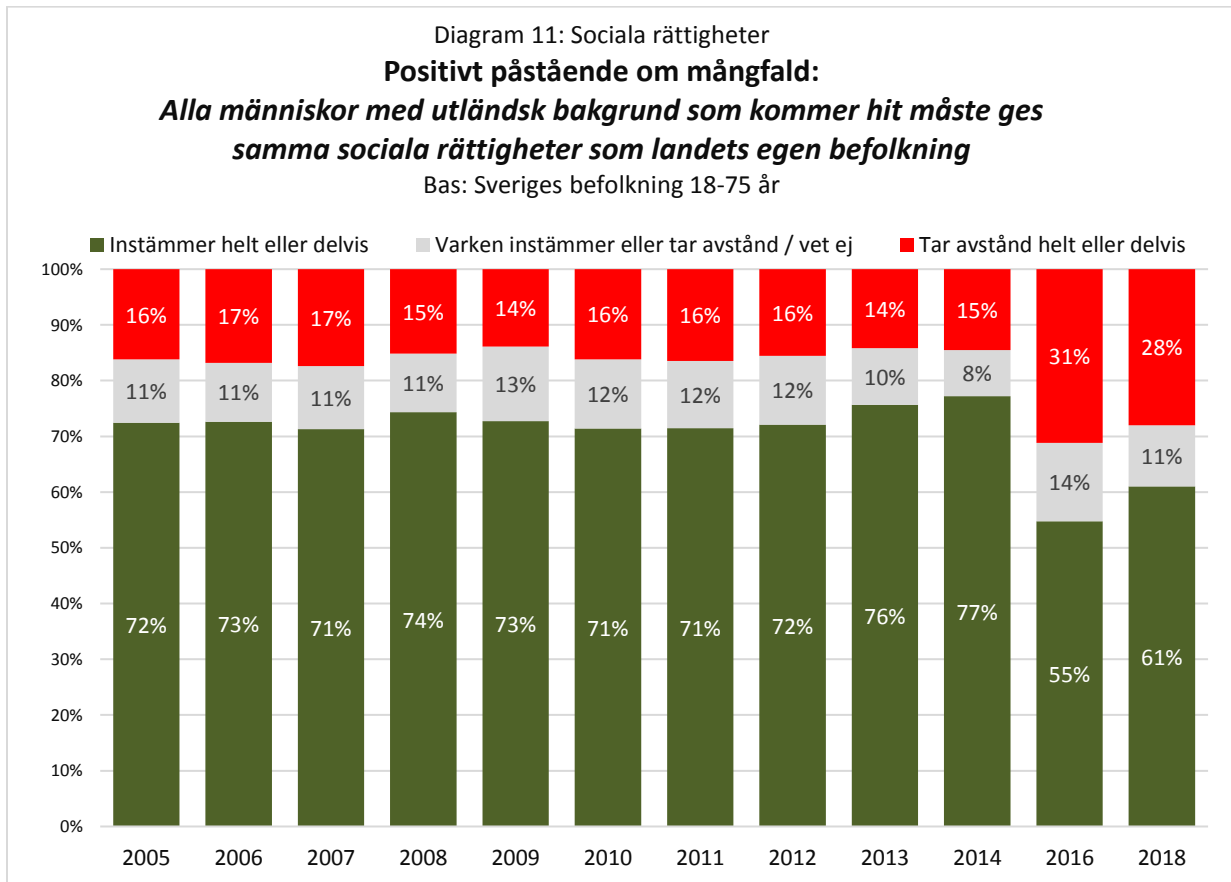
I denna del så redovisas attityderna till tre olika positiva påståenden om rättigheter och möjligheter som nyanlända har när man kommer till Sverige; 1) *möjligheten att få bevara sin kultur*, 2) *rätten att få samma sociala rättigheter*, samt att föräldrarna och barnen ges 3) *möjlighet att bevara sitt modersmål*.

Knappt hälften (46%) av respondenterna är positiva till att det svenska samhället bör skapa möjligheter för människor med utländsk bakgrund att kunna bevara sina kulturella traditioner. Fyra av tio är däremot av motsatt uppfattning nämligen att samhället inte skall skapa dessa möjligheter att låta nyanlända bevara sin kultur. Här eftersträvas snarare en assimilering till den svenska kulturen.

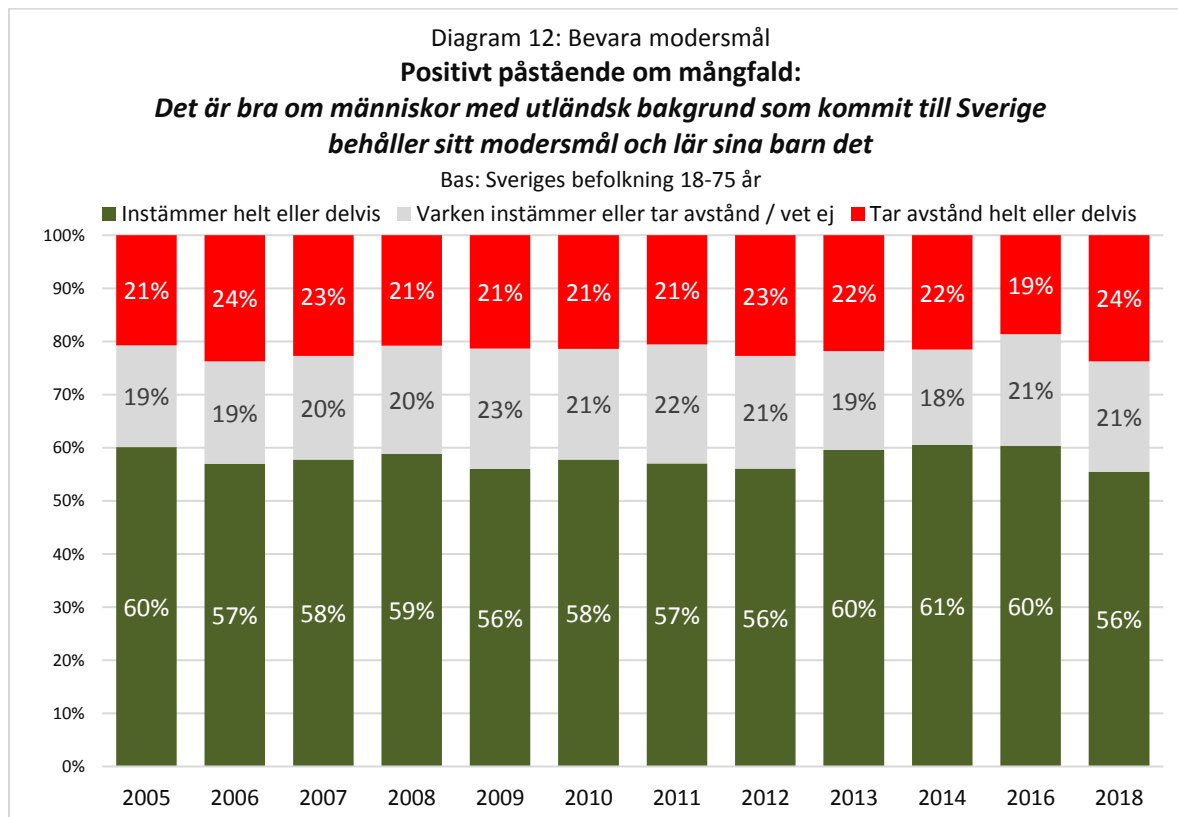
Efter att attityderna legat relativt stabilt över alla mätperioderna och att det dessutom var en positiv trend fram till 2014, så försvann denna trend 2016, och 2018 har andelen som instämmer till detta påstående om bevarad kultur minskat till 46 procent – det lägsta uppmätta resultatet hittills.

Andelen som tar avstånd från att samhället skall skapa möjligheter för människor med utländsk bakgrund att behålla sina kulturella traditioner har tidigare legat mycket stabilt har nu istället ökat kraftigt (8 %-enheter) och uppvisar också det högsta resultat sedan mätningarna började 2005.

Tidigare var en klar majoritet av befolkningen positivt inställda till att människor ska ha samma sociala rättigheter oavsett om man är född i Sverige eller om man är utlandsfödd. Ett talande exempel på att tanken på jämlikhet slagit igenom i Sverige. Det fanns dessutom en svag uppåtgående trend från 2011 som bröts 2016 då resultatet kraftigt försämrades. Året mätning visar på en viss återhämtning men fortfarande ligger resultatet långt ifrån tidigare resultat på 77 procent – nu på 61 procent.

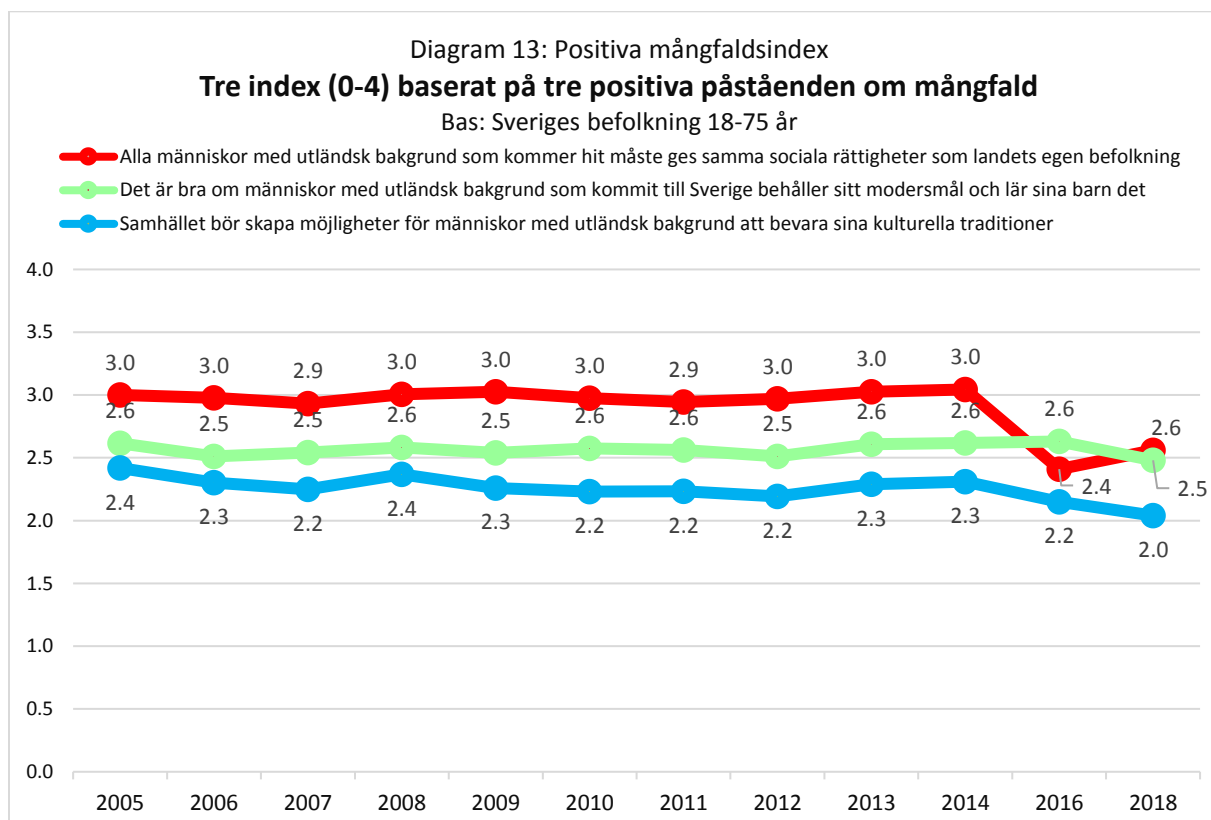
Andelen som tydligt tar avstånd till detta påstående om sociala rättigheter ligger också kvar på de numera lägre nivåerna kring 30 procentstrecket, nämligen 28 procent.

Fortfarande är det en majoritet, 56 procent, av befolkningen som instämmer helt eller delvis med att det är bra att människor som kommer till Sverige behåller sitt modersmål och lär sina barn det. Resultatet är relativt stabilt sedan mätningarna började 2005 och ligger fortfarande inom intervallet 56-61 procent även om resultatet minskat sedan 2016.

De som tar avstånd till detta påstående om att bevara modersmålet har ökat men ligger också det fortfarande relativt stabilt – i detta fall inom intervallet 19-24 procent.

Ett positivt mångfaldsindex har skapats för var och ett av dessa tre positiva påståendena om mångfald för att tydligare kunna se eventuella trender över tiden och jämföra de tre påståendena genom att balansera de som instämmer och de som tar avstånd till påståendet.

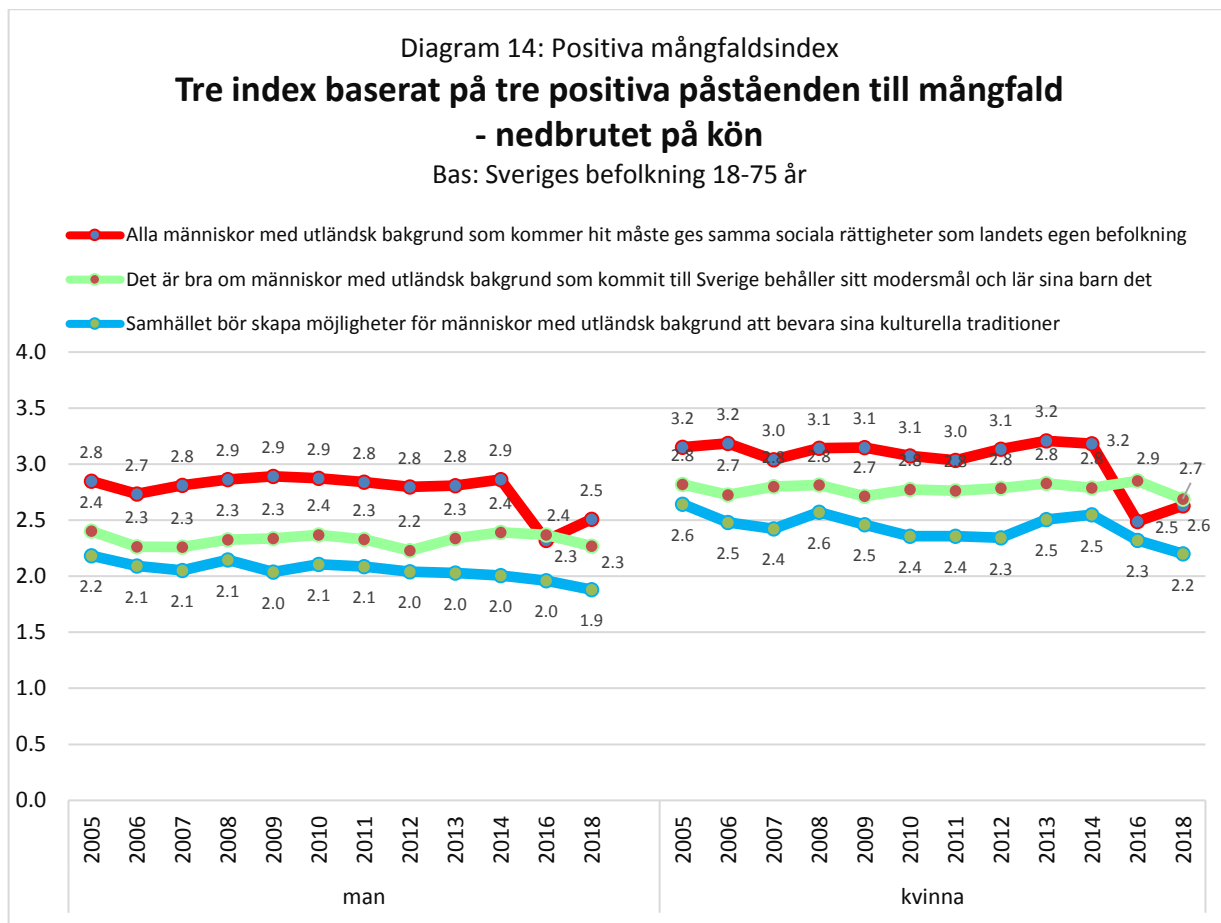

Diagrammet om positiva påståenden om mångfald omräknat till index visar trenderna över de 13 år som attityderna till mångfalden har mätts. Man kan i detta index tydligt se att alla tre påståenden ligger relativt stabilt över tiden.

Men som tidigare redovisats har attityderna till de sociala rättigheterna återhämtat sig något från 2016 års kraftiga minskning, vilket också ger utslag i detta index. Åter är sociala rättigheter den rättigheten flest samtycker till.

Attityderna till de språkliga rättigheterna ligger däremot mycket stabilt även när detta index skapats.

Attityderna till de kulturella rättigheterna för nyanlända att bevara sina kulturella traditioner vars indexvärde fortfarande är det lägsta bland dessa rättigheter. Dessutom visar denna rättighet nu på en negativ trend då årets resultat är det lägsta uppmätta, nämligen 2.0.

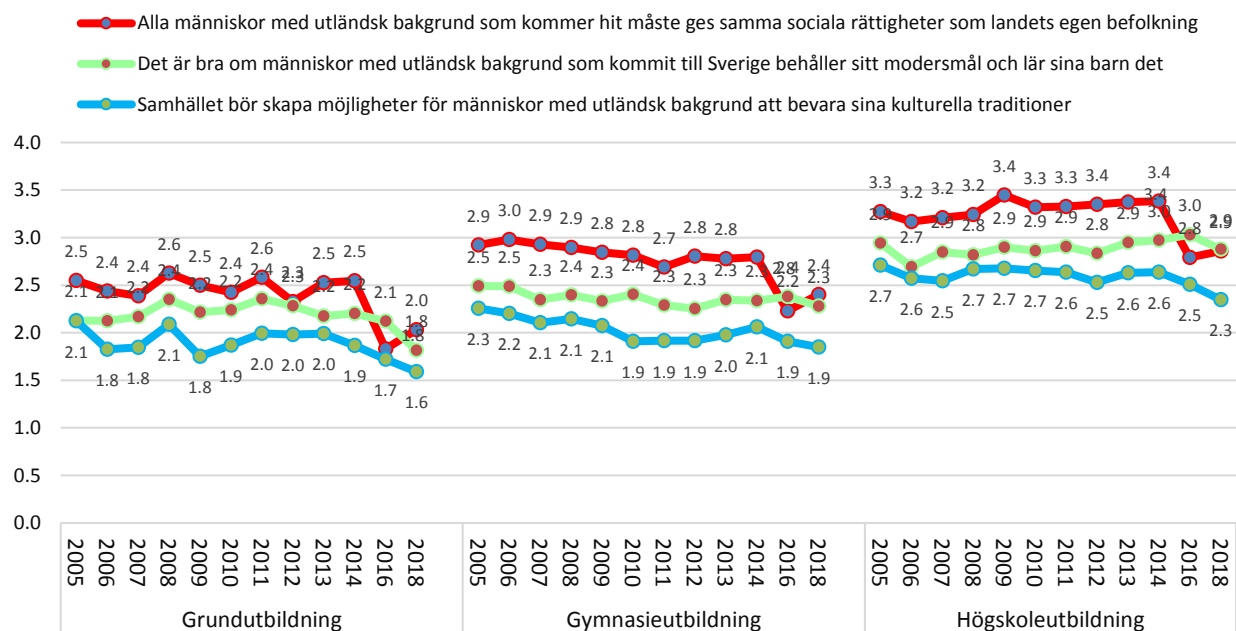

Svarsmönstren för de tre påståendena är något olika bland män och kvinnor. Kvinnor är till att börja med genomgående mer positiva till dessa tre rättigheter och möjligheter än vad männen är. Dessutom är kvinnor mest positiva till de språkliga rättigheterna medan männen numera åter är mest positiva till de sociala rättigheterna.

Män och kvinnor har gemensamt att man ger minst stöd till möjligheten att behålla kulturen. Dessutom försämrades attityderna till de sociala rättigheterna kraftigt bland både män och kvinnor 2016 och dessa låga resultat har hämtat sig något under 2018. Både kvinnor och män uppvisar också en svag negativ trend gentemot kulturella rättigheter.

Diagram 15: Positiva mångfaldsindex
Tre index (0-4) baserat på tre positiva påståenden till mångfald
- nedbrutet på utbildningsnivå

Bas: Sveriges befolkning 18-75 år

De tre utbildningsgrupperna har ett liknande svarsmönster; de sociala rättigheterna är man åter mest positiva till, därefter de språkliga möjligheterna och sist de kulturella rättigheterna. Genomgående är de högskoleutbildade de som är mest positiva till varje påstående om invandares rättigheter och möjligheter i Sverige. De med grundskoleutbildning är minst positiv till dessa påståenden.

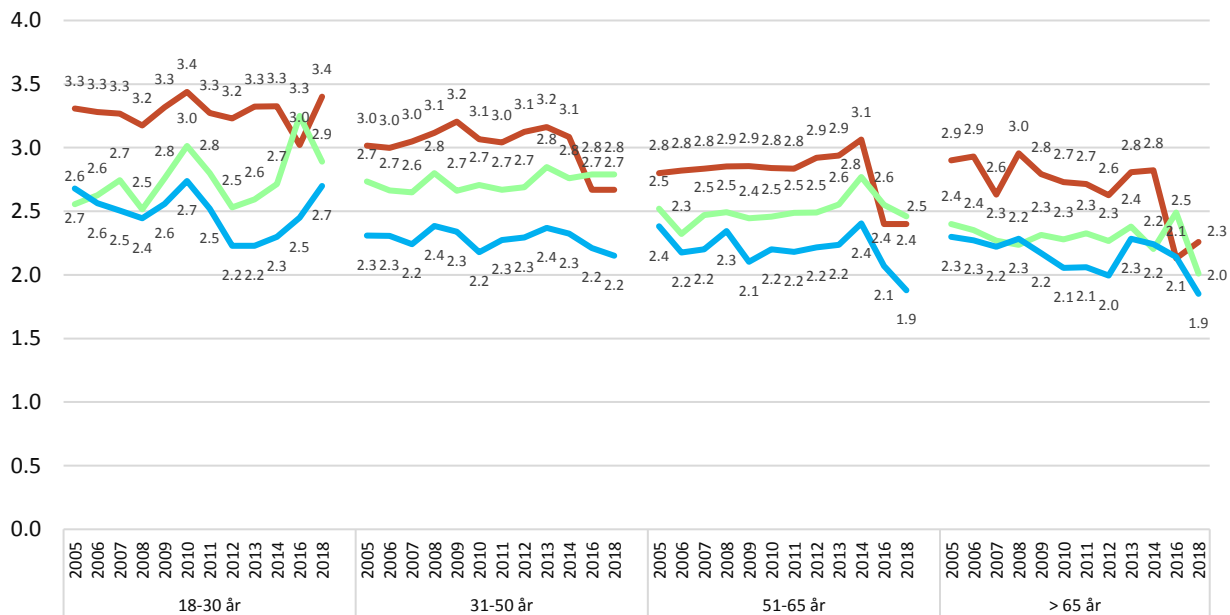
Utvecklingen har varit relativt stabil för alla tre påståenden inom alla tre utbildningsgrupperna, men det är några trender och förändringar som bör nämnas. Den kraftiga nedgången av attityderna till de sociala rättigheterna går att finna i alla tre grupper 2016 även om attityderna återigen förbättrats något 2018. Men resultat ligger fortfarande kvar på relativt låga siffror.

Det finns en negativ trend under de senaste åren för alla tre utbildningsgrupper till möjligheten för nyanlända att få bevara sin kultur.

Diagram 16: Positiva mångfaldsindex
Tre index (0-4) baserat på positiva påståenden till mångfald
- resultatet nedbrutet på ålderskategorier

Bas: Sveriges befolkning 18-75 år

- Alla människor med utländsk bakgrund som kommer hit måste ges samma sociala rättigheter som landets egen befolkning
- Det är bra om människor med utländsk bakgrund som kommit till Sverige behåller sitt modersmål och lär sina barn det
- Samhället bör skapa möjligheter för människor med utländsk bakgrund att bevara sina kulturella traditioner

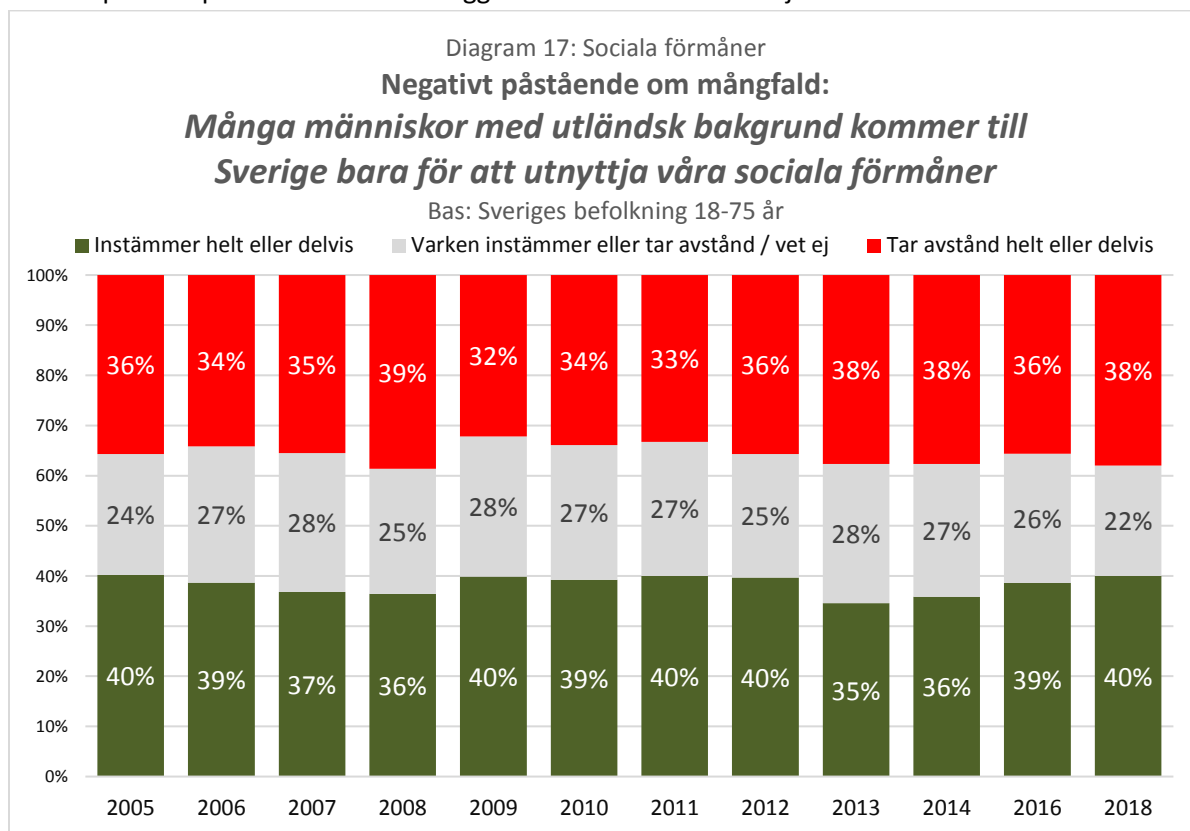
Ålder har betydelse i dessa attityder. Generellt är man något mer positiv ju yngre man är – oavsett möjligheter eller rättigheter för nyanlända.

Sociala rättigheter för nyanlända är det den yngsta och äldsta gruppen återigen är mest positiva till. Medelåldersgrupperna är fortfarande mest positiva till att nyanlända skall få behålla sitt modersmål. Alla åldersgrupper är mest negativa till att nyanlända skall ha möjlighet att bevara sin kultur.

Hos de tre äldre åldersgrupperna återfinns en negativ trend till att nyanlända skall få möjlighet att få behålla sin kultur. De yngre visar tvärtom en positiv trend till detta påstående. Den kraftiga attitydförsämringen till sociala rättigheter 2016 har nu stabiliserats på relativt låga nivåer för de tre äldre åldersgrupperna. I år har dessutom alla åldersgrupper också blivit mer negativa till att nyanlända skall behålla sina språk jämfört med 2016.

6. Allmänna negativa attityder till mångfald ökar något

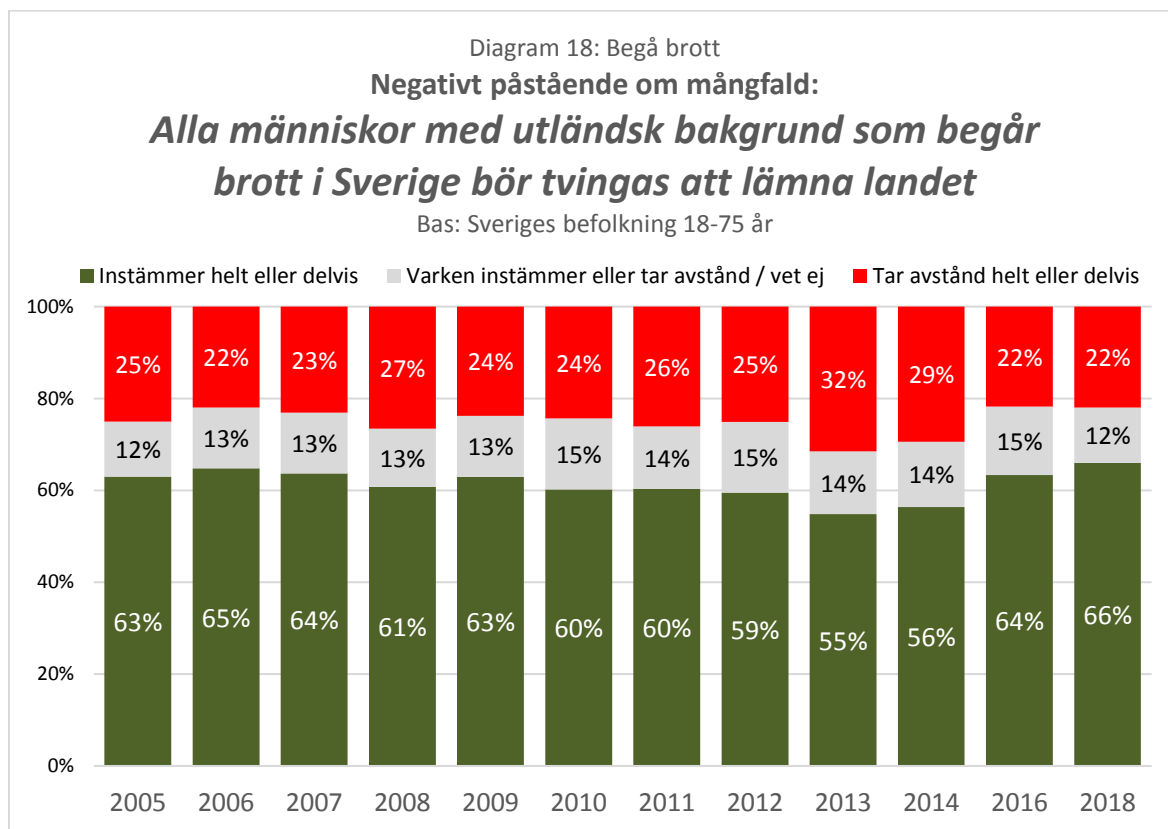
I detta kapitel kommer det att fokuseras på allmänna negativa påståenden till mångfald som till skillnad från de positiva påståendena istället ligger stabila över tiden och jämfört med 2016.

Det negativa påståendet som mest delar befolkningen i två delar är det om att många med utländsk bakgrund kommer till Sverige bara för att utnyttja våra sociala förmåner. Fyra av tio respondenter instämmer till detta påstående, medan fyra av tio tar avstånd.

Attityderna är mycket stabila i denna fråga över tid sedan mätningarna började. Detta gäller såväl andelen som håller med om detta negativa påstående, som andelen som tar avstånd.

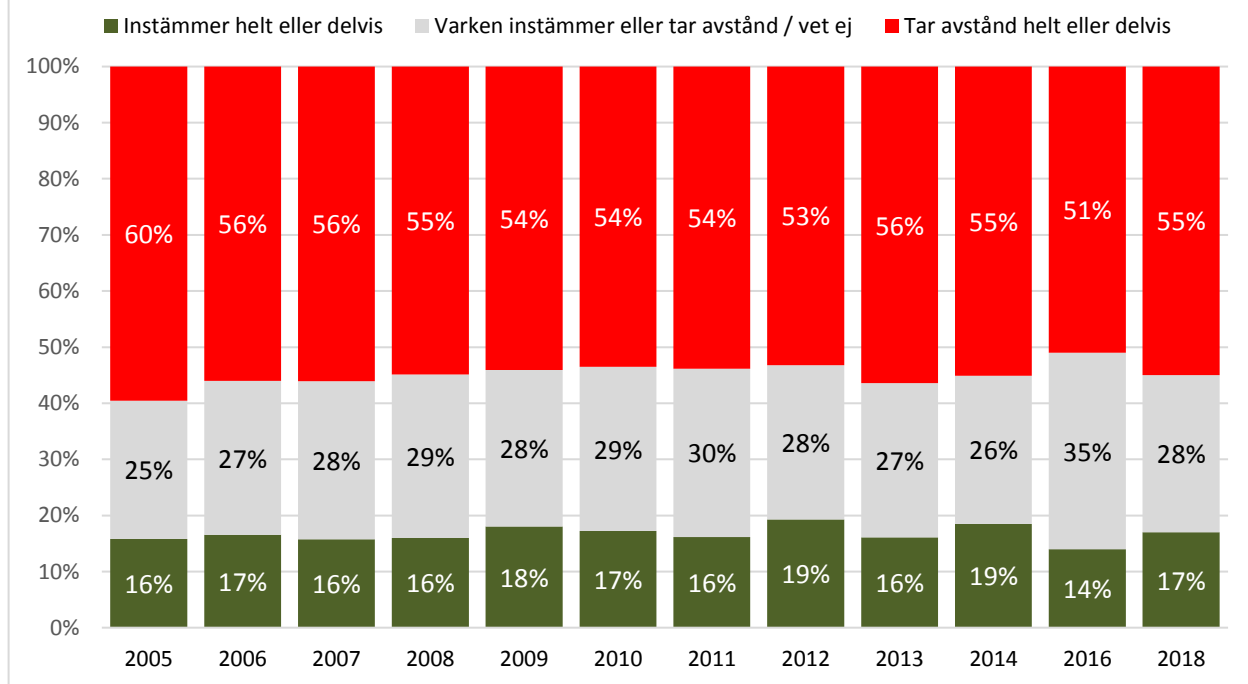
Andelen som varken instämmer eller tar avstånd har visserligen minskat tydligt i år och uppvisar det lägsta värdet hittills. Det kan tyda på en ytterligare polarisering i frågan.

De mest negativa attityderna till mångfald går återigen att finna för påståendet om att alla människor med utländsk bakgrund som begår brott bör tvingas att lämna landet. Efter ett par år med lägre mätvärden runt 55 procent så försämrades attityderna återigen 2016 och har nu 2018 stabiliserats på nivåer som fanns inom befolkningen 2006-2007. En klar majoritet på 66 procent instämmer nu till detta påstående, helt eller delvis, vilket de facto är det högsta uppmätta värdet. Invandring i kombination med att begå brott ger starka negativa attityder bland respondenterna.

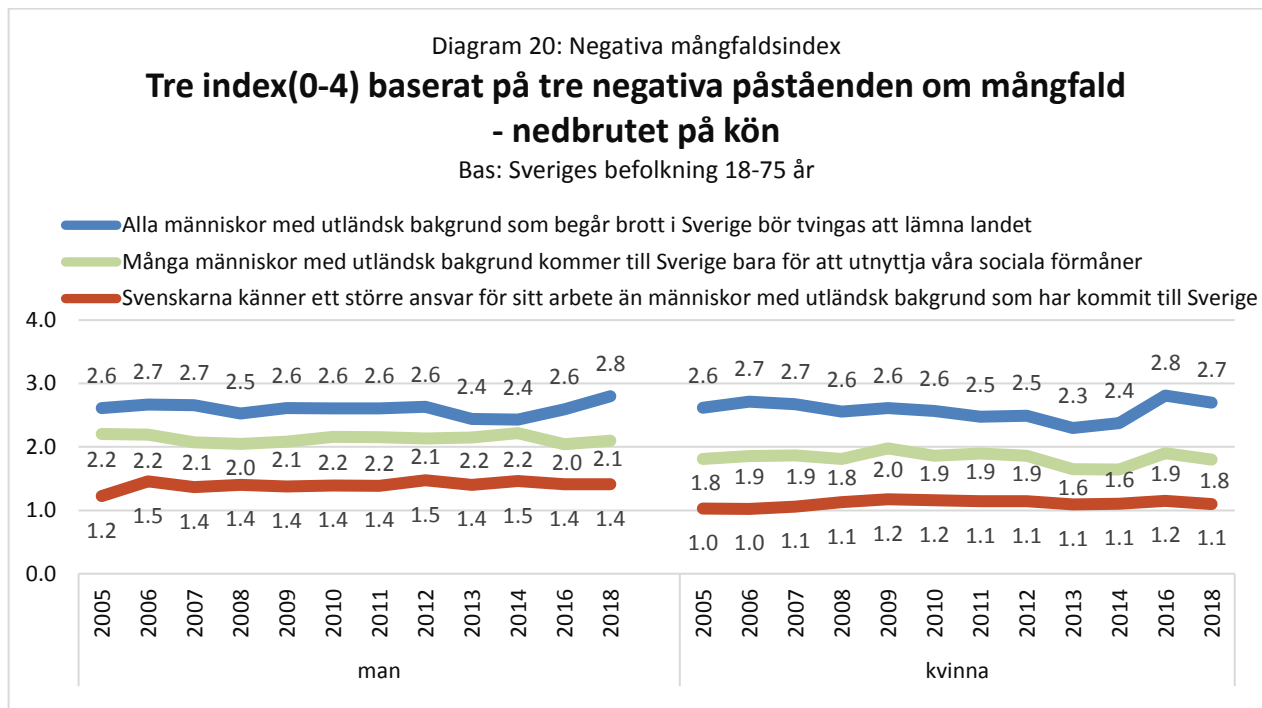
På samma sätt har andelen som tar avstånd till detta påstående stabiliserats 2018 på relativt låga 22 procent och ligger därmed kvar på samma nivåer som 2016, vilket innebär att en negativ trend sedan 2013 nu bromsats upp på relativt låga nivåer.

Diagram 19: Mindre ansvar
Negativt påstående om mångfald:
Svenskarna känner ett större ansvar för sitt arbete än de människor med utländsk bakgrund som har kommit till Sverige
 Bas: Sveriges befolkning 18-75 år

Attityderna till att svenskarna skulle känna ett större ansvar för sitt arbete än de människor som kommer från andra länder ligger relativt stabilt över tiden. 2018 är det 17 procent som instämmer till detta påstående, vilket är ett genomsnittligt värde över tiden.

Fortfarande är det en majoritet som helt eller delvis tar avstånd till detta påstående, och denna grupp har också legat stabilt över tiden.

För nedbrytningarna på olika samhällsgrupper och deras utveckling över tiden så har resultatet gjorts om till ett index (4-0) istället för som tidigare andel av befolkningen, för att bara få ett värde för varje år. Ju högre medelvärde desto mer negativ är befolkningen.

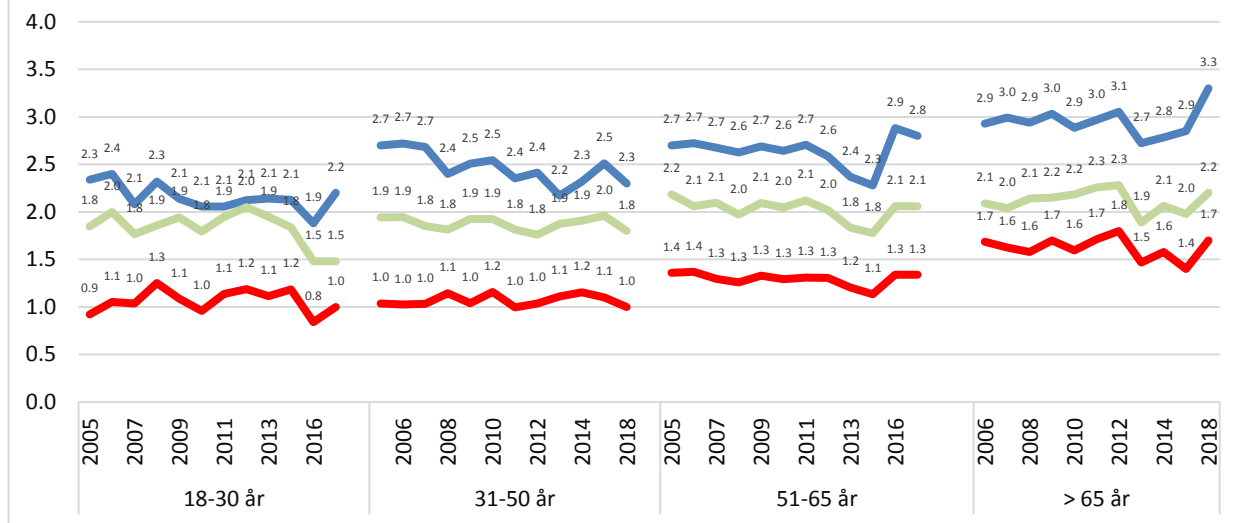
Både män och kvinnor har samma rangordning av dessa påståenden. Både män och kvinnor har starkast attityder till att människor som begår brott ska utvisas. Därefter tycker båda grupperna att människor bara kommer till Sverige för att utnyttja de sociala förmånerna. Till sist så är det relativt få kvinnor och män som instämmer med att svenskarna känner ett större ansvar för sitt jobb. Det finns dock en trend bland män att de blivit mer negativa, och man når också det högsta negativa värdet hittills i mätningarna.

Attityderna gällande utnyttjande av sociala förmåner och att svenskar har ett större ansvar för sitt arbete ligger väldigt stabilt över tiden för både män och kvinnor.

Diagram 21: Negativa mångfaldsindex
Tre index (0-4) baserat på negativa påståenden om mångfald
- nedbrutet på ålderskategorier

Bas: Sveriges befolkning 18-75 år

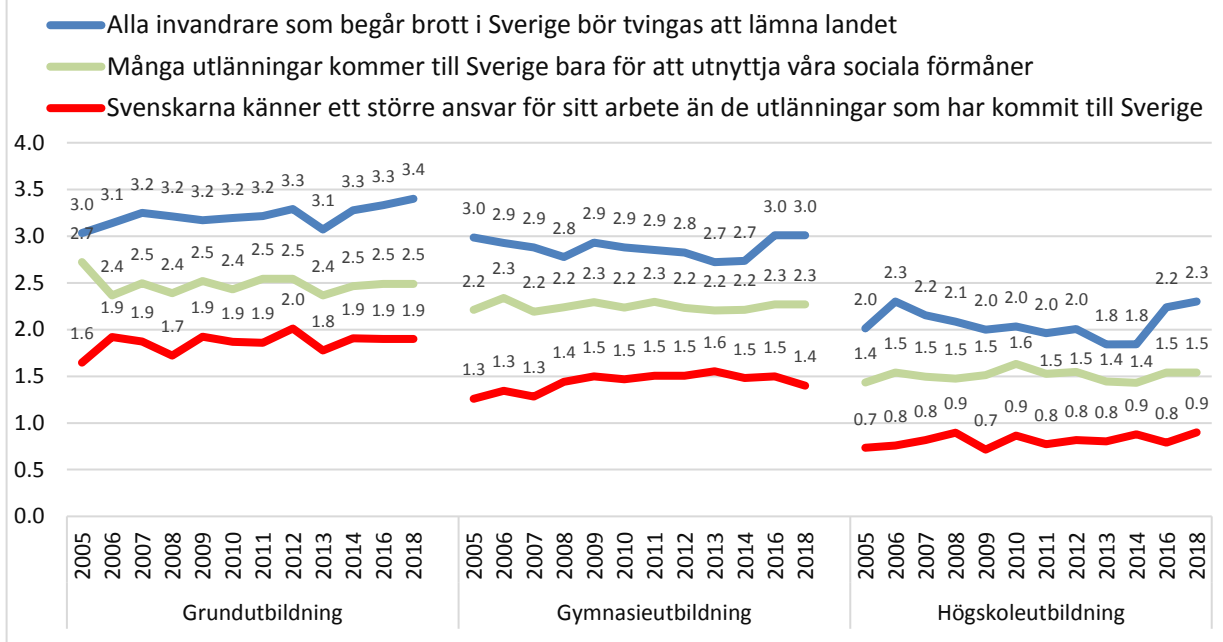
- Alla människor med utländsk bakgrund som begår brott i Sverige bör tvingas att lämna landet
- Många människor med utländsk bakgrund kommer till Sverige bara för att utnyttja våra sociala förmåner
- Svenskarna känner ett större ansvar för sitt arbete än människor med utländsk bakgrund som har kommit till Sverige

Återigen liknande svarsmönster för alla delmålgrupper, denna gång för de olika ålderskategorierna. Attityden till nyanlända och brott är samtliga grupper mest negativa till, medan attityderna till att utnyttja förmånerna i landet är den näst mest negativa attityden för alla grupper. Således är påståendet att respondenterna skulle ha ett större ansvar för sitt jobb det påstående som minst andel i samtliga åldersgrupper instämmer till.

Även i dessa frågor är de äldre mer negativa till mångfalden, denna gång genom att man instämmer mest till alla tre negativa påståenden. Ju yngre man är desto mer positiv till mångfald och ju äldre desto mer negativ. De äldre uppvisar de mest negativa attityderna till brott och mångfald sedan 2005 och det finns en tydlig positiv trend i denna fråga bland de äldre, som tillsammans med de unga blivit mer negativa sedan 2016.

Diagram 22: Negativa mångfaldsindex
Tre index (0-4) baserat på tre negativa påståenden om mångfald
 - nedbrutet på utbildningsnivå
 Bas: Sveriges befolkning 18-75 år

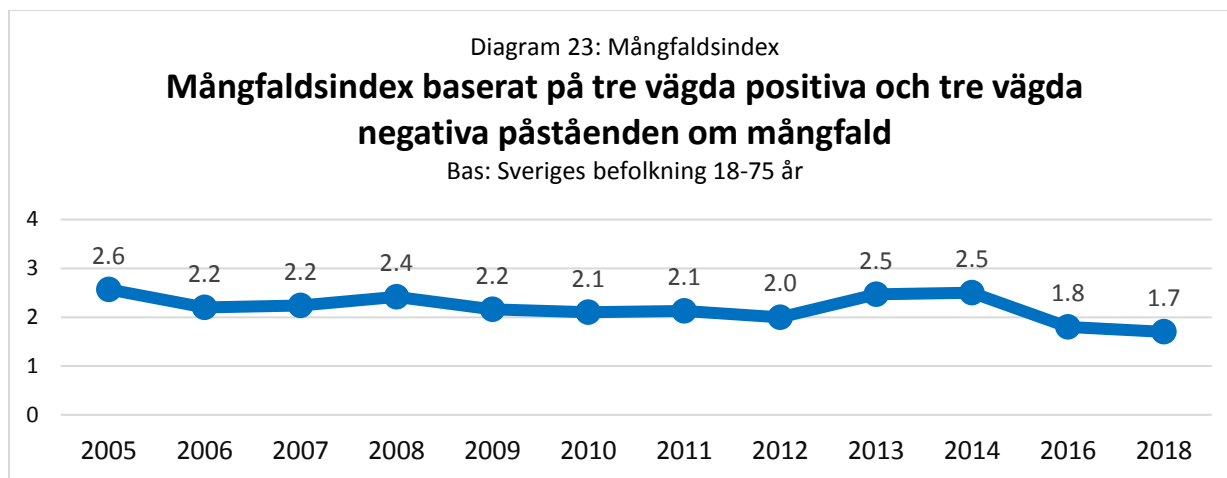

De tre utbildningsgrupperna har ett liknande svarsmönster vad gäller rangordning av de olika negativa påståendena; de negativa attityderna till invandrare och brott är starkast för alla tre utbildningsnivåer, därefter kommer attityderna till utnyttjande av de sociala förmånerna i landet, och sist de negativa attityder till påståendet om att respondenterna skulle känna ett större ansvar för sitt arbete än de som kommit till Sverige.

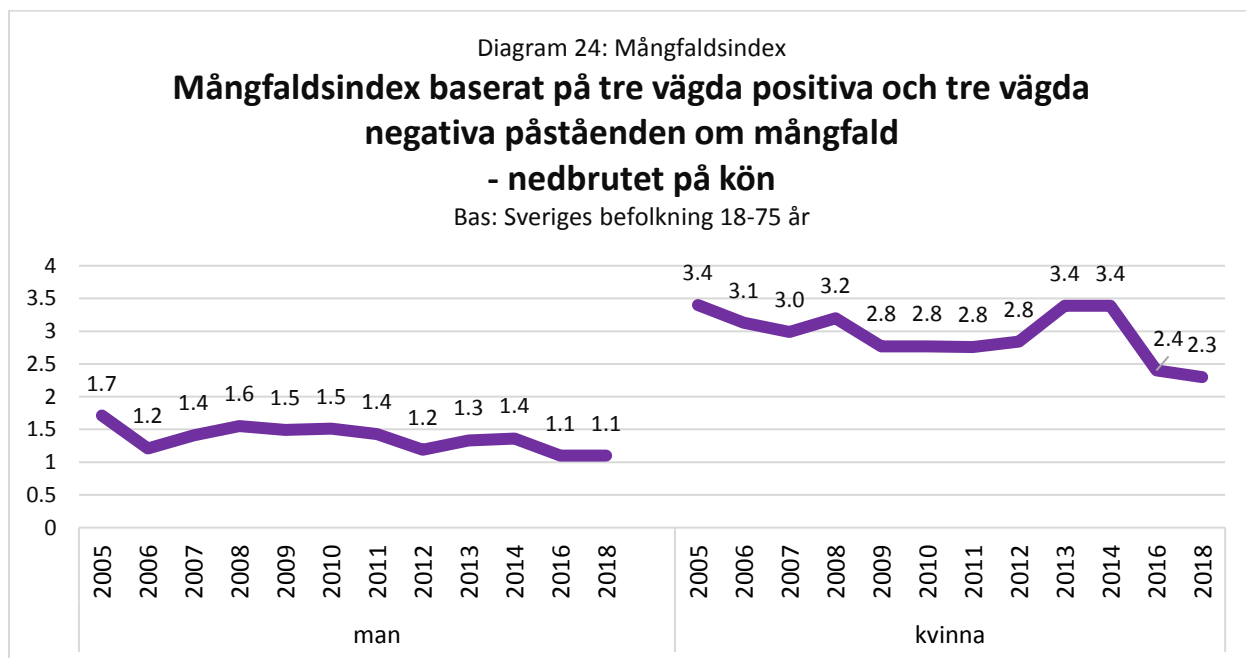
Genomgående har de med grundutbildning mer negativa attityder i alla tre påståenden än de andra grupperna, medan de med högskoleutbildning är genomgående minst negativa till alla tre påståenden. Bland dem med grundutbildning som anser att människor med utländsk bakgrund skall lämna landet om man begår brott visar på en trend, dvs de har blivit mer negativa över den senaste tiden och detta år är man mer negativa än någonsin. Noterbart att även gymnasieutbildade och högskoleutbildade tangerar sina mest negativa resultat i denna fråga i år.

7. Mångfaldsindex fortfarande högt men nu på lägsta nivå

Med hjälp av de negativa påståendena om mångfald *”Ju mindre man märker av alla människor med utländsk bakgrund desto bättre är det”*, *”Människor födda i Sverige känner ett större ansvar för sitt arbete än de människor med utländsk bakgrund som har kommit till Sverige”*, *”Många människor med utländsk bakgrund kommer till Sverige bara för att utnyttja våra sociala förmåner”* och de positiva påståenden till mångfald *”Samhället bör skapa möjligheter för människor med utländsk bakgrund att bevara sina kulturella traditioner”*, *”Alla människor med utländsk bakgrund som kommer hit måste ges samma sociala rättigheter som landets egen befolkning”* och *”Det är bra om människor med utländsk bakgrund som kommit till Sverige behåller sitt modersmål och lär sina barn det”* har ett allmänt index över attityder till mångfald konstruerats.

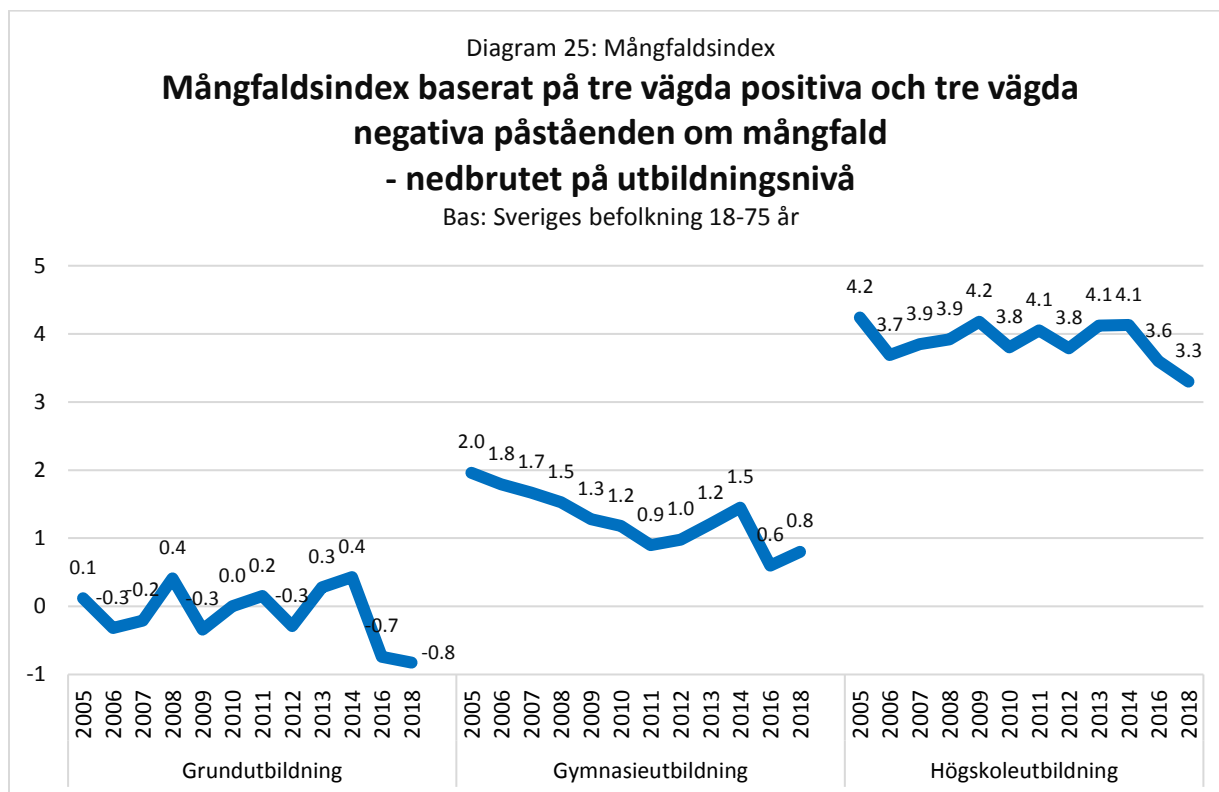

Attityderna till mångfald enligt detta index visar att attityderna tidigare har legat inom intervallet 1.8 och 2.5. I årets mätning så ligger indexet på 1.7, vilket är en bottennotering. De försämrade attityderna till mångfald 2016 jämfört med 2014 har därmed ytterligare försämrats något 2018. De två senaste mätningar är därmed de lägsta noteringarna hittills i Mångfaldsbarometern för detta mångfaldsindex.

Kvinnor är och har genom alla årens mätningar varit något mer positiva än män till mångfald, vilket detta diagram ovan också visar. Den nedåtgående trenden som redovisades för totalen på föregående sida ger nu sin förklaring då detta diagram visar att det är bland kvinnor som attityderna har försämrats kraftigt. Året mätning visar dessutom ytterligare på försämrade attityder bland kvinnor, och resultatet är det lägsta sedan mätningarna började 2005.

Männens attityder ligger kvar på de lägsta uppmätta nivåerna sedan förra mätningen 2016.

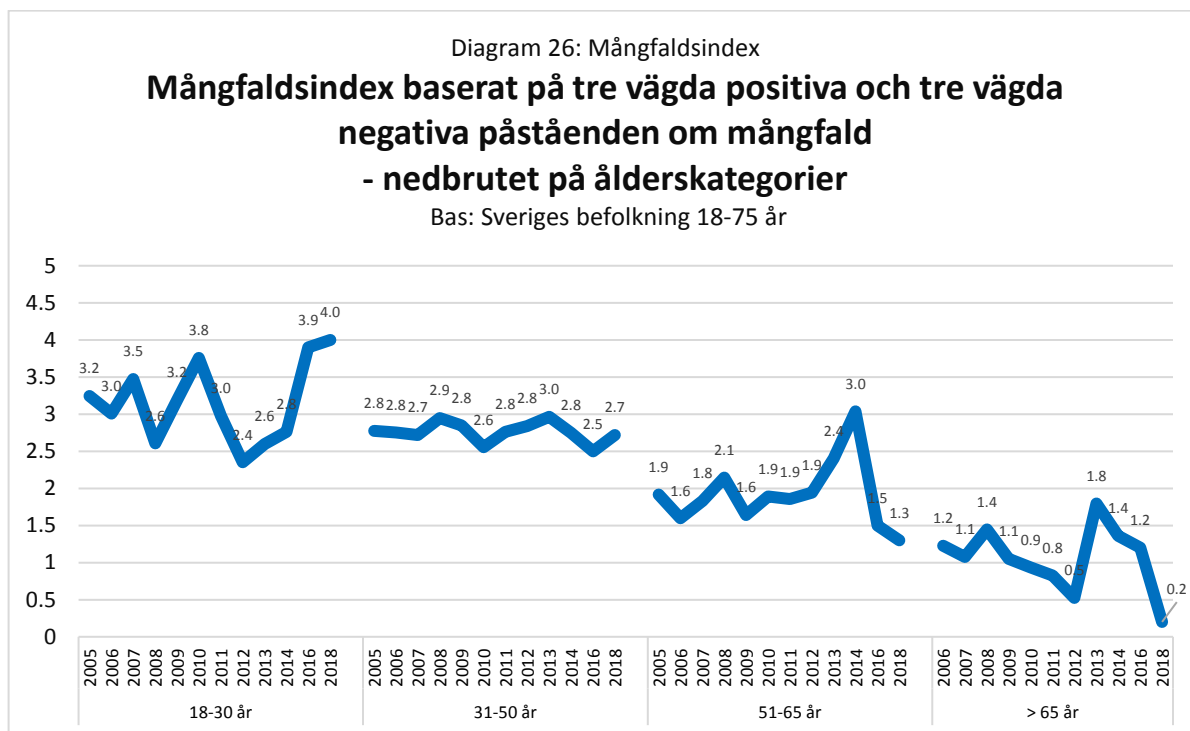

När det gäller sambandet mellan utbildning och attityder till mångfalden, visar det sig även i denna fråga att de som har högre utbildning är de som är mest positiva till mångfalden, och följaktligen de som endast har grundutbildning är de som är mest negativt inställda.

Attityderna bland högskoleutbildade har legat stabilt under flera år runt 4,0. Men i år har resultatet blivit 3,3 vilket innebär en negativ trend och det lägsta uppmätta resultatet någonsin för akademikerna.

Efter flera mätningar bland gymnasieutbildade där indexvärdet har minskat så fanns det en positiv trend under de senast fyra mätningarna. Denna trend bröts förra mätningen och nu förbättras attityderna något men året resultat är det näst lägsta någonsin.

En nedgång kan även noteras bland de som endast har grundutbildning och som redan är de mest negativa till mångfald. Nu får denna grupp återigen det lägsta indexvärdet som någonsin redovisats och en negativ trend kan påvisas för denna grupp.

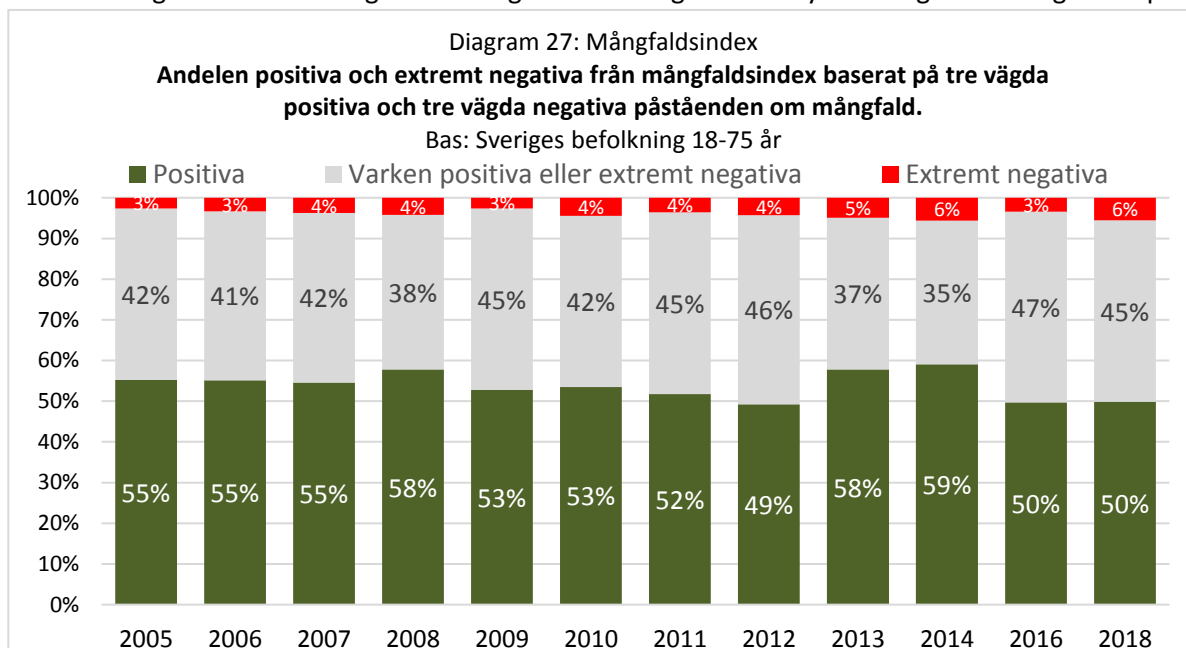

Återigen ser vi mönstret att de unga är de mest positiva till mångfald och de äldsta är mest negativa.

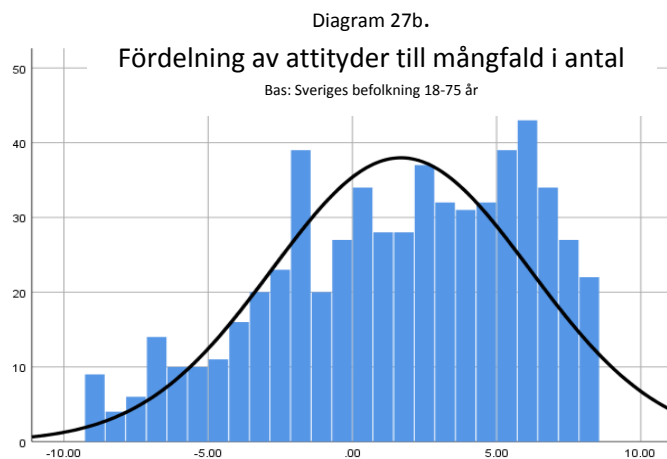
Trendmässigt så finns det en kraftig ökning för den unga gruppen som återigen får det bästa resultatet någonsin och kan uppvisa en positiv trend sedan 2012. Gruppen 31-50 år ligger relativt stabilt med en viss uppgång i år jämfört med 2016.

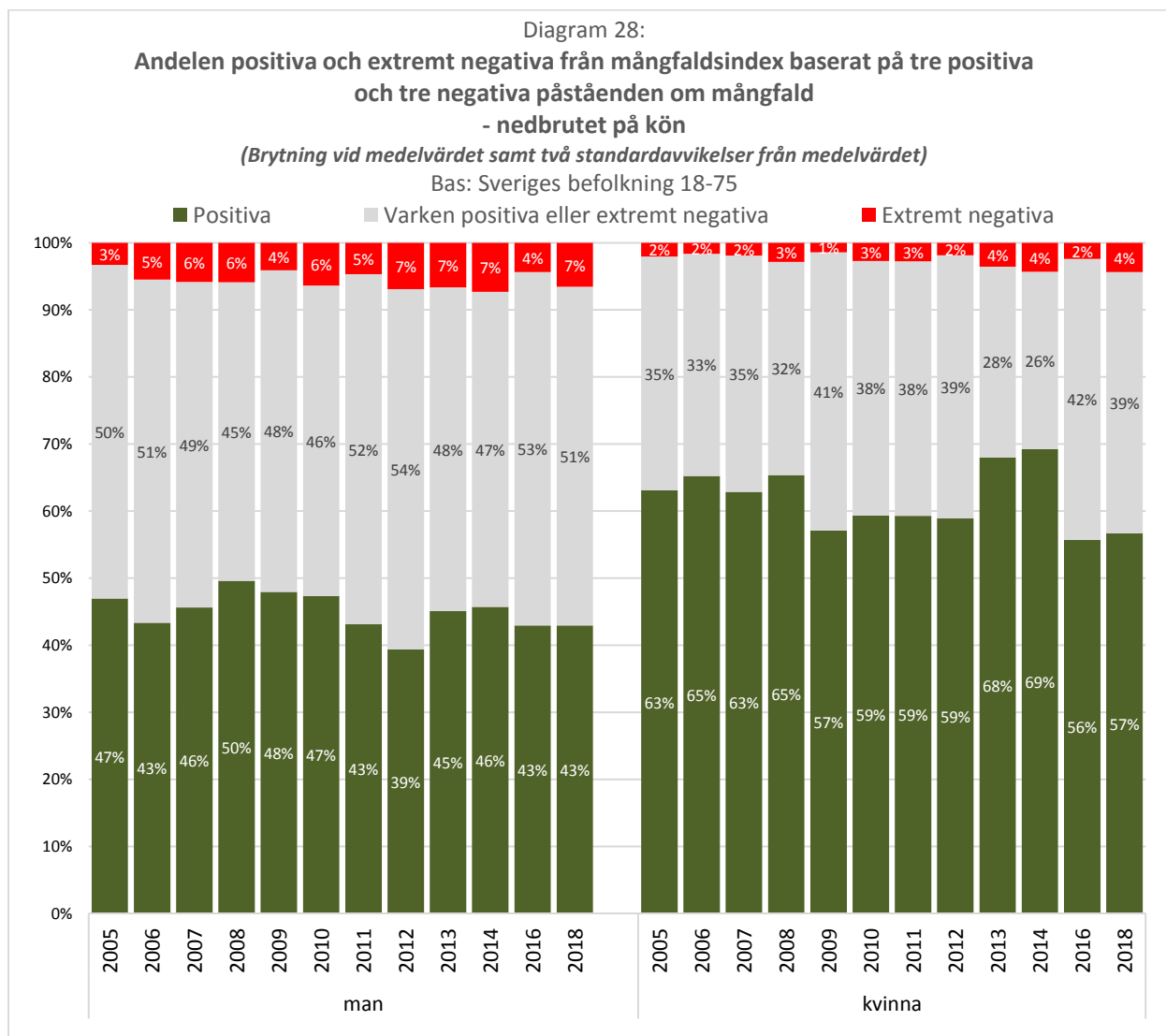
Inom gruppen 51-65 år så finns det istället en negativ trend och årets resultat på 1.3 är det lägsta någonsin. Detsamma gäller den äldsta gruppen som också uppvisar negativ trend och det lägsta resultatet sedan mätningarna började 2005.

I denna analys tittar vi närmare på de som uppger att man är extremt negativa till mångfalden har förändrats över tiden. Fördelningen av befolkningen på detta skapade index visas nedan. Detta allmänna Index har indelats i tre kategorier; "Positiva", "Varken positiva eller extremt negativa" respektive "Extremt negativa". Se utförlig beskrivning av fördelningen av attityder i diagrammet längst ned på sidan.

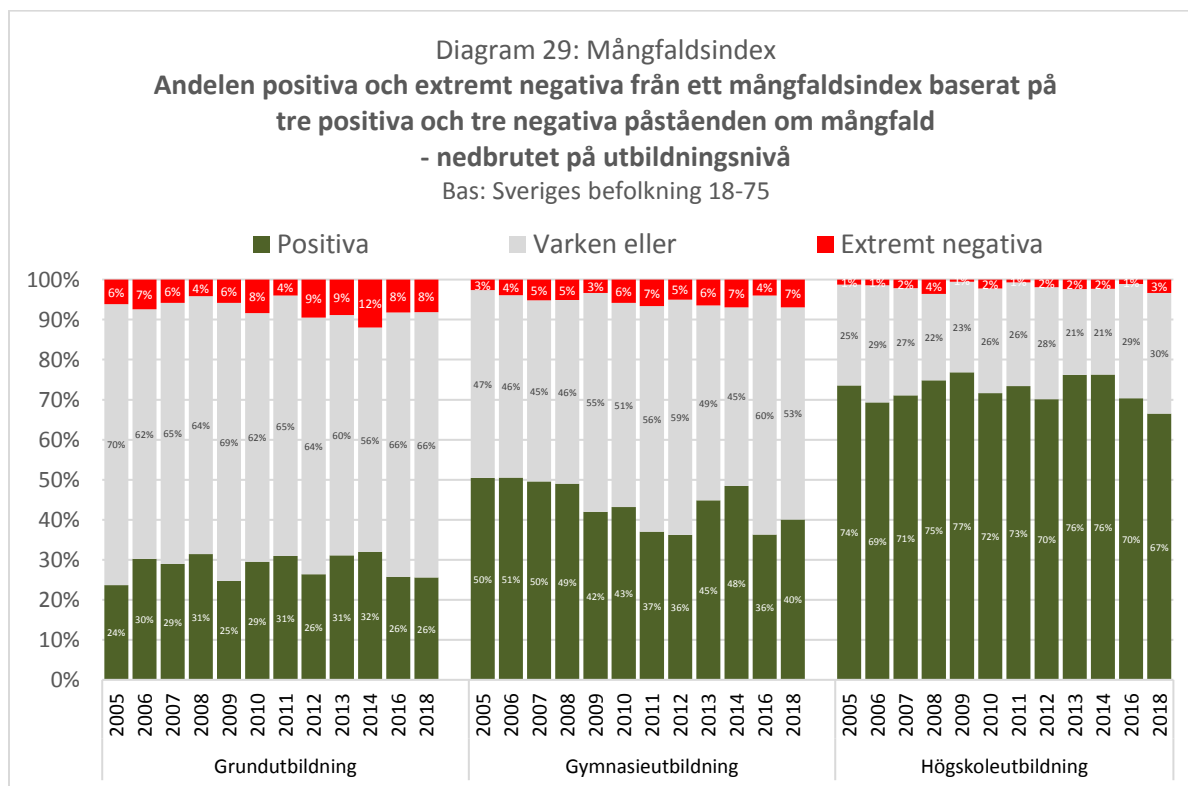
Diagrammet visar att andelen positiva ligger kvar på samma nivå som 2016, vilket var ett stort fall jämfört med tidigare två mätningar. 2018 tangerar därmed det lägsta värdet sedan 2005. De extremt negativa ökar något och tangerar det högsta värdet 2014.

Diagrammet ovan visar återigen att kvinnor generellt sett är mer positiva till mångfalden än män, och så har det alltid varit i dessa mätningar. Män tangerar den minsta andelen positiva detta år och kvinnor ligger kvar stabilt på en mittnivå jämfört med tidigare mätningar.

Ser man till de extremt negativa så är denna grupp relativt stabil för både män och kvinnor, även om de båda tangerar sina högsta resultatet 2018 sedan mätningarna började 2015. Det är ungefär dubbelt så stor andel män som är extremt negativa jämfört med andelen kvinnor.

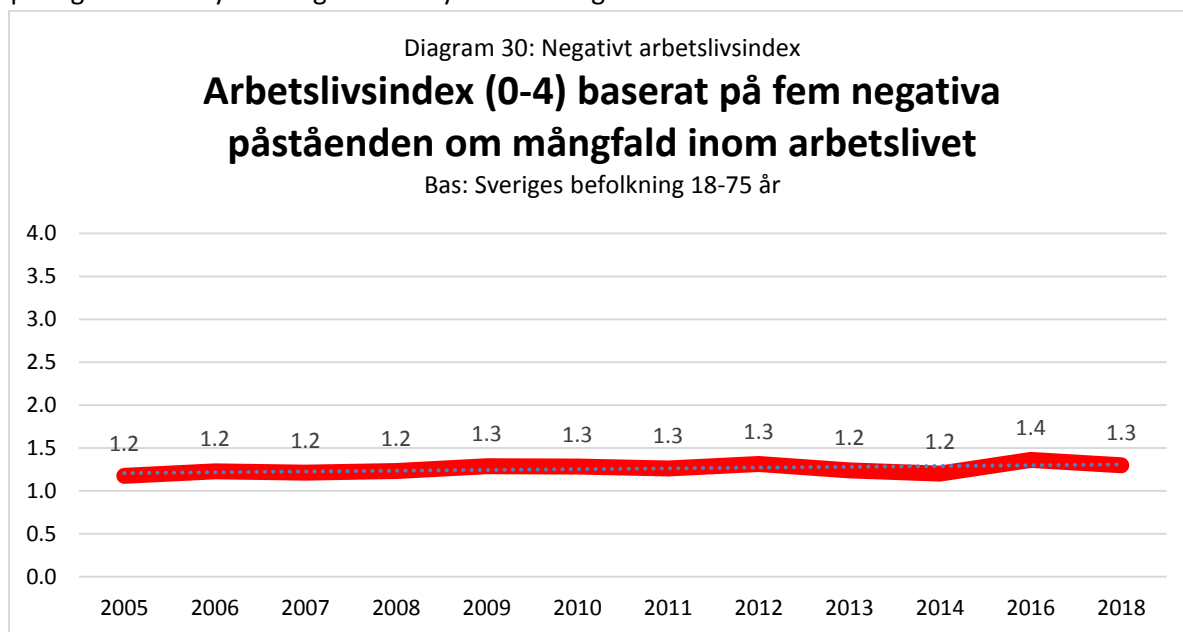

Utbildning och attityder till mångfald korrelerar starkt, dvs det finns ett positivt samband mellan dessa variabler. Ju högre utbildning man har desto mer positiva attityder till mångfald.

Andelen extremt negativa är ungefär lika stor bland de med grundutbildning som bland de med gymnasieutbildning. Andelen extremt negativa ligger relativt stabilt över tiden.

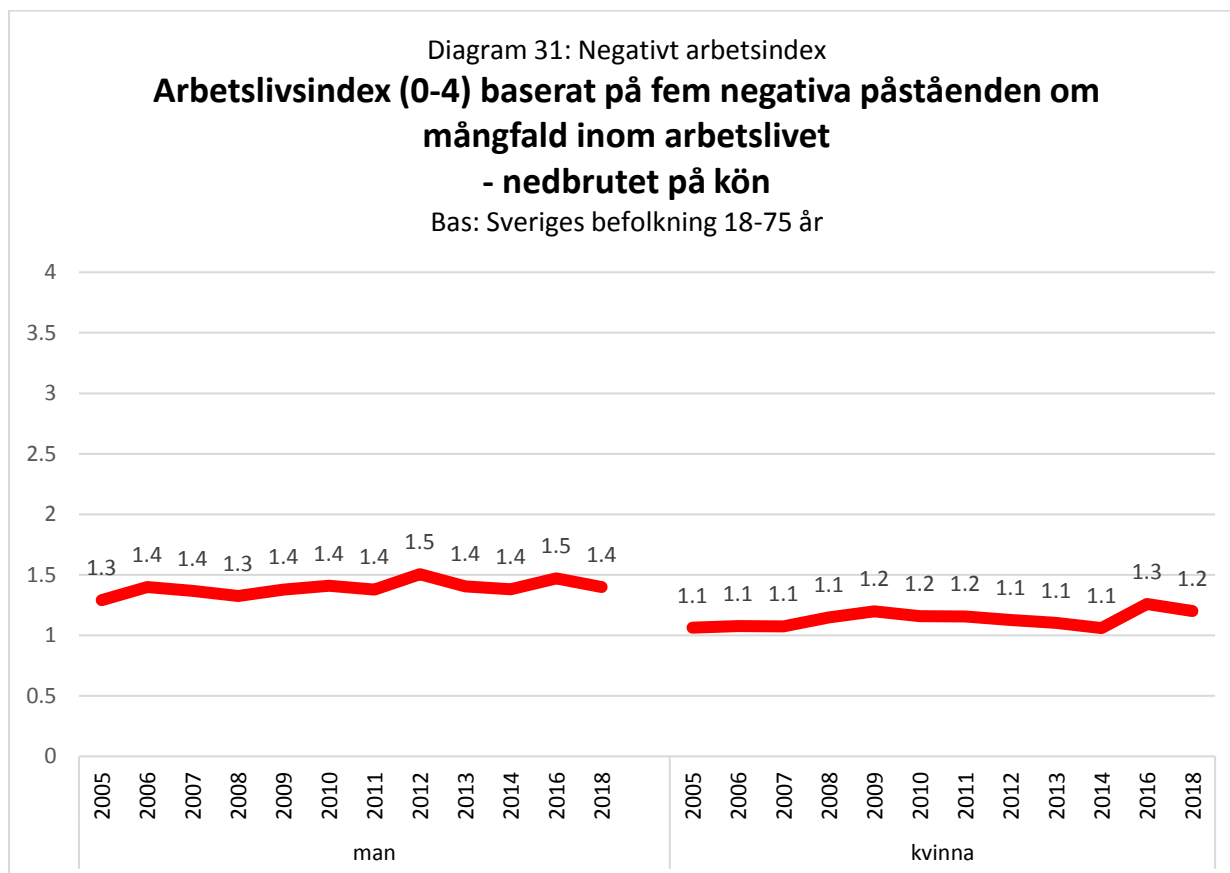
8. Stabila attityder till mångfald från ett arbetslivsperspektiv

I detta kapitel studeras de negativa attityderna till mångfald i relation till arbetet och arbetsplatsen. Arbetet är en dimension som bildar viktiga attityder för befolkningen. Därför har vi byggt upp ett index som mäter negativa attityder till mångfalden i förhållande till arbetet genom att studera följande påståenden lite närmare: *"Invandrarna är ett hot mot sysselsättningen"*, *"Genom att acceptera lägre löner sänker invandrarna svenska löner"*, *"Invandrarna tar respondenternas arbeten"*, *"Invandrarna arbetar ineffektivt"* och *"Jag föredrar att ha svenska kollegor"*. Dessa fem påståenden slås ihop och tillsammans bildar de ett "arbetslivsindex". Noll poäng innebär inga negativa attityder alls medan fyra poäng innebär mycket negativa attityder till mångfalden.

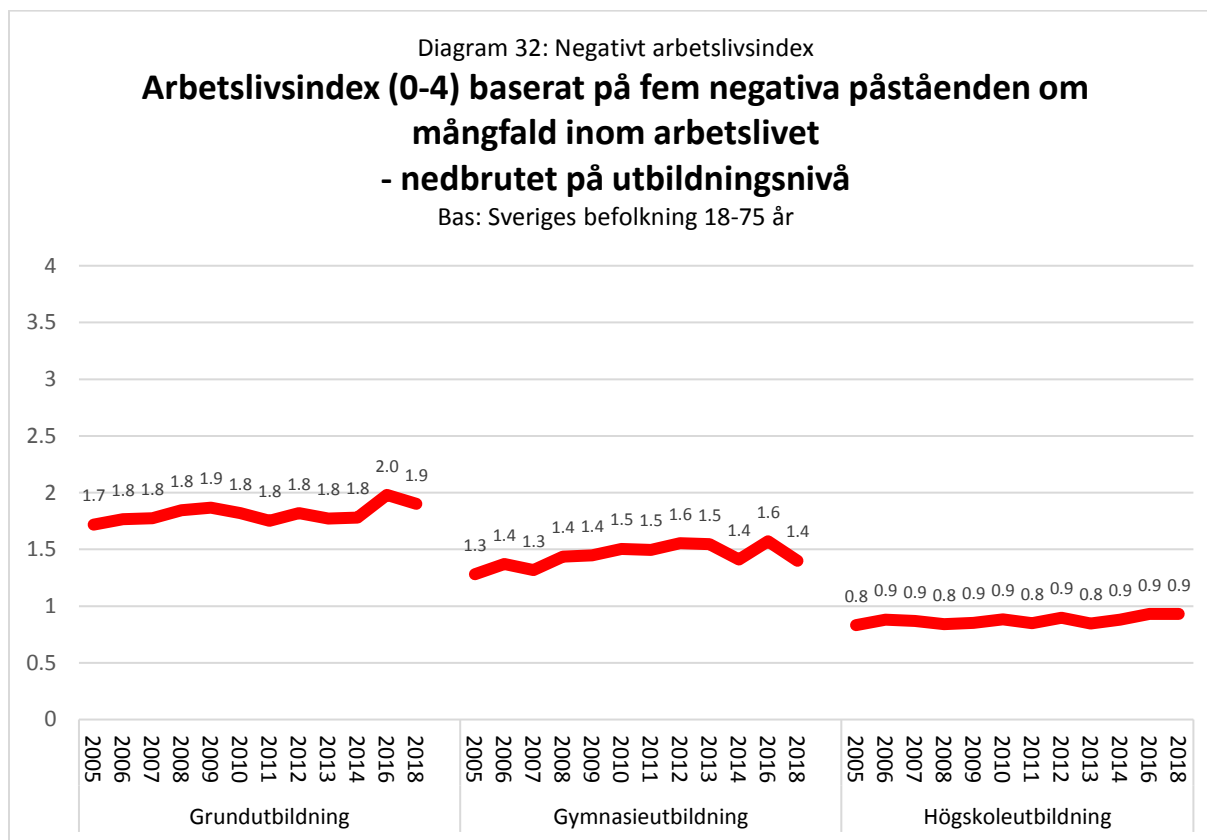

Indexvärdet blir "bara" 1,3 för 2018, vilket är både stabilt och relativt lågt. Det innebär att attityderna till mångfalden inom arbetslivet är relativt positiva.

Utvecklingen sedan mätningarna började visar på en trend som är väldigt stabil över tiden. Det är inte inom arbetslivet som det största motståndet går att finna mot mångfald bland svenskarna.

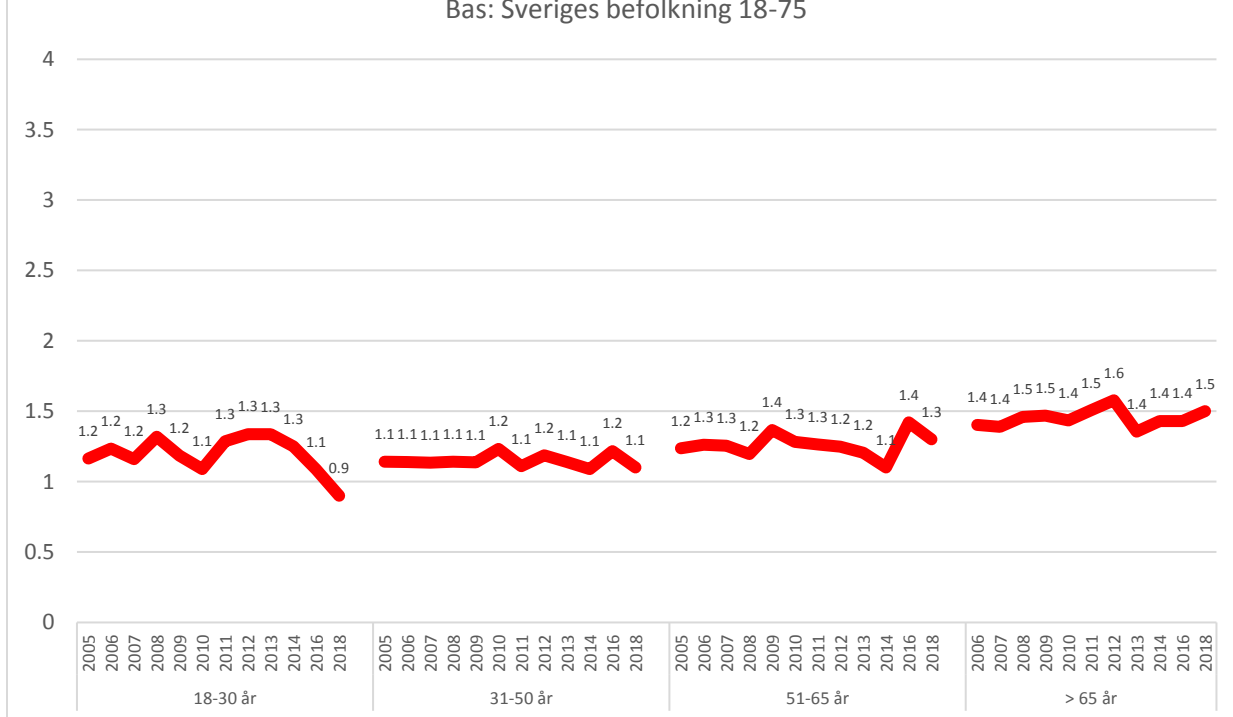
Svarsmönstret genom åren visar att kvinnorna hela tiden varit något mindre negativa till mångfald än männen från ett arbetslivsperspektiv. En viss uppgång av negativa attityder i ett arbetslivsperspektiv kunde skönjas 2016, men dessa siffror har nu gått tillbaka till normala nivåer igen, för såväl kvinnor som män.

Återigen är det de med grundutbildning som är de mest negativa till mångfald – denna gång i arbetslivet. Därefter kommer de med gymnasieutbildning och de minst negativa är akademikerna.

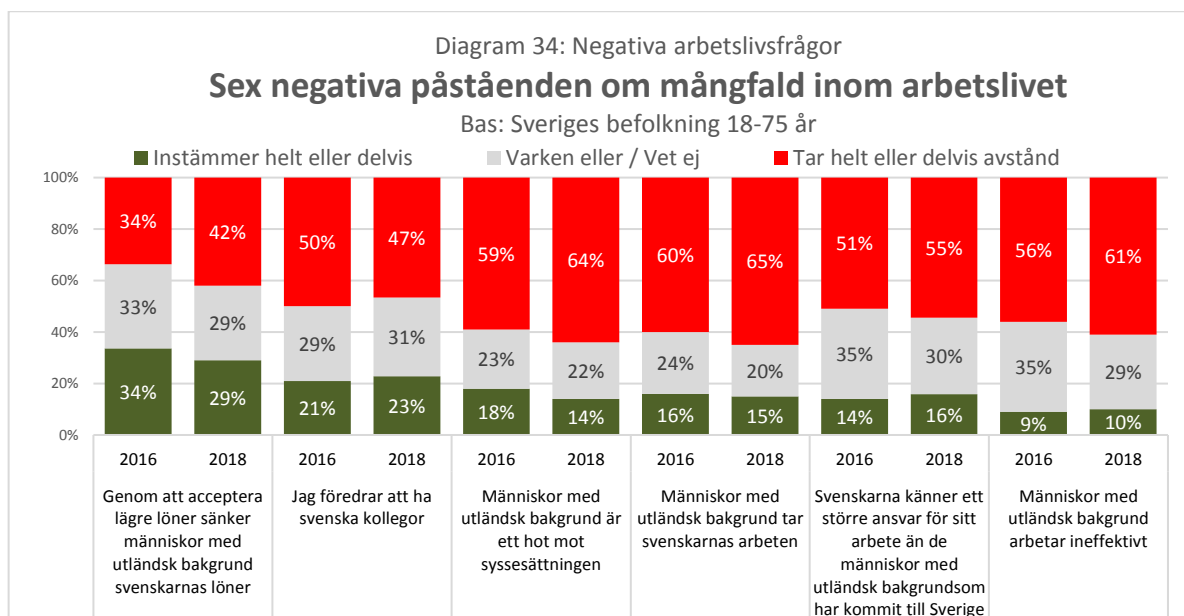
Tendensen var att de negativa attityderna ökade något hos såväl de med grund- som gymnasieutbildning 2016 men dessa värden har nu gått tillbaka till mer normala nivåer. Överhuvudtaget små rörelser i attityder genom åren för dessa grupper. Hos akademikerna ligger attityderna till mångfald och arbetsliv också mycket stabilt över tiden.

Diagram 33: Negativt arbetstlivsindex
**Arbetstlivsindex baserat på fem negativa påståenden om
 mångfald inom arbetslivet
 - nedbrutet på åldergrupper**
 Bas: Sveriges befolkning 18-75

Återigen finns det ett svarsmönster om att de unga och de i åldern 31–50 år är de minst negativa i de olika mångfaldsfrågorna och sedan att de i övre medelåldern (51-60 år) är något mer negativa, och att de äldsta är de allra mest negativa till mångfalden inom arbetslivet.

Noterbart är att de unga uppvisar en trend i arbetstlivsindex mot mångfald. Årets resultat är också det lägsta sedan 2005, vilket innebär att man har blivit mindre negativt inställda till mångfald inom arbetslivet. Inom de övriga åldersgrupperna ligger attityderna relativt stabilt.

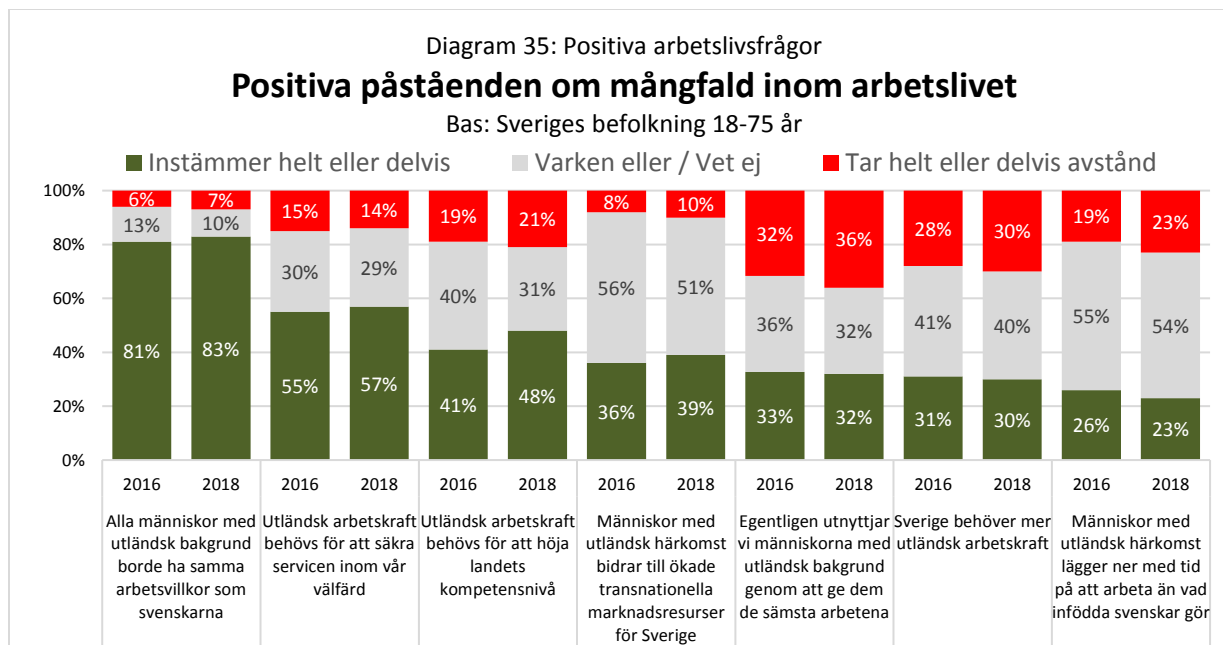
Relativt stabilt för attityder till mångfald inom arbetslivet i en jämförelse mellan 2016 och 2018.

Diagrammet ovan redovisas sex olika negativa påståenden om mångfald och arbetslivet. Inget av påståendena får stöd av en majoritet av befolkningen. Det påstående som får klart mest stöd är att om människorna i Sverige accepterar lägre löner sänker människor med utländsk bakgrund så får det också följden av att det även kommer att sänka de svenska lönerna. Respondenterna är väldigt klivna i denna fråga då lika stor andel instämmer som är osäkra eller tar avstånd.

Var femte respondent uppger att denne föredrar svenska kollegor före kollegor med utländsk bakgrund. Det är dock hälften av respondenterna som tar avstånd från detta påstående.

Lika många, dvs var femte boende i Sverige, uppger att man känner att människor med utländsk bakgrund skulle vara ett hot mot sysselsättningen eller att människor med utländsk bakgrund tar svenskarnas jobb. Jobb som annars skulle gå till infödda svenskar vilket skulle påverka sysselsättningen negativt. Det kan ses som ett antagande om att arbetstillfällena skulle vara statistiskt. Sex av tio tar dock avstånd från båda dessa påståenden om hotet mot sysselsättningen.

Det sista två påståenden handlar om hur bra man upplever att svenskfödda och människor med utländsk bakgrund faktiskt jobbar. Var tionde i Sverige tycker att svenskfödda känner mer ansvar för sitt jobb än människor från andra länder. Knappt var tionde respondent tycker också att människor med utländsk bakgrund arbetar mer ineffektivt än människor födda i Sverige. Dock återigen är den en majoritet av befolkningen som tar avstånd helt eller delvis från detta påstående.

Något förbättrade för attityder till mångfald inom arbetslivet i en jämförelse mellan 2016 och 2018.

I diagrammet ovan redovisas sju positiva påståenden om mångfald och arbetslivet. En mycket klar majoritet av den svenska befolkningen anser att alla människor med utländsk bakgrund borde ha samma arbetsvillkor som svenskarna. Hela 83 procent instämmer till detta – och det har ökat något sedan 2016.

Påståendet om att utländsk arbetskraft behövs för att säkra servicen inom välfärden i Sverige får stöd av en majoritet av landet vuxna invånare. Liten ökning sedan 2016. Däremot är det ingen majoritet som stödjer påståendet om att utländsk arbetskraft behövs för att säkra landets kompetensnivå. Men attityderna har ökat från 41 procent 2016 till 48 procent 2018.

En majoritet verkar inte ha tillräcklig kunskap eller kännedom att ta ställning till huruvida människor med utländsk bakgrund bidrar till ökade transnationella marknadsresurser till Sverige. Annars instämmer betydligt fler än de som tar avstånd till detta påstående, och andelen har ökat sedan 2016. Detta är för övrigt det positiva påståendet om mångfald som minst andel av befolkningen tar avstånd från.

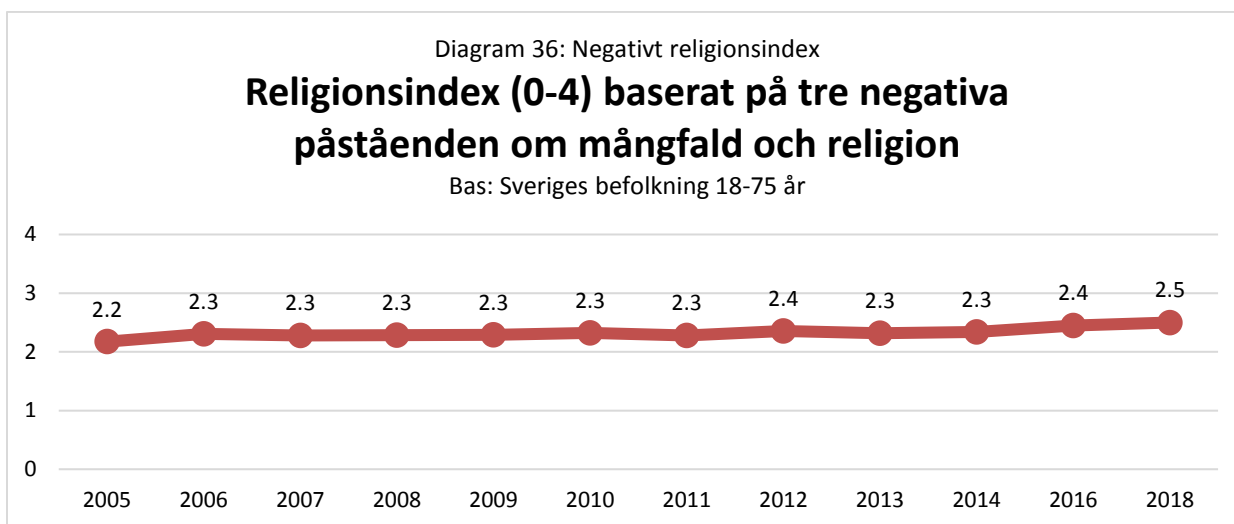
Synen på om att svenskfödda utnyttjar människor med utländsk bakgrund genom att ge dem de sämsta arbetena delar svenska befolkningen i tre lika stora delar. Och attityderna är stabila.

Tre av tio anser att Sverige behöver utländsk arbetskraft även 2018. Slutligen många osäkra om människor med utländsk bakgrund lägger ned mer tid på jobbet än infödda svenskar.

9. Försämrade attityder till mångfald från ett religionsperspektiv

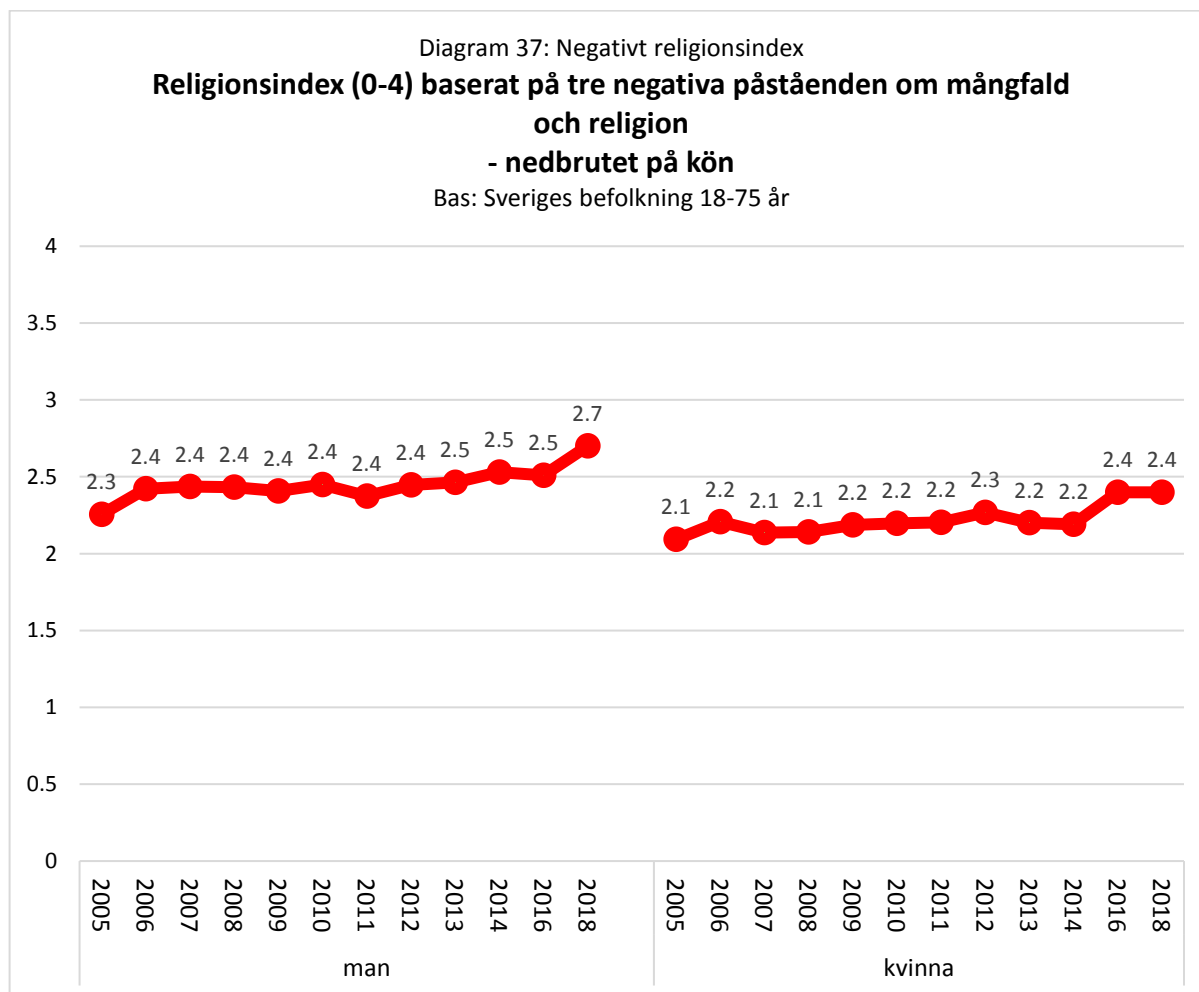
I detta kapitel studeras attityder till mångfald i ett religionsperspektiv lite närmare.

Ett index har skapats för attityder till mångfald i dimensionen religion. Indexet bygger på fyra negativa påståenden om mångfald och religion; "Det är svårare för personer som inte firar svenska högtider att komma in i det svenska samhället", "Böneutrop från moskéer stör mer än ljudet av kyrkklockor", "Kristna värderingar är mer moderna än muslimska" och "Muslimska kvinnor som lever i Sverige är i högre grad förtryckta än svenska kvinnor".

Som vi ser i diagrammet ovan är befolkningen ganska negativ till mångfald och religion då medelvärdet är 2,5 för befolkningen på en skala 0—4 där 0 betyder inte alls är negativ och 4 betyder att man är mycket negativ. Indexvärdena har legat mellan 2,2 och 2,4 sedan 2005 och 2018 uppvisar därmed det högsta negativa värde.

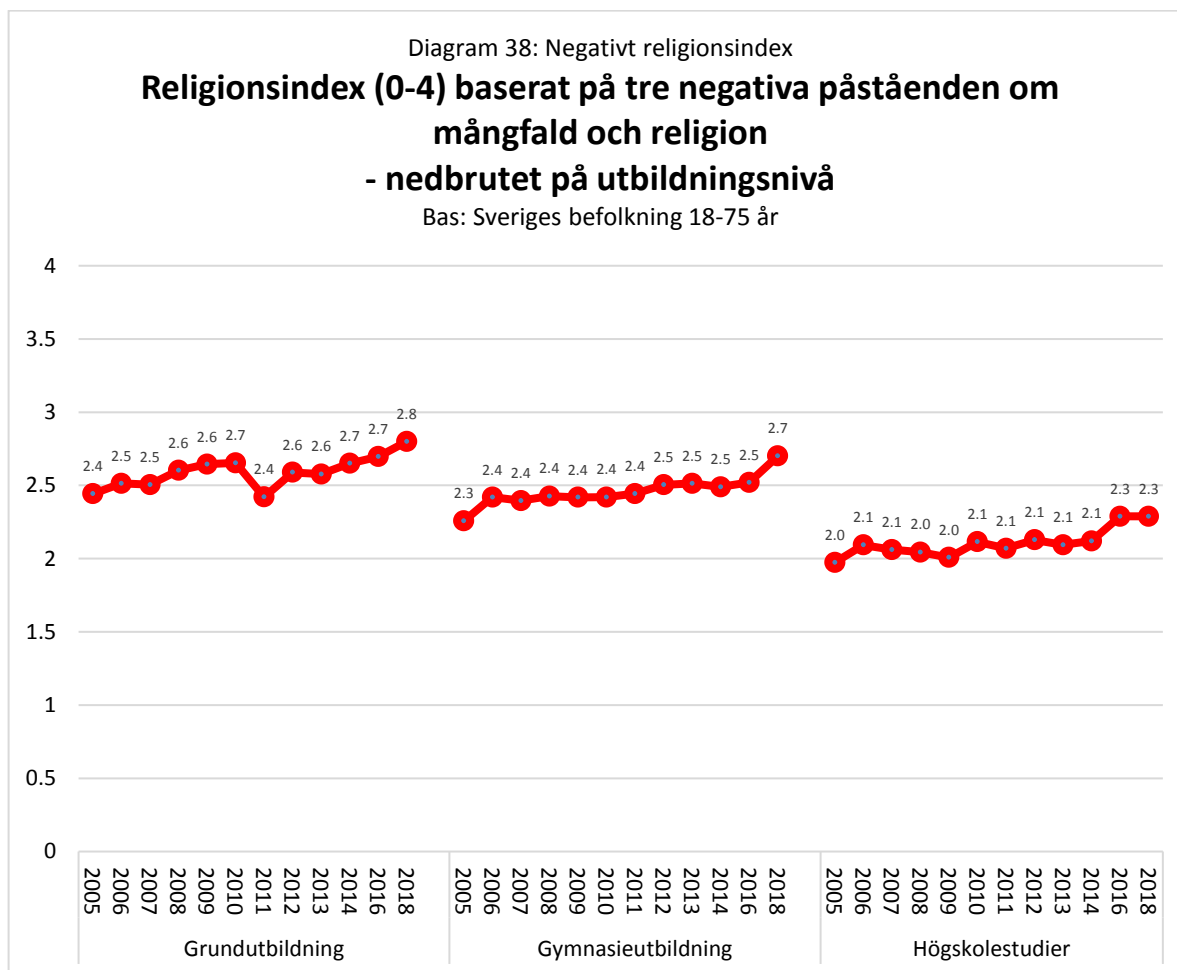
Om man jämför med andra index är det just detta religionsindex det index som får högst värde, dvs attityderna till mångfald ur ett religionsperspektiv är allra sämst bland de boende i Sverige.

När resultatet för hur variabeln kön studeras närmare så visar det sig att attityderna skiljer sig mellan män och kvinnor. Männen är något mer negativa till mångfald och religion än vad kvinnorna är.

Kvinnorna får i år 2,4 vilket är en tangering på det högsta uppmätta indexvärdet sedan Mångfaldsbarometern startade 2005. Det är en tydlig markering bland kvinnorna att deras attityder till mångfald förblivit sämre i förhållande till religionen.

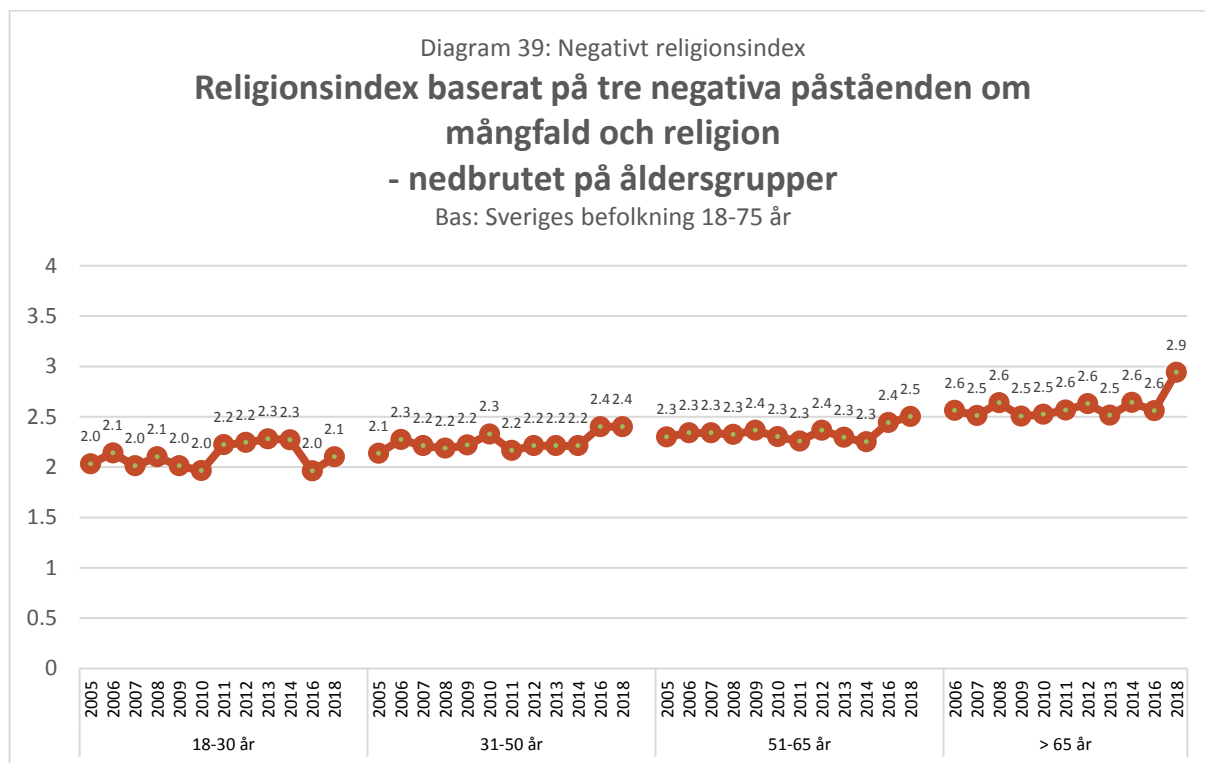
Männen får ett högre indexvärde med 2,7 jämfört med 2016 vilket också är det sämsta resultatet hittills för männen attityder sett ur ett mångfaldsperspektiv.

Diagrammet ovan visar som tidigare redovisats att de med högskoleutbildning är de minst negativa till mångfald – i detta fall även i samband med religion - medan de mest negativa är de med grundutbildning. Ju lägre utbildning desto mer negativ till mångfald ur ett religionsperspektiv. Gymnasieutbildades attityder ligger närmare de grundskoleutbildades än akademikernas.

Bland de med grundutbildning så ser vi en trend mot att vara mer negativ till religion och mångfald. Högsta värdet hittills 2018 med 2.8.

Gymnasieutbildade har också försämrat sina attityder i år i en långsiktig trend och får också det högsta värdet någonsin, nämligen 2.7. Högskoleutbildade fick 2016 det högsta uppmätta värdet för gruppen och i år så tangerar man detta värde på 2.3. Detta innebär att alla grupper uppvisar sitt högsta värde

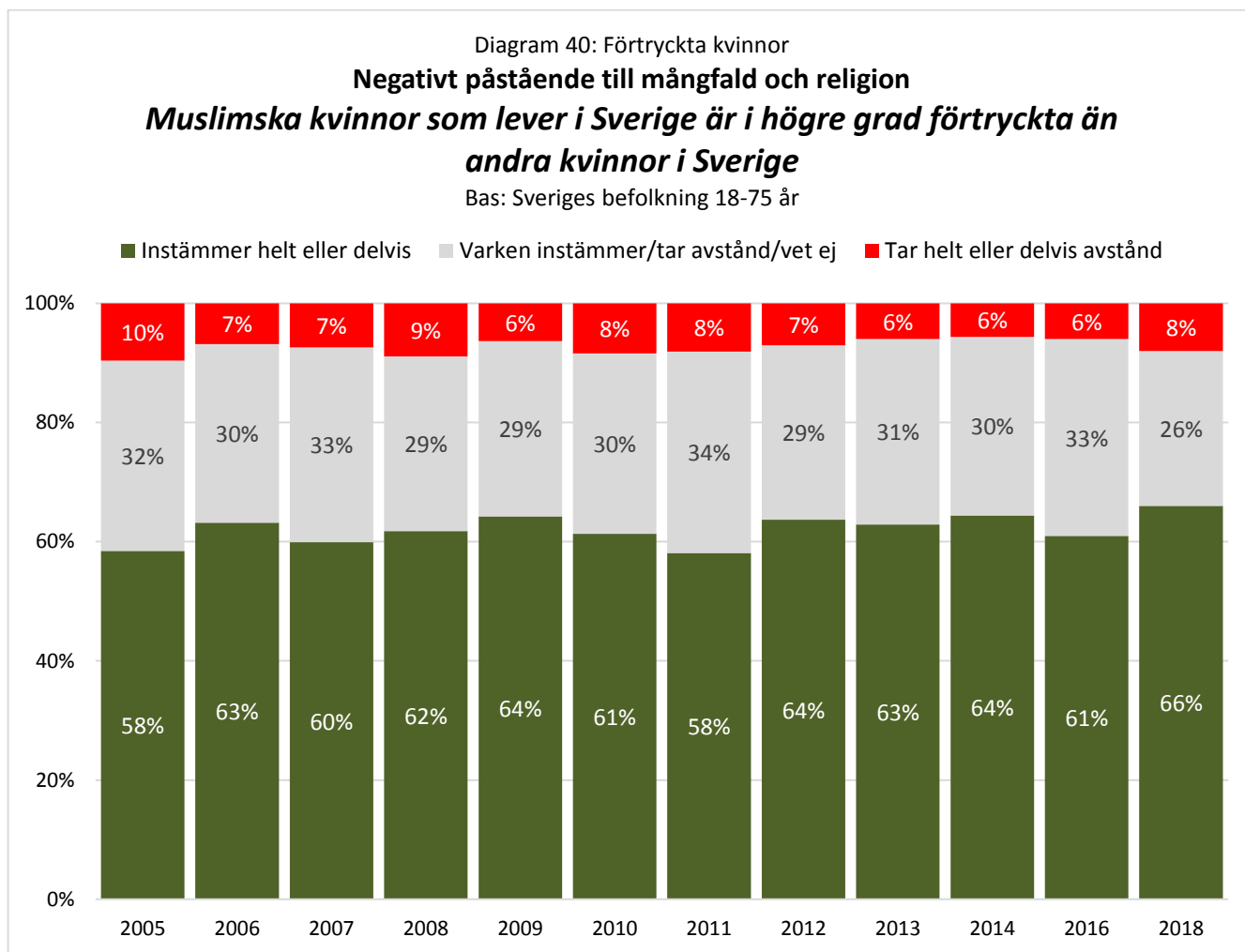

Återigen finns det samma svarsmönster totalt sett om att de unga är minst negativa i de olika mångfaldsfrågorna, och sedan kommer de i medelåldern som är ännu något mer negativa, och att de äldre är de mest negativa till mångfald – nu även i ett religionsperspektiv.

Bland pensionärerna går det inte att se någon trend men årets resultat är det klart högsta någonsin med sina 2.9. För båda grupperna i medelåldern går det också att se en försämring av attityderna mot mångfald i detta område. Båda grupperna visar sina högsta värden.

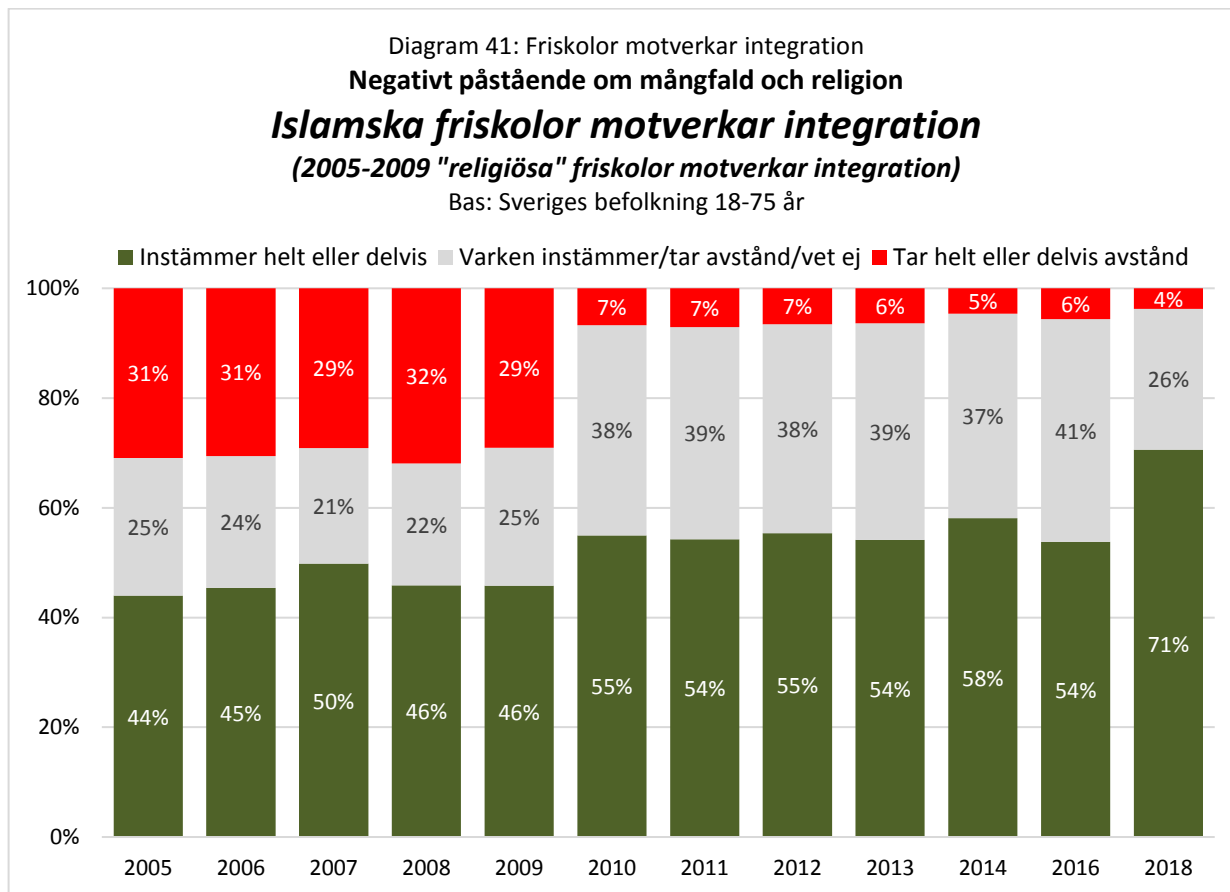
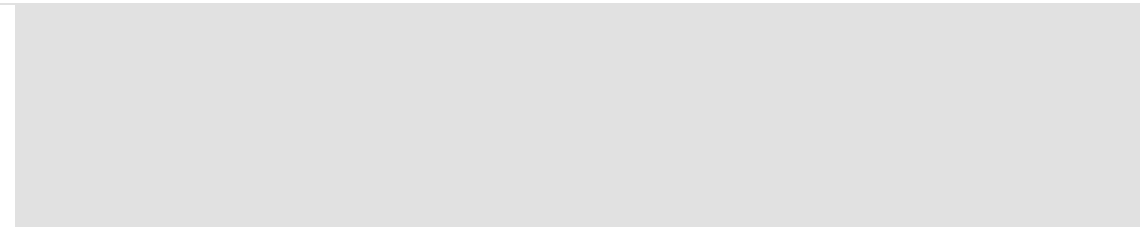
Det är bara den unga gruppen under 30 år som går i samma riktning och uppvisar en viss ökning från 2016. Men resultat 2.1 är ett genomsnittresultat i en jämförelse över tiden.

Religionen är en dimension som mycket lätt orsakar negativa attityder som till exempel för olika påståenden om slöjan och religiösa friskolor.

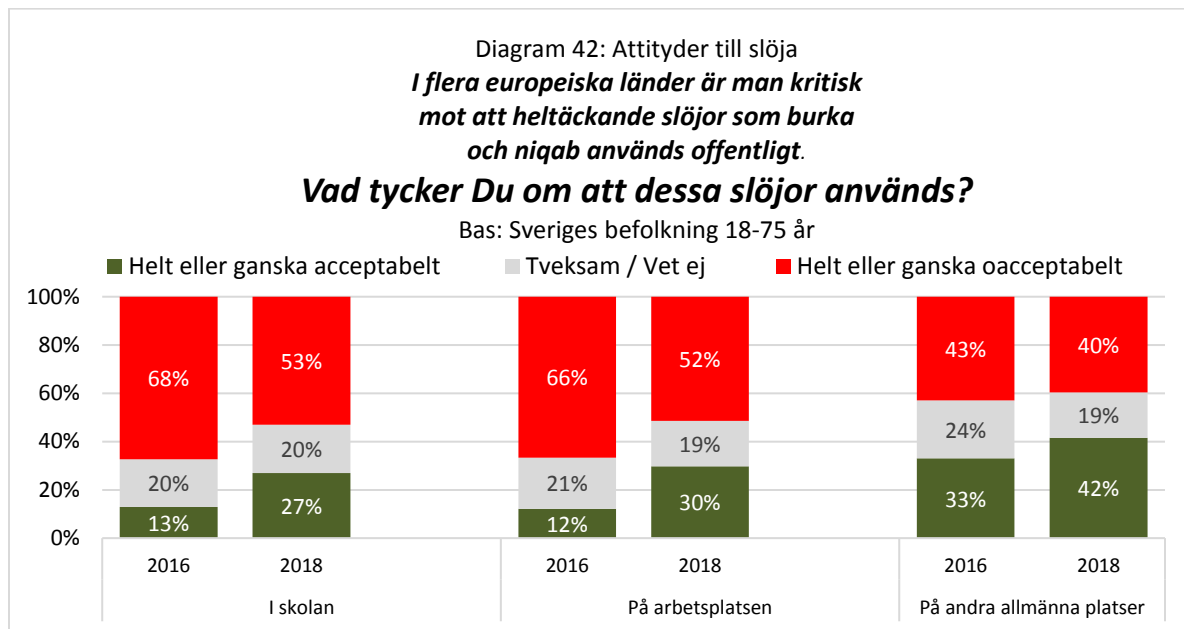
Fortfarande är det en klar majoritet av befolkningen som tycker att muslimska kvinnor som lever i Sverige är mer förtryckta än andra kvinnor i Sverige – nu 66 procent, vilket är det största andelen någonsin i dessa mätningar. Det går dock inte att tala om några tydliga trender utan det är ett mätvärde.

Endast åtta procent tar avstånd från detta påstående. Andelen 8 procent är ett genomsnittsvärde över tiden.

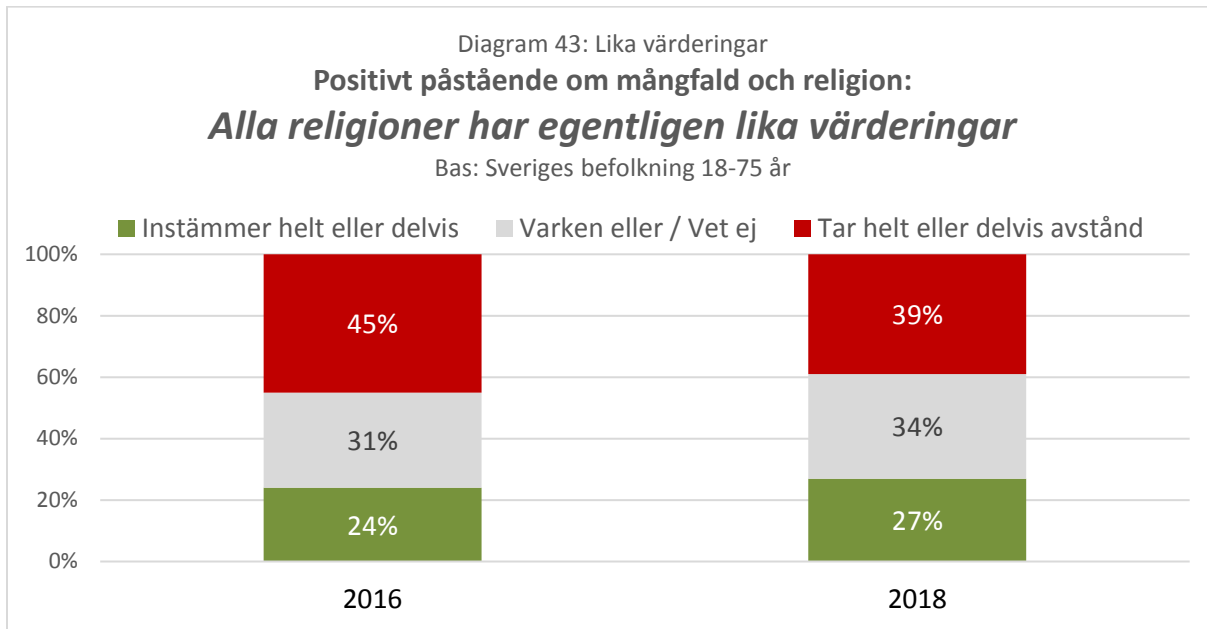
Det är även en klar majoritet av befolkningen som tycker att islamska friskolor motverkar integrationen – nu hela 71 procent, en kraftig ökning på 17 procentenheter från 2016. Resultatet ligger därmed klart i botten av alla mätillfällen.

Endast fyra procent tar avstånd från detta påstående. Dessa attityder om stöd för islamska friskolor minskar också något sedan 2010 då frågan gjorde om till islamska friskolor från religiösa friskolor.

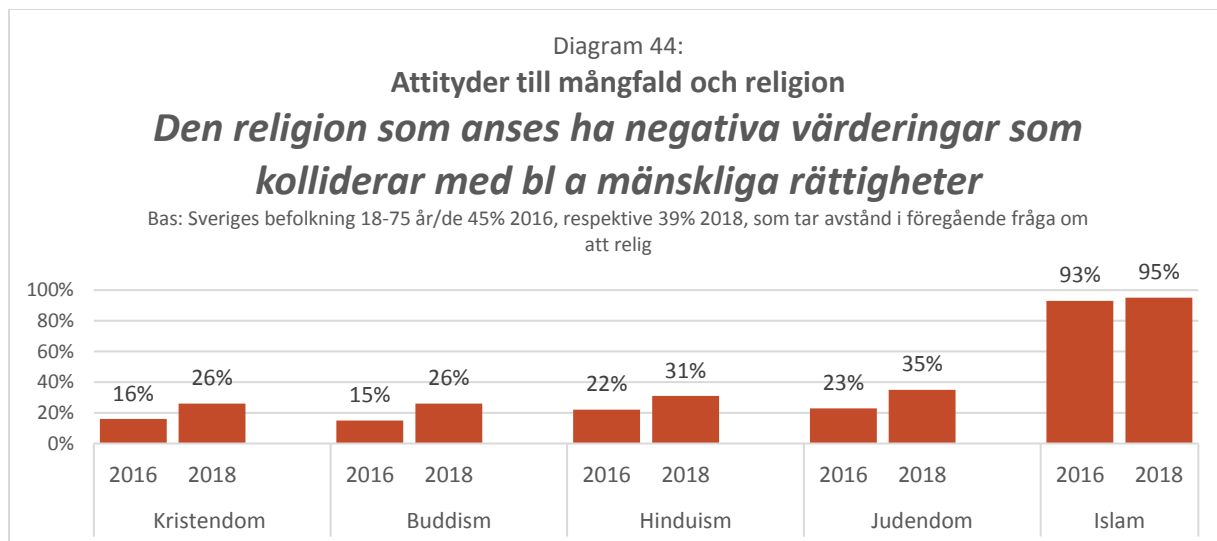

Resultatet från Mångfaldsbarometern visar att en majoritet av Sveriges befolkning tycker att det är oacceptabelt med slöja av typ burka och niqab på arbetsplatsen eller i skolan. 4 av 10 tycker också att det är oacceptabelt även på allmänna platser.

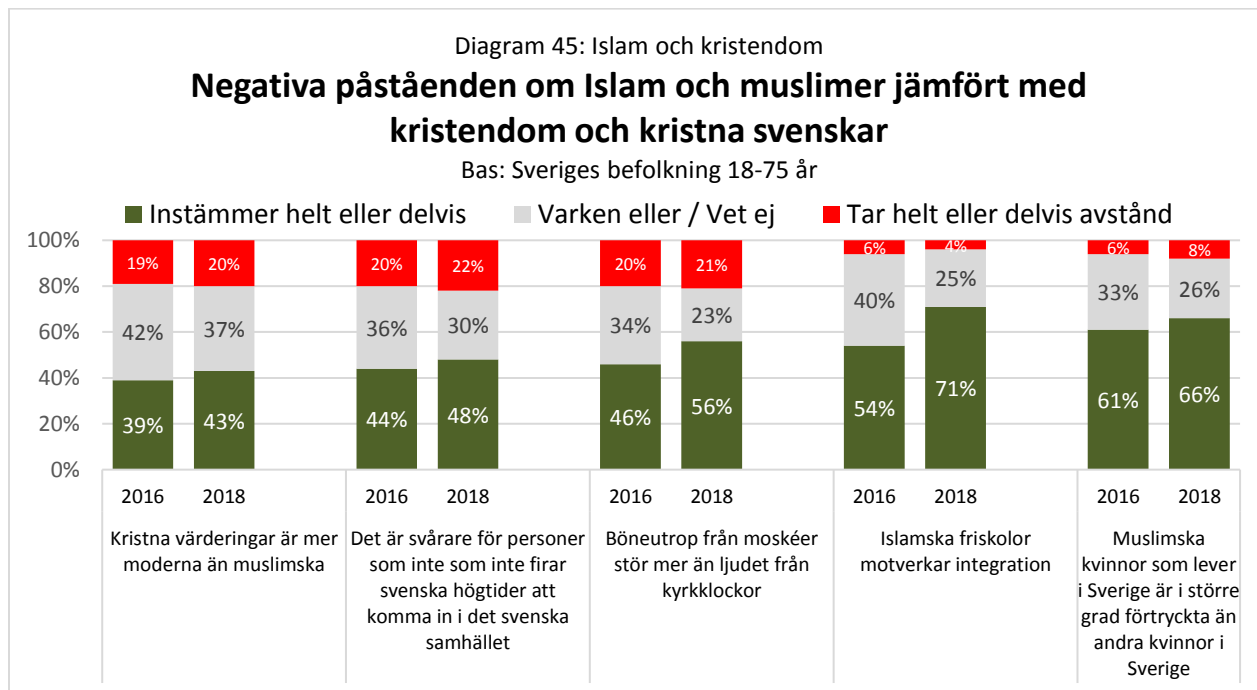
Men attityderna till slöja har förbättrats i en jämförelse med 2016. Andelen som tycker att det är acceptabelt har nästan dubblerats, från 13 till 27 procent! Detsamma gäller attityden till slöja på arbetsplatsen där resultatet nästan tredubblats från 12 till 30 procent! Vad gäller förändringar i attityder till slöja på allmänna platser så har även dessa attityder förbättrats från 33 till 42 procent. Numera är flera positiva än negativa till slöja på allmänna platser.

Bara var fjärde i Sverige har uppfattningen att alla religioner har lika värderingar. Det är istället nästan fyra av tio av svenskarna som tar avstånd till detta påstående. I en jämförelse med 2016 så har tycker fler idag att alla religioner egentligen har lika värderingar även om de flesta fortfarande tycker det motsatta. En stor grupp, var tredje, är dessutom osäkra.

De något färre svenskar denna gång som tar avstånd till påståendet om att alla religioner har liknande värderingar får följdfrågan om vilken religion man anser ha negativa värderingar och som kolliderar med bl.a. mänskliga rättigheter. Det visar det sig att hela 95 procent av dem svarar Islam i årets mätning, två procentenheter mer än 2016. Var tredje uppger även Judendom och Hinduism som religioner vars värderingar inte överensstämmer med bl a mänskliga rättigheter. Något färre, var fjärde, nämner också Kristendom och Buddhism. Fler tycker alltså att religionerna är lika i år, men de som faktiskt inte tycker det uppger fler religioner generellt denna gång jämfört med 2016.

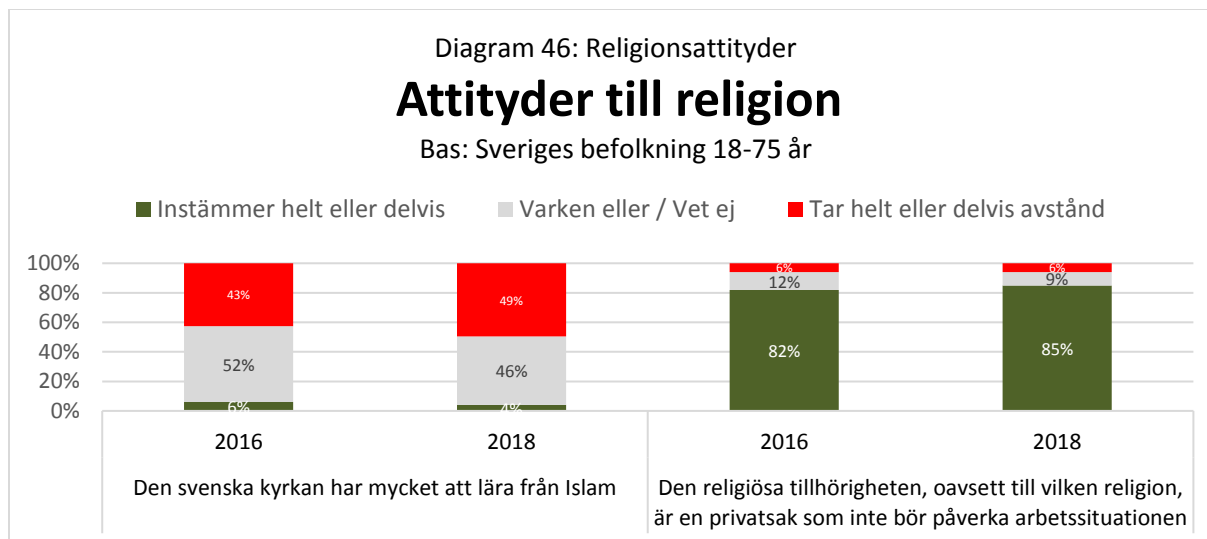
Generellt något mer negativa attityder till islam i en jämförelse med kristendom om resultatet från 2016 jämförs med 2018.

Ovan presenteras fem olika negativa påståenden om mångfald och Islam. Flera av påståenden är sådana påståenden som det talas om när religion kommer på tal. Det är en utbredd uppfattning bland respondenterna att muslimska kvinnor som lever i Sverige är mer förtryckta än vad andra kvinnor i Sverige är. Numera är det 66 procent som instämmer till detta påstående medan bara åtta procent tar avstånd. Var fjärde är osäker.

Störst andel instämmer till påståendet om att islamska skolor motverkar integration. Idag 71 procent som instämmer till detta påståendet vilket är en kraftig ökning från 2016.

Hälften av befolkningen instämmer helt eller delvis med att böneutrop från moskéer stör mer än ljudet från kyrkklockor. En kraftig ökning på 10 procentenheter från 2016 års resultat. Men så många som 21 procent tar avstånd från detta påstående.

Nästan hälften tycker att det är svårare för personer som inte firar det svenska högtiderna att komma in i det svenska samhället, vilket är en viss ökning från 2016. Två av tio tar avstånd. Liknande fördelning gäller synen att kristna värderingar skulle vara mer moderna än muslimska. Fyra av tio instämmer medan två av tio tar avstånd till påståendet. Även här en förbättring i attityder gentemot kristendom i förhållande till islam.

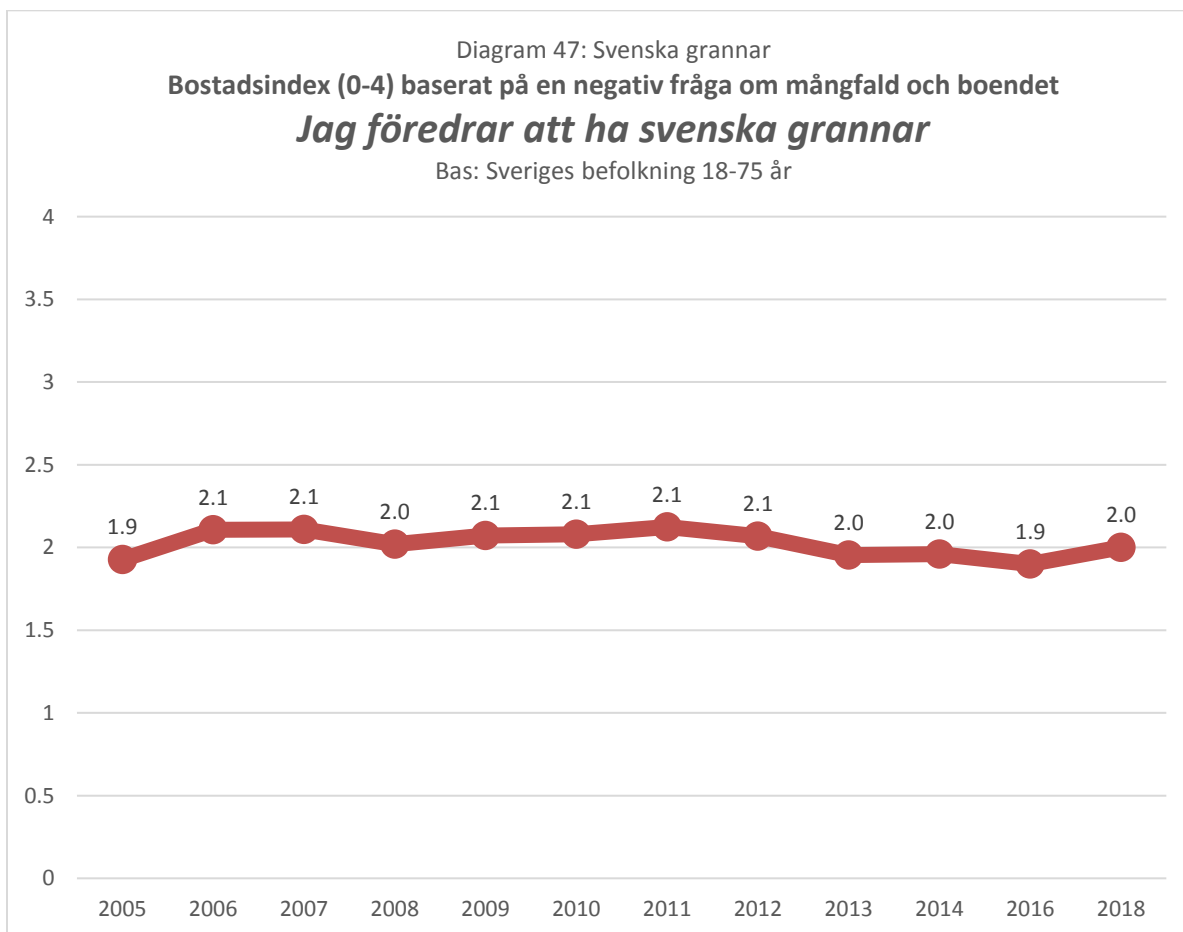

Här kommer två positiva påståenden om religion och islam. Det är en mycket väl förankrad uppfattning i Sverige om att den religiösa tillhörigheten, oavsett religion, är en privatsak som inte bör påverka arbetssituationen. 2016 var det 82 procent, och idag 2018 har det ökat till 85 procent.

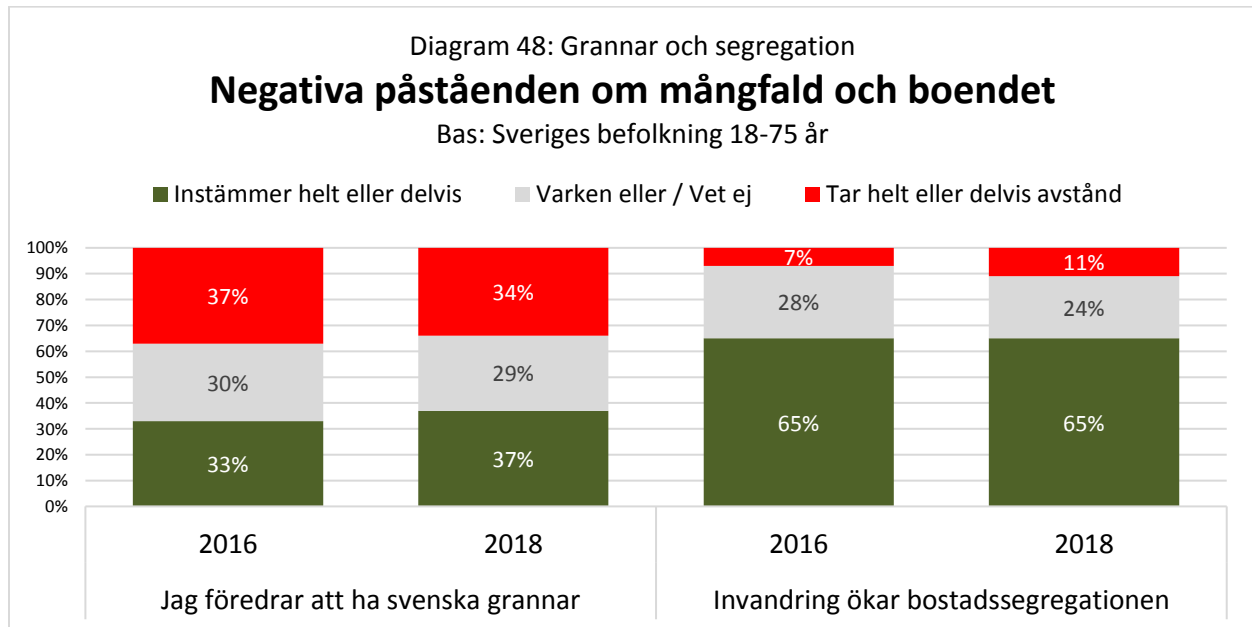
Däremot är det få som anser att den svenska kyrkan har mycket att lära från Islam. Bara fyra procent tycker idag att den svenska kyrkan har mycket att lära från Islam. Nästan hälften, 49 procent, tar istället avstånd. Och andelen som tar avstånd har ökat med sex procentenheter från 2016. Intressant är dock att nästan hälften av respondenterna är osäkra i frågan eller att man inte kan ta ställning i frågan p.g.a att man förmodligen anser sig ha för lite kunskap om dessa religioner för att kunna avgöra detta.

10. Stabila attityder till mångfald från ett boendeperspektiv

I detta kapitel analyseras frågor som handlar om mångfald i ett boendeperspektiv.

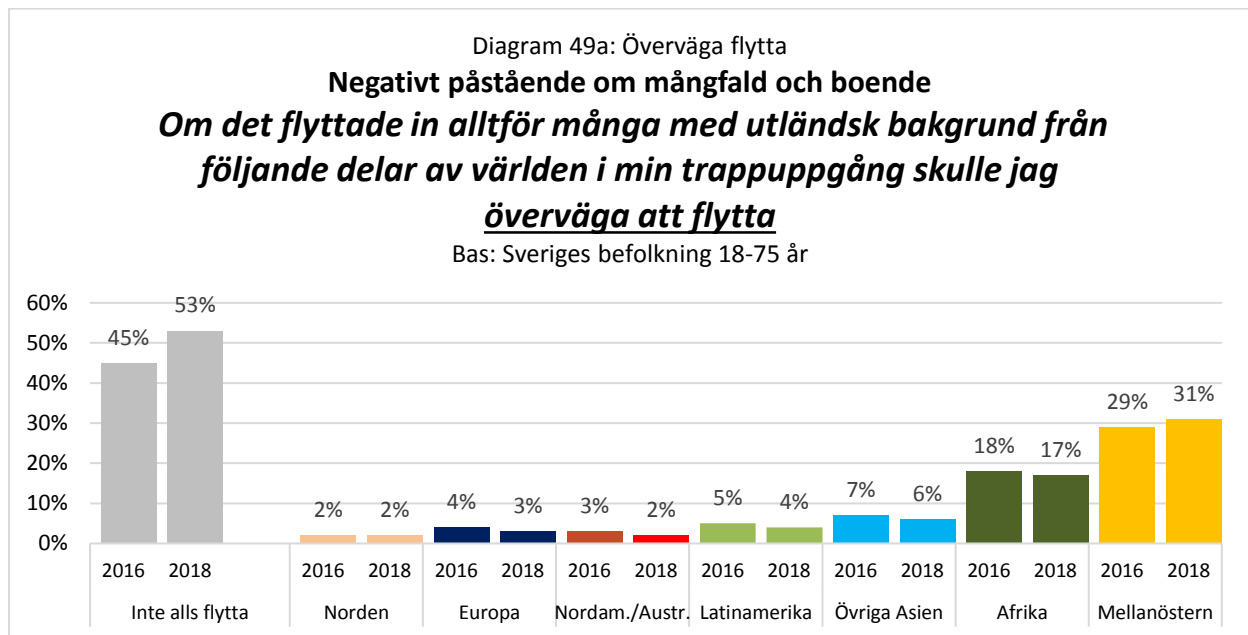

Diagrammet ovan visar att attityderna till att föredra att ha svenska grannar ligger på indextalet 2.0 vilket är en viss återhämtning sedan en tangering av lägsta resultat 2016. Resultaten ligger annars mycket stabilt över tiden inom indexintervallet 1.9 – 2.1.

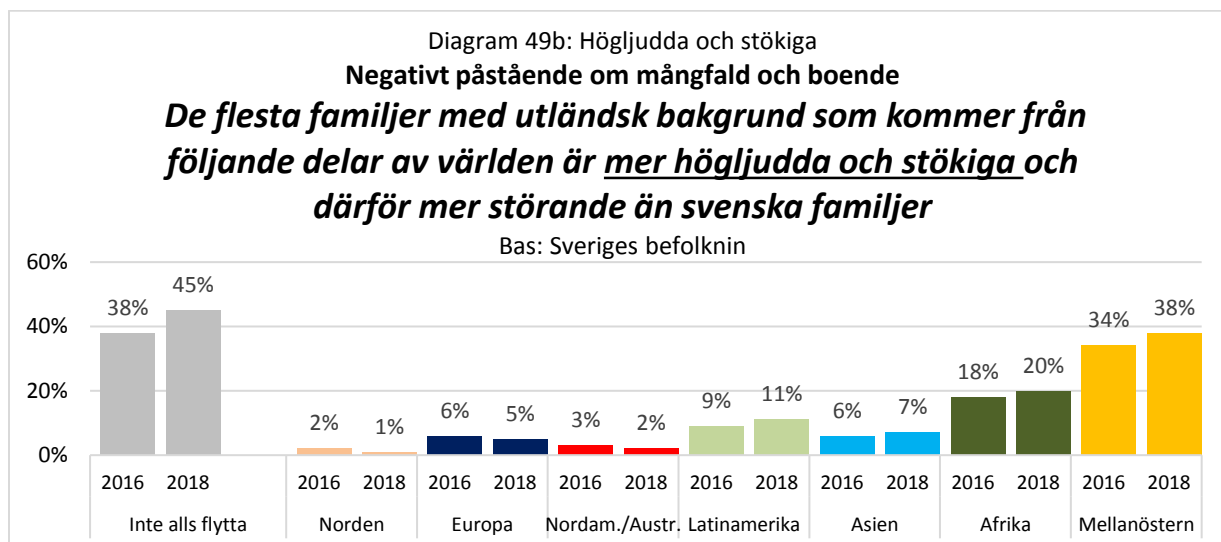

När resultatet för frågan om att föredra svenska grannar redovisas procentuellt så visar det sig att befolkningen är uppdelad i tre ungefär lika stora delar; en grupp som instämmer med påståendet, en som tar avstånd och en grupp som inte har någon uppfattning i frågan. Gruppen som tar avstånd till påståendet och som därmed är för mångfald är dock något större än de övriga två grupperna. Det har dock skett en viss tillbakagång ur ett mångfaldsperspektiv då något fler 2018 föredrar svenska grannar.

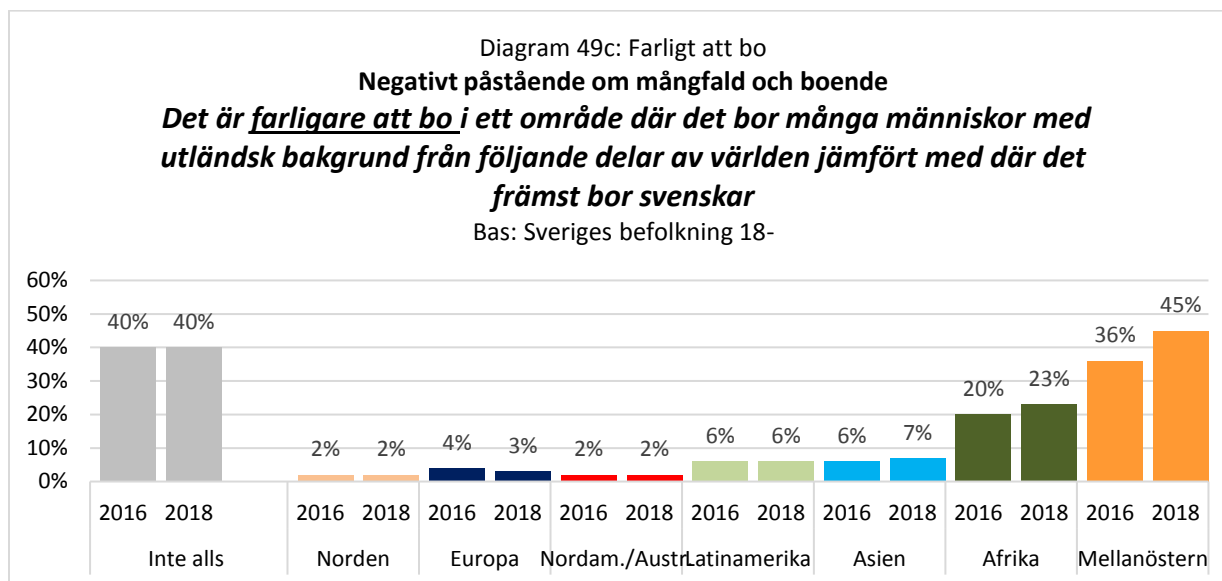
Enligt svenskarna så har invandringen till Sverige den nackdelen att den ökar bostadssegregationen. En klar majoritet, närmare bestämt 65 procent, är av denna uppfattning. Bara elva procent tar avstånd från detta påstående. Attityderna är stabila sedan 2016.

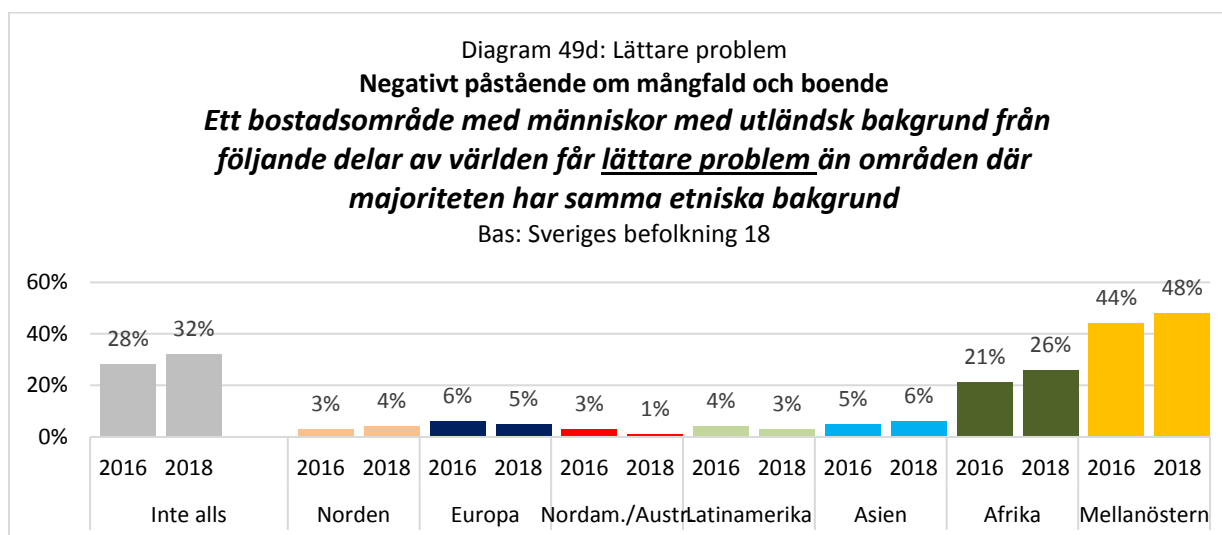
En majoritet (53%) skulle inte alls flytta om nyanlända flyttade in i deras trappuppgång, en ökning från 2016. Attityderna mest negativa till människor från Mellanöstern. Små förändringar från 2016.

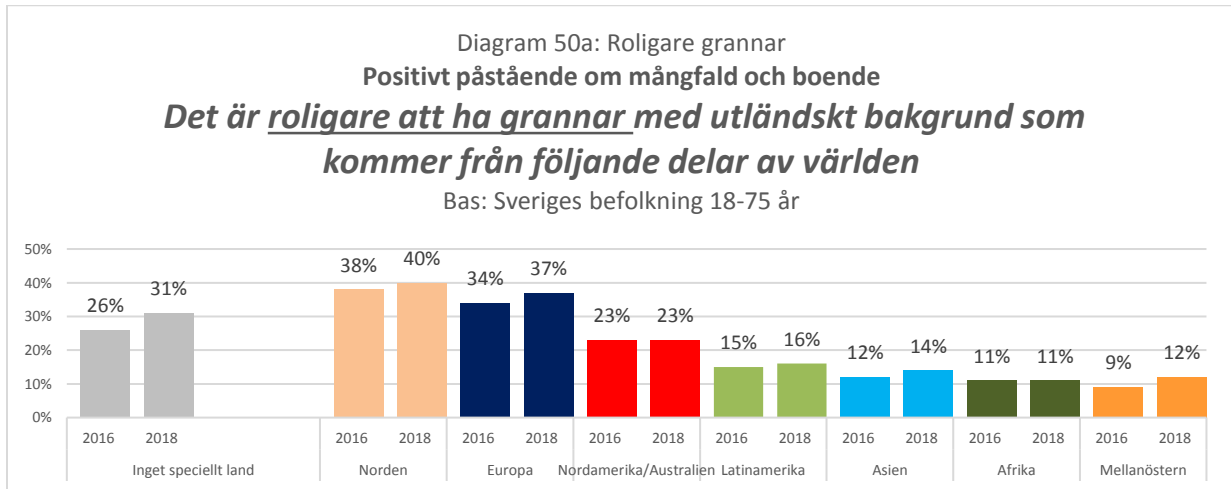
Knappt hälften (45%) anser inte att nyanlända är mer högljudda och stökiga än svenskar, en ökning från 2016. Attityderna mest negativa till människor från Mellanöstern. Små förändringar från 2016.

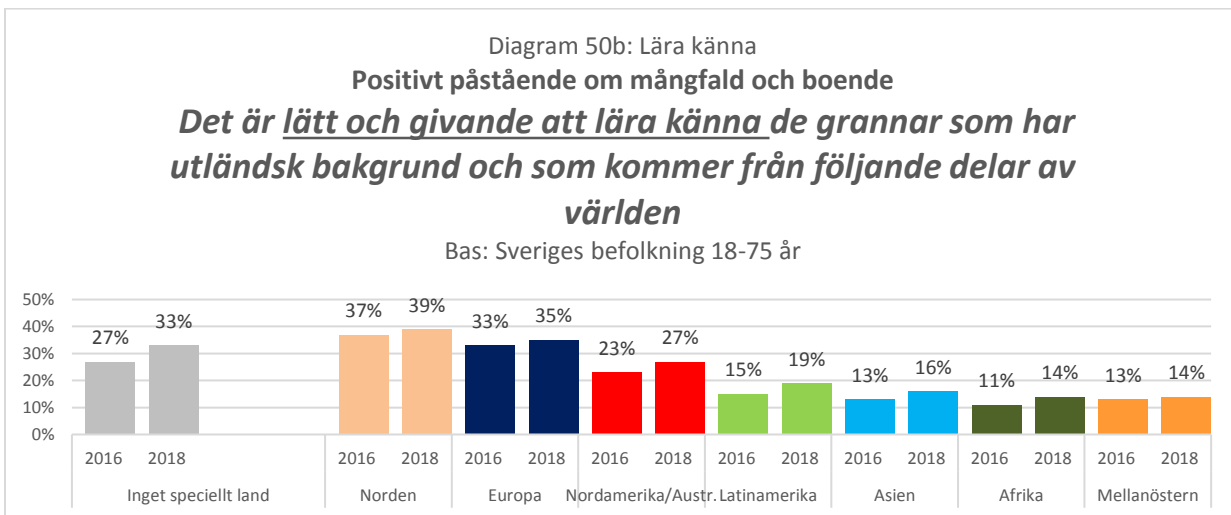
Fyra av tio respondenter uppger inte att det är farligare att bo i ett bostadsområde där många med utländsk bakgrund bor. De som däremot tycker det anser oftast att det är farligt om det är människor från Mellanöstern bor där. Dessa attityder har kraftigt försämrats sedan 2016.

Tre av tio anser inte att ett bostadsområde där det bor människor med utländsk bakgrund lättare får problem. Men de som tycker det anser oftast att det är så då det bor människor från Mellanöstern där. Viss försämring av attityder jämfört med 2016 för denna grupp och människor från Afrika.

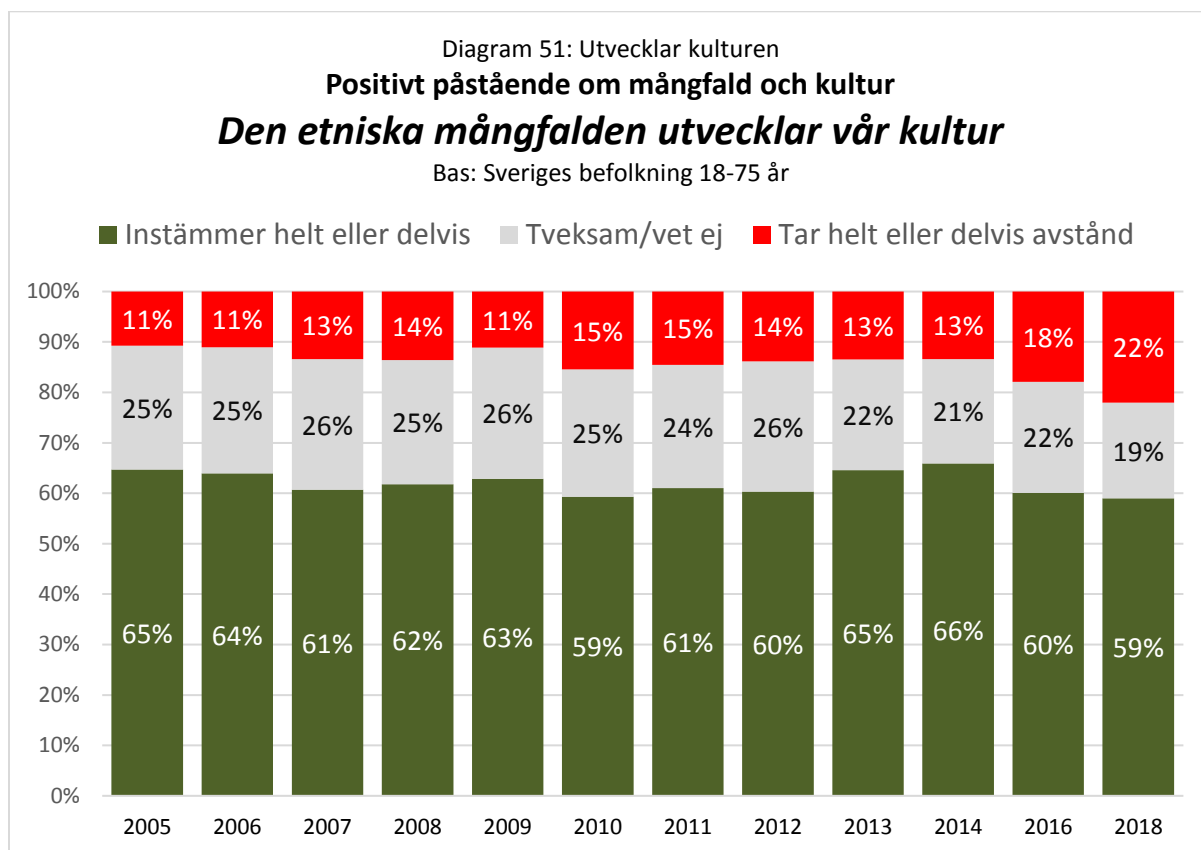
Här redovisas svaren från två positiva påståenden om mångfald och boendet. Enligt svenskarna så skulle det inte vara roligare att ha grannar med någon speciell utländsk bakgrund. Bland de som däremot tycker det anser att det skulle vara roligast om människor kom från övriga Norden och Europa flyttade in som grannar.

Tre av tio respondenter uppger att det inte är lätt och givande att lära känna grannar från något speciellt land. Det som trots allt tycker de uppger i så fall om dessa grannar kom från övriga Norden eller Europa.

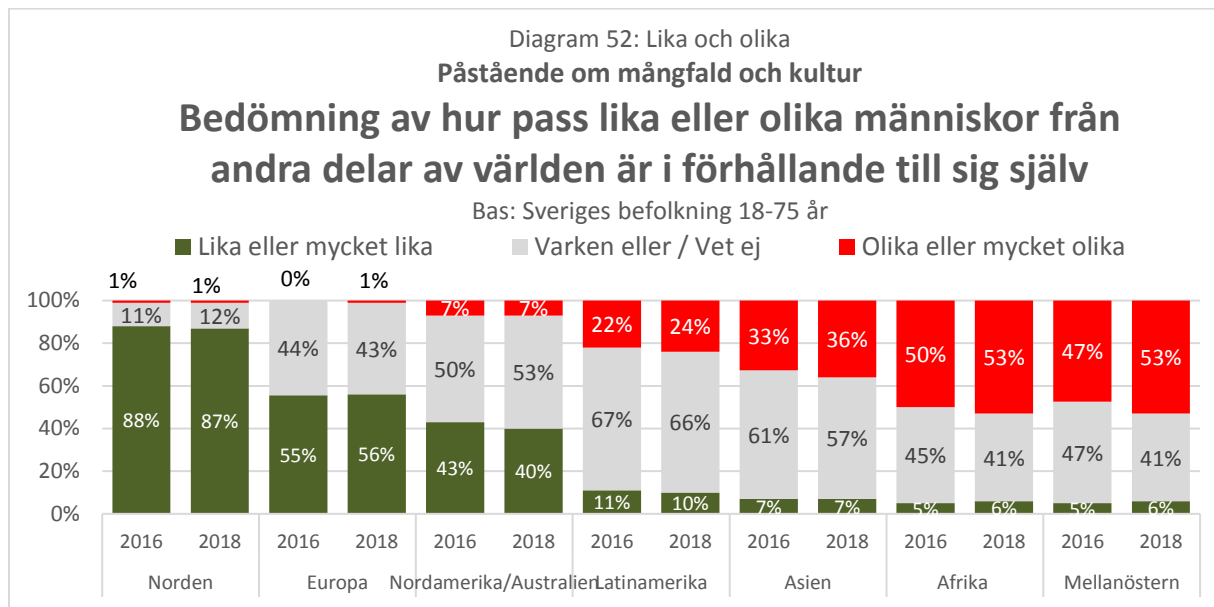
11. Varierande attityder till mångfald från ett kulturperspektiv

I detta kapitel kommer attityder till mångfald att analyseras i relation till kulturen.

Fortfarande är det en majoritet av respondenterna som uppger att mångfalden utvecklar den svenska kulturen. Andelen är 59 procent som instämmer till detta påstående. Detta innebär ytterligare en minskning från de senaste mätningarna – en negativ trend. Detta resultat tangerar det lägsta resultatet 2010. Resultaten genom åren har annars legat inom intervallet 59–65 procent.

På motsvarande sätt har också de negativa som tar avstånd till detta påstående ökat i andel, nämligen ytterligare med tre procentenheter till 22 procent, vilket åter är ett rekordhøgt resultat. Intervallet sedan 2005 låg tidigare inom 11–18 procent. Detta kan också ses som en negativ trend.

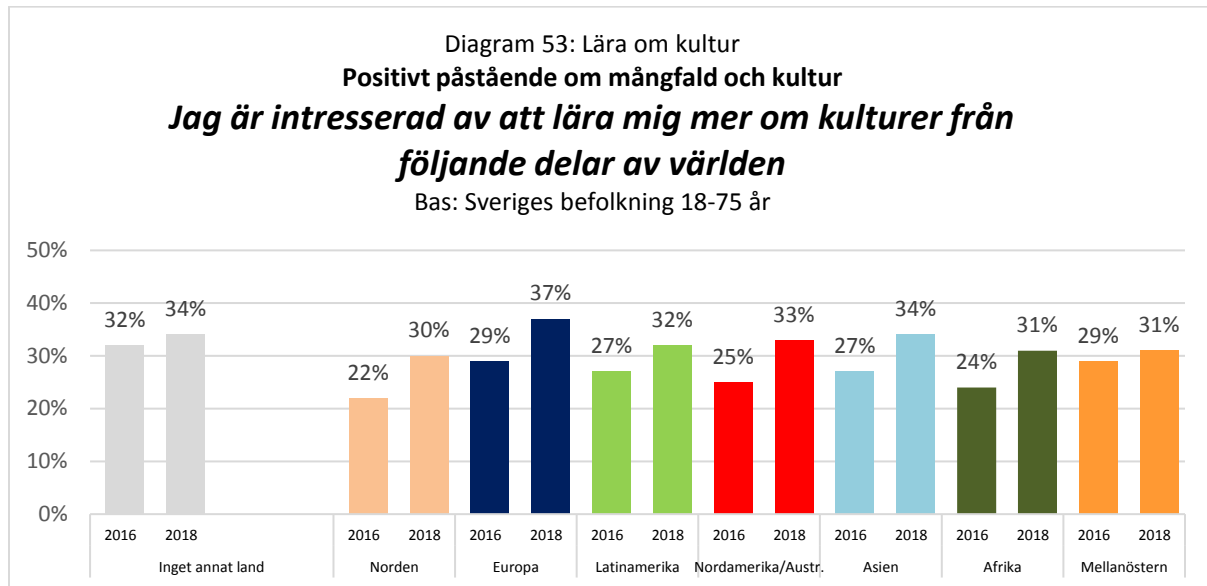

Nio av tio respondenter anser att andra människor från Norden är lika eller mycket lika i förhållande till dem själva. Bara en procent tycker att den svenska befolkningen är olika eller mycket olika andra i Norden. Resultatet stabilt från 2016.

En majoritet tycker också att människor från övriga Europa är lika eller mycket lika dem själva. Knappt någon tycker att dom själva skulle vara olika människor från Europa. Stabilt sedan 2016.

Det är däremot inte en majoritet som tycker att dom själva är lika människor från engelsktalande världsdelar som Nordamerika och Australien. Sju procent tycker att dom t o m är olika. Små förändringar från 2016.

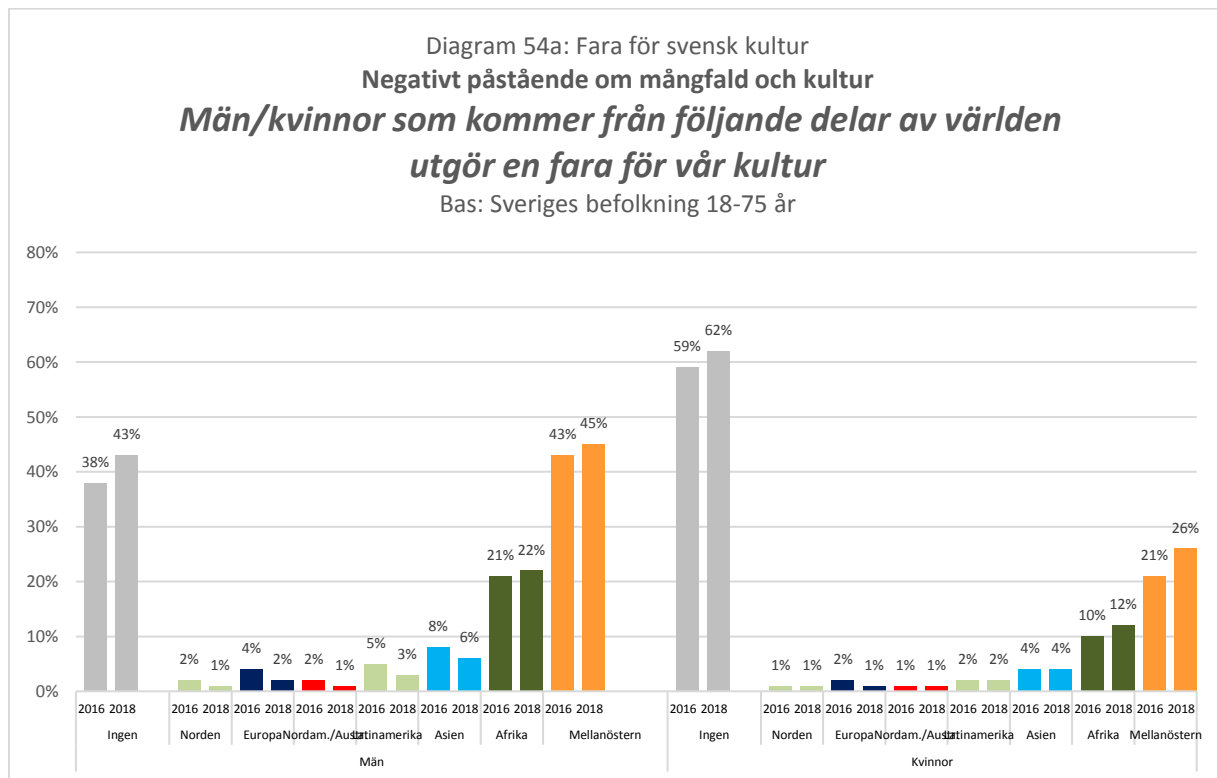
Färre än en av tio respondenter anser att dom själva är lika människor från Latinamerika. Dom flesta, sju av tio, har dock ingen uppfattning om de är lika eller olika. Färre än en av tjugo anser att dom själva är lika människor från Asien, Mellanöstern eller Afrika. Men lika många har ingen uppfattning som de som bestämt svarar att man är uttalat olika.

Var tredje anser att det inte är någon speciell kultur i världen som de skulle vilja lära sig mer om.

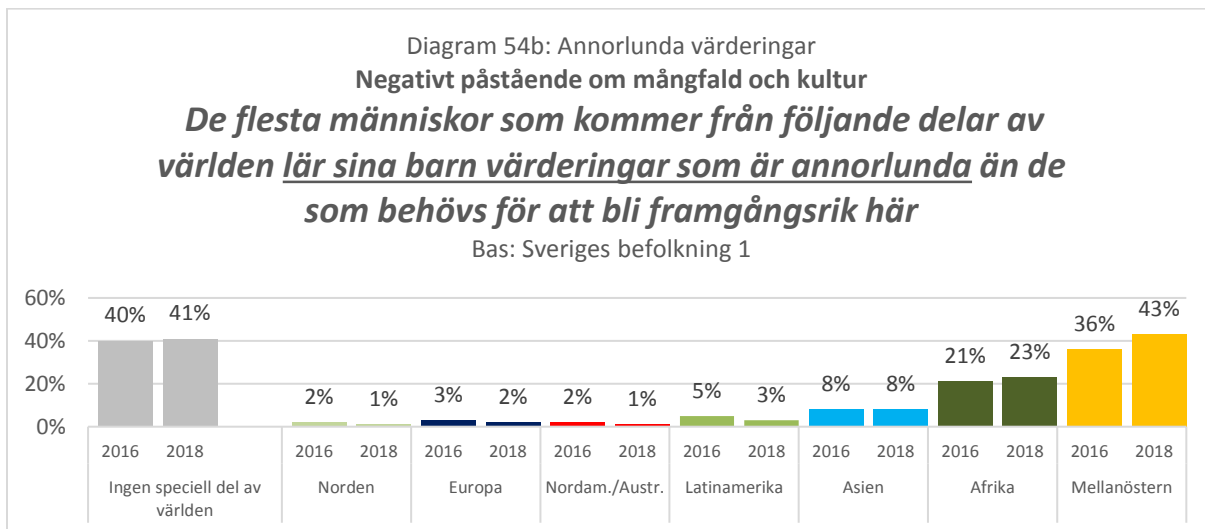
Bland dem som tycker att det är en viss speciell kultur från en del av världen har ingen riktig klar favorit, men man uppger i år fler kulturer från olika världsdelar som man är intresserad av generellt.

De kulturer som dock får något fler röster är kulturer från övriga Europa och Asien. Intressant är att fler uppger att man är nyfiken på att lära sig mer om kulturer från Latinamerika, Nordamerika/Australien, Mellanöstern och Afrika än från övriga Norden.

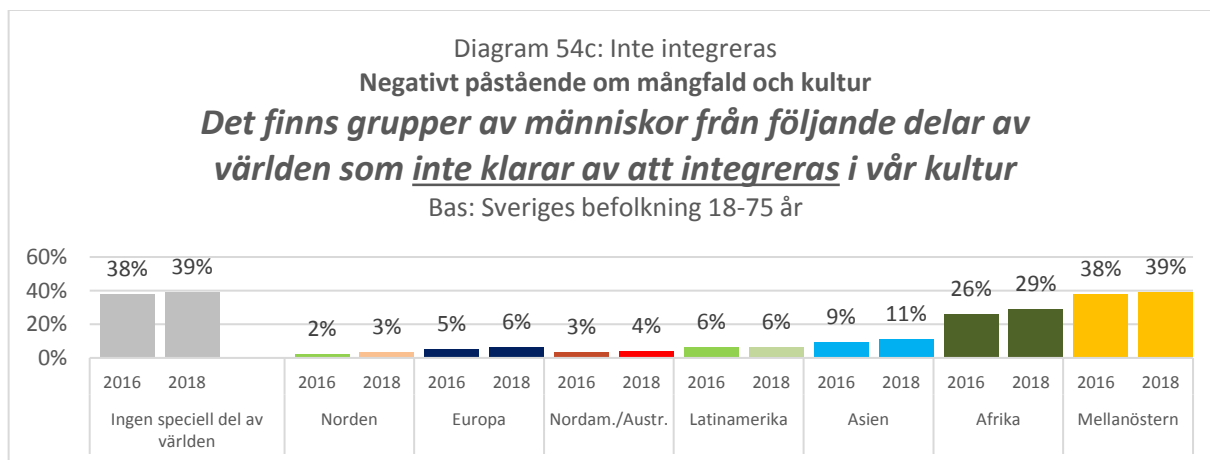

Fyra av tio svenskar menar att det inte finns någon världsdel som män kommer ifrån som skulle utgöra en fara för den svenska kulturen. Motsvarande siffra för kvinnor är mycket högre, nämligen 62 procent. Alltså upplevs oftare utländska män än utländska kvinnor som en fara för den svenska kulturen. Men det är också färre som upplever denna fara från män eller kvinnor från andra länder gentemot den svenska kulturen 2018 än det var 2016.

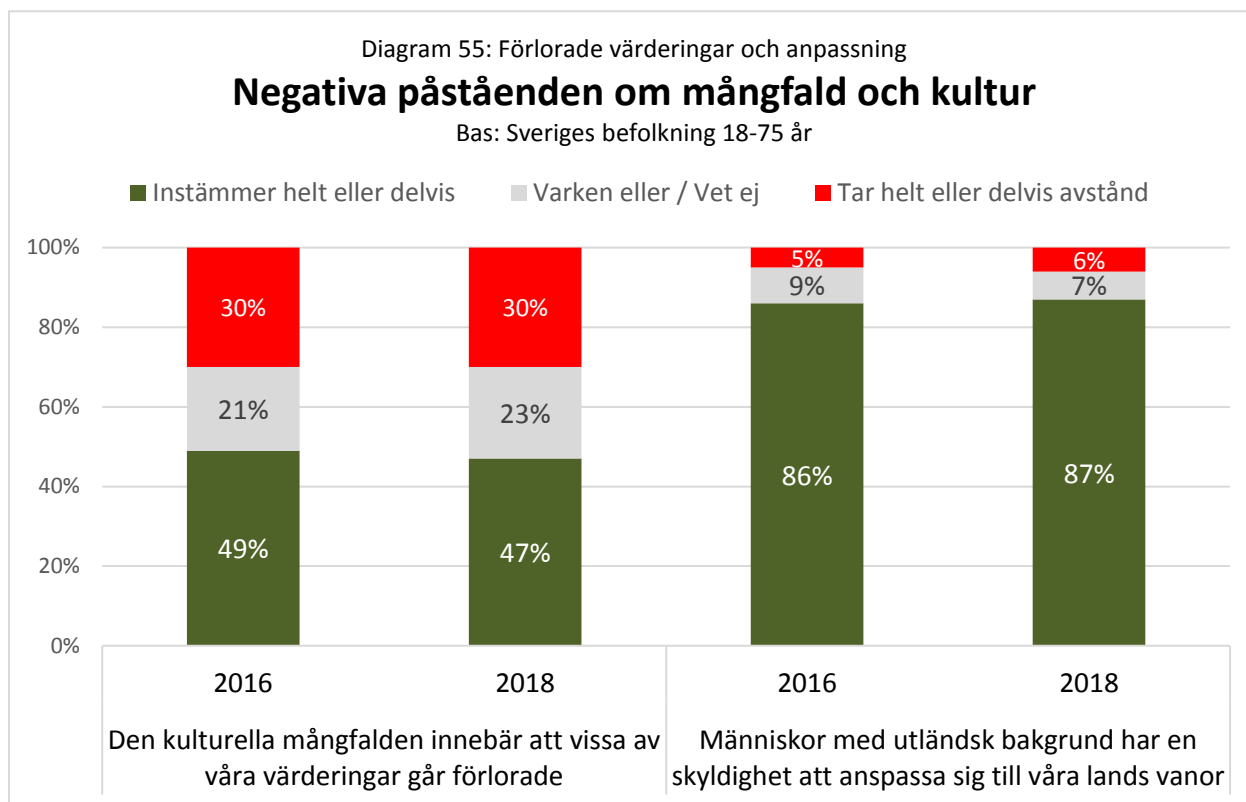
Men mer än fyra av tio menar att män från Mellanöstern utgör en fara för den svenska kulturen och motsvarande för kvinnor från Mellanöstern är att knappt tre av tio utgör denna fara. Detta innebär att kvinnor från Mellanöstern upplevs utgöra en större fara för Sveriges kultur än män från andra världsdelar, då bara två av tio respektive en av tio har samma uppfattning om män respektive kvinnor från Afrika. Och ännu färre ser samma fara från män och kvinnor från andra världsdelar som visas i diagrammet ovan.

Det är inte svårare att bli framgångsrik i Sverige om man kommer från en speciell världsdel enligt fyra av tio. Däremot är det nästan lika många som instämmer med att människor från Mellanöstern skulle lära sina barn annorlunda värderingar än de som behövs för att göra deras barn framgångsrika i Sverige. Attityderna har dessutom försämrats något sedan 2016 gentemot människor från Mellanöstern.

Fyra av tio anser att det inte finns grupper från andra delar av världen som skulle ha svårare att integreras i den svenska kulturen. Däremot är det nästan lika många som anser att *grupper av människor* från Mellanöstern inte klarar av att integreras i den svenska kulturen. Tre av tio anser även att *grupper av människor* från Afrika inte klarar av att integreras i den svenska kulturen, enligt diagrammet ovan.

Nio av tio respondenter har uppfattningen att människor med utländsk bakgrund har en skyldighet att anpassa sig till svenska vanor. Bara sex procent är av motsatt uppfattning. Siffrorna är stabila sedan 2016.

Nästan hälften av landets vuxna befolkning anser också att den kulturella mångfalden innebär att vissa av svenskarnas värderingar går förlorade. En relativt stor grupp är däremot av motsatt uppfattning, då 30 procent inte anser att värderingarna går förlorade pga den kulturella mångfalden. Siffrorna är relativt stabila från 2016.

12. Appendix

12.1 Urvalens beskrivning i detalj

Här nedan kommer en redovisning av urvalet 2018 i detalj och i vissa fall med en jämförelse med tidigare års studier inom ramen av Mångfaldsbarometern.

Tabell 1:		Kön	
		man	kvinnor
År	2005	50%	50%
	2006	46%	54%
	2007	47%	53%
	2008	49%	51%
	2009	47%	53%
	2010	49%	51%
	2011	45%	55%
	2012	49%	51%
	2013	45%	55%
	2014	44%	56%
	2016	45%	55%
	2018	49%	51%

Urvalet består denna gång av nästan lika stor andel kvinnor som män. Denna jämna fördelning går att finna vid flera tillfällen, men ibland har andelen kvinnor varit överrepresenterade.

Tabell 2:		Ålderskategorier			
		18-30 år	31-50 år	51-65 år	> 65 år
År	2008	17%	36%	32%	15%
	2009	15%	32%	34%	20%
	2010	14%	35%	29%	22%
	2011	14%	35%	31%	20%
	2012	15%	33%	30%	22%
	2013	13%	31%	30%	27%
	2014	12%	30%	34%	25%
	2016	7%	24%	34%	35%
	2018	9%	32%	30%	28%

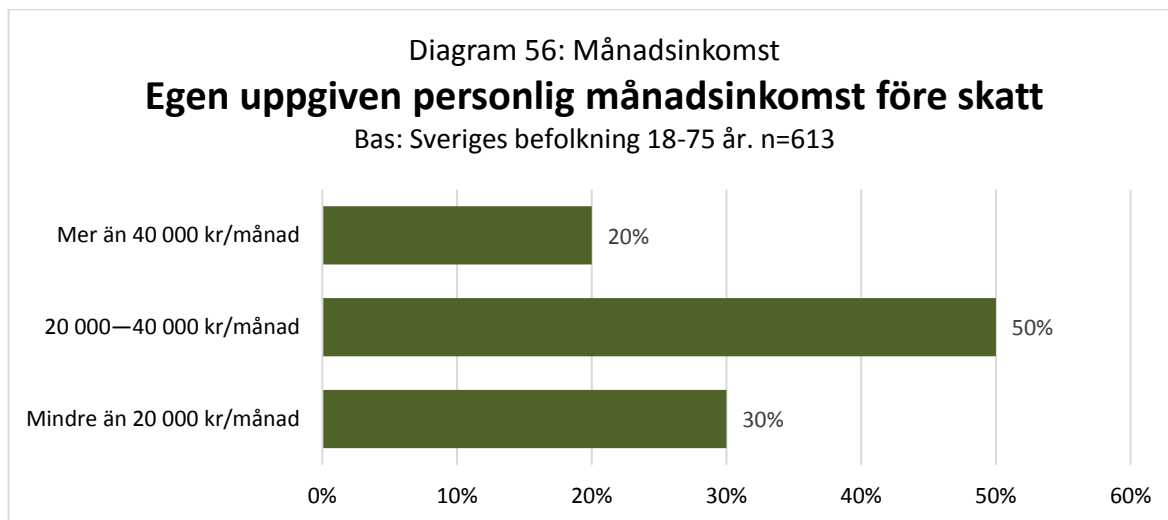
Det finns en viss överrepresentation av den äldsta gruppen i 2018 års urval och på motsvarande sätt finns det en underrepresentation bland de två yngre åldersgrupperna jämfört med tidigare studier.

Tabell 3:		Utbildning		
		Grundutbildning	Gymnasieutbildning	Högskoleutbildning
År	2005	17%	43%	40%
	2006	18%	41%	41%
	2007	20%	36%	44%
	2008	16%	39%	45%
	2009	17%	44%	39%
	2010	17%	39%	44%
	2011	17%	40%	43%
	2012	16%	41%	44%
	2013	14%	38%	49%
	2014	15%	36%	49%
	2016	17%	38%	45%
	2018	15%	39%	46%

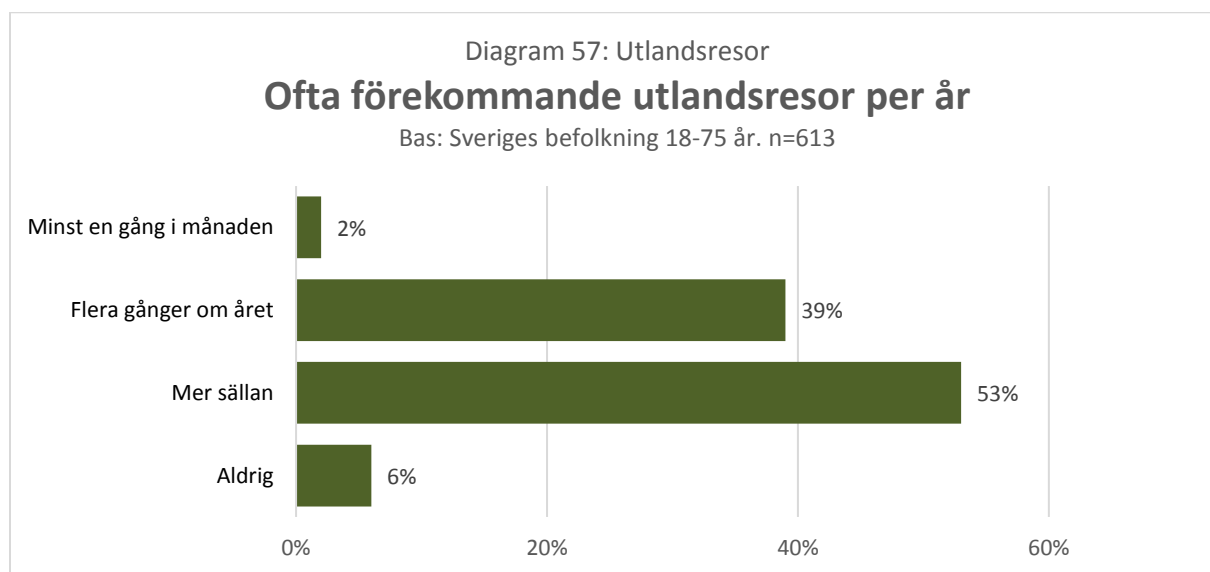
Årets fördelning av respondenterna baserat på utbildningsnivå ligger inom intervall från tidigare studier.

Tabell 4:		Födelse land		
		I Sverige	I ett annat land i Europa	I ett land utanför Europa
År	2005	85%	9%	6%
	2006	89%	8%	3%
	2007	89%	7%	4%
	2008	89%	6%	4%
	2009	87%	9%	4%
	2010	87%	8%	4%
	2011	87%	9%	4%
	2012	87%	8%	5%
	2013	88%	7%	4%
	2014	89%	6%	4%
	2016	89%	8%	4%
	2018	88%	8%	5%

Det slumpmässiga urvalet består i princip av nio av tio som är födda i Sverige. Så har det också varit under tidigare år. En mindre andel på 3-6 procent är födda i ett annat land utanför Europa.

Ser man till de olika inkomstgrupperna som så består årets urvals av tre av tio med en månadsinkomst före skatt på mindre än 20 000 kronor i månaden. Den stora gruppen, hälften av respondenterna, har en månadsinkomst på mellan 20 och 40 000 kronor före skatt.

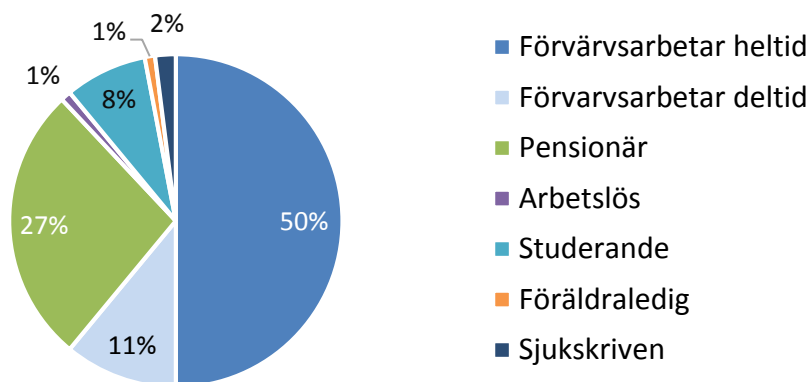

Ungefär fyra av tio gör åtminstone utlandsresor flera gånger om året. Sex av tio gör det mer sällan än så. Sex procent reser aldrig utomlands medan två procent reser utomlands minst en gång i månaden.

Diagram 58: Sysselsättning

Den grupp (sysselsättning) man tillhör

Bas: Sveriges befolkning 18-75 år. n=613

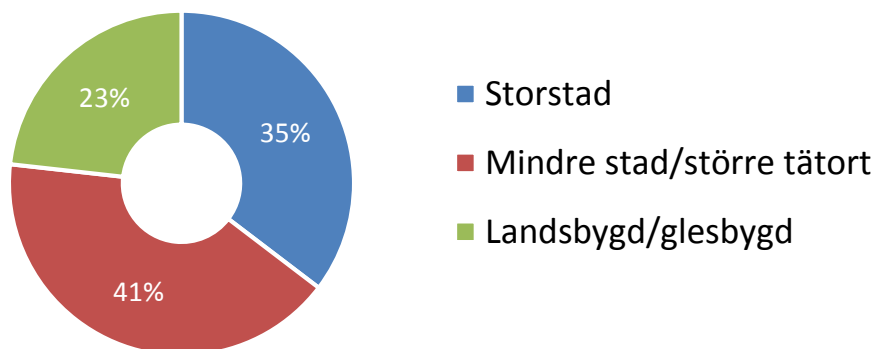

I urvalet så förvärvsarbetar 61 procent hel- eller halvtid. Var fjärde är pensionär. Studerande uppgår till 8 procent av samplet.

Diagram 59: Boend område

Karaktär på boend område

Bas: Sveriges befolkning 18-75 år. n=613

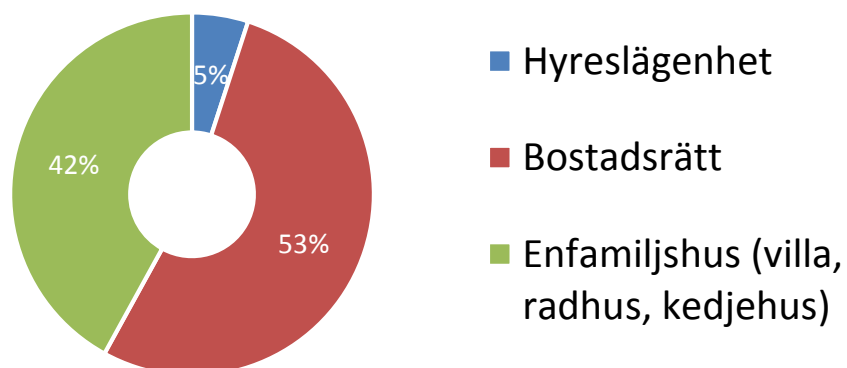

Fyra av tio bor i en mindre stad/större tätort medan 35 procent bor i en storstad. 23 procent uppger landsbygd/glesbygd som typ av område för sitt boende.

Diagram 60: Typ av boende

Typ av boende

Bas: Sveriges befolkning 18-75 år. n=613

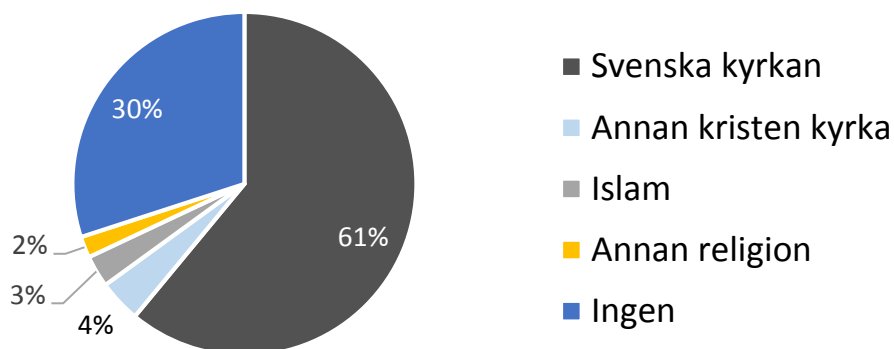

Hälften bor i en bostadsrätt medan fyra av tio bor i enfamiljshus. Fem procent bor i hyresrätt.

Diagram 61: Religionstillhörighet

Religionstillhörighet

Bas: Sveriges befolkning 18-75 år. n=613

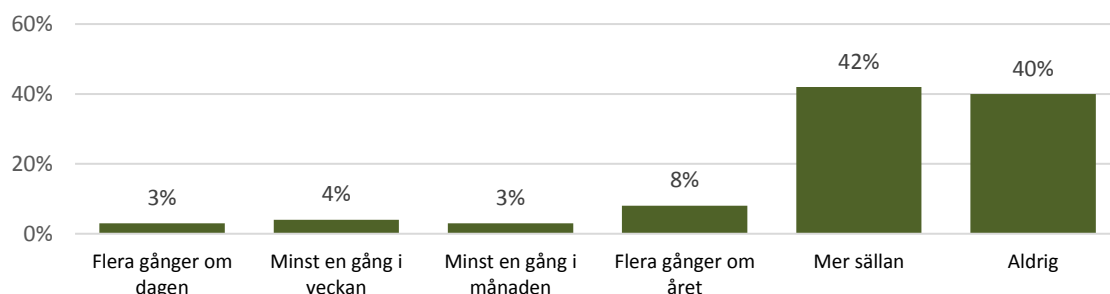

En klar majoritet, 61 procent, är medlem i den svenska kyrkan. 30 procent uppger att man inte tillhör något samfund alls. Fyra procent är medlem i annan kristen kyrka än Svenska kyrkan medan de som tillhör Islam uppgår till tre procent.

Diagram 62: Frekvens av religiös ceremoni

Frekvensen för gudstjänster eller andra religiösa ceremonier

Bas: Sveriges befolkning 18-75 år. n=613

Fyra av tio uppger att man aldrig besöker gudstjänster eller andra religiösa ceremonier, och ytterligare fyra av tio att man gör det mer sällan än ett par gånger om året. Tio procent besöker dessa religiösa ceremonier åtminstone en gång per månad.